

K/35

אוי קלט (מזרח חדש)
 קטן ימי בלתי מסלולי בשפה העברית
 העורכת: ד"ר נ. פרטון
 העורך האחרון: ד"ר ש. ש.
 המו"ל: מורה חדש בע"מ, ת"א, רח' המגן 11.

מנהל: מ. ש. מ.
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHÖN DEZSŐ
 Kiadó: Mizrach Cháadás Ltd., Tel-Aviv, Hanegev 11. — POB 831.
 Telefon: Szerkesztőség: 31476
 Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31677.

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: Dr. MARTON ERNŐ
 ה"מסד והעורך הראשון: ד"ר א. מרשון

Kinos konfliktus jegyében nyílt meg a NATO athéni konferenciája

Az angol küldöttség visszautasította Stikker főtitkár nyilatkozatát, hogy ellenzi az Atlanti Szövetség és a Varsói Szövetség közti megemlékezési szerződést — Amerika beavatja szövetségeseit az atomtűtkokba?

Athén (Reuter, IFF és UPI). — Kinos konfliktus jegyében nyílt meg tegnap Athénben a NATO hadügyi miniszteri konferenciája. — Derek Stikker, a NATO főtitkára sajtófogadásán kijelentette, hogy ellenzi az Atlanti Szövetség és a Varsói Szövetség közötti megemlékezési szerződést. Szerinte nincs szükség ilyen szerződésre, mert a két szövetség tagállamai egyben az UNO-nak is tagjai.

Stikker nyilatkozata azért keltett kinos feltűnést, mert a varsói egyezmény és a NATO közötti megemlékezési szerződés gondolatát az Egyesült Államok és Anglia is magáévá tette, sőt, a berlini kérdéssel folyó tárgyalások keretében a két nyugati nagyhatalom ezt már felajánlotta a Szovjetunióknak. Stikker kijelentése ezzel ellentétes álláspontot képvisel.

A konferenciára érkezett angol küldöttség azonnal élesen reagált a NATO főtitkárának nyilatkozatára. A delegáció tagjai közölték, hogy Stikker kijelentései meglepték őket és leszögezték, hogy Stikker nyilatkozata nem kötelezi az Atlanti Szövetséget.

Politikai megfigyelők mint érdekességet jegyzik meg, hogy a NATO decemberi tanácsülése alkalmából Stikker kijelentette az Izvesztija és a Pravda párisi munkatársainak, hogy támogatja a két szövetség közötti megemlékezési szerződés gondolatát. Az „Izvesztija” Jakub nevű munkatársa, aki most Athénben van, emlékeztetett Stikkerre, hogy ezt a nyilatkozatot adta neki, decemberben, de a NATO-főtitkár csak nevetett és koccintott a szovjet újságtíróval.

Diplomáciai körökben megállapítják, hogy Stikkernek az UNO-ra való utalása eléggé átlátszó, mert sem Kelet-Németország, sem pedig Nyugat-Németország nem tagja az UNO-nak, viszont tagjai a két szemben álló katonai szövetségnek.

Stikker azt is mondotta, hogy a NATO jelenlegi ülésén, véleménye szerint, nem valószínű olyan határozat elfogadása, amely atomfegyverrel felszerelt katonai egységekről döntene az Atlanti hadsereg keretében. Ezzel szemben annak a reményének adott kifejezést, hogy a közeli napok tanácskozásai egy „bonyolultabb atomproblema megoldásá-

hoz fog közelebb hozni.” A CBC amerikai televízió és rádióállomás hírmagyarázója szerint az Egyesült Államok közölni fogja a NATO-ban ülő szövetségeseivel európai atomerőjét. Ezt a közlést már a NATO athéni konferenciáján megteszik ellenjavaslatként arra a követelésre, hogy egyesítsék a NATO-államok atomerőjét és az atomfegyverrel nem rendelkező tagállamoknak azt a két nyugati nagyhatalom rendelkezésükre állítsa. A NATO tagállamok nemcsak az eddig titokban tartott atomtűtöket, tehát az Európában elraktározott

fejtípusokat és azoknak raktározási helyét, hanem a Szovjetunióban levő célpontok jegyzékét is meg fogják kapni az Egyesült Államoktól.

Ugyanakkor megbízható politikai körök azt állítják Londonban, hogy az angol kormány nem hajlandó Franciaországgal megosztani atomfegyverét még akkor sem, ha a párisi kormány ehhez köti Angliának a Közöspiacba való felvételét. Ez a cáfolatszerű nyilatkozat az egyik angol lap párisi hírével kapcsolatos, amely szerint Macmillan angol külügyminiszter júliusban De Gaulle

elnöknél tervezett látogatása során angol-francia közös atomhaderő felállítását fogja javasolni Angliának a Közöspiacba való felvétele ellenében.

Dean Rusk amerikai külügyminiszter tegnap együtt ebédelj Gerhard Schroeder nyugatnémet kollégájával, akivel a berlini kérdéssről tárgyalt. Amerikai források szerint a két ország között nincsenek ellentétek.

Este az Egyesült Államok athéni nagykövetségén az amerikai, angol, francia és nyugatnémet külügyminiszterek megbeszélést tartottak a NATO napirendjére kerülő kérdésekről.

A NATO miniszteri konferenciája ma kezdi meg érdemleges tanácskozásait.

Hármas vasuti katasztrófa Japánban

Eddig 120 halottja és 165 sebesültje van a szerencsétlenségnek

Tokió, (Reuter, UPI). — Japánban tegnap hármas vasúti szerencsétlenség történt, amelynek eddig legalább 120 halottja van és 165 sebesültet találtak az össze tört vagonok között. A szerencsétlenség a Tokiótól északra lévő Mikavahajama állomáson következett be, ahol egy tehervonat kiskiklott. A vasúti személyzetnek még nem sikerült megkezdnie a pályáról leszállt vagonok visszahelyezését, amikor egy teljes sebességgel rohanó személyvonat belefutott a kiskiklott szerelvénybe. Ezután következett a szerencsétlenség harmadik és legsúlyosabb fordulata: egy nyaralókkal tele vonat, amely Tokióba tartott, beherohant a két összeütközött vonatba és ezzel tetőzte a borzalmas vasúti katasztrófát.

Tokióból és a környező városokból azonnal mentőkocsik tucatjait küldték a színhelyre, amelyeknek szírenája sem tudta túlharsogni a sebesültek segélykiáltásait. Az összeütközésnek a síneken kívül is voltak áldozatai, mert két vagon rázuhant egy házra és több lakóját megölte. Sok utast tíz méter magasba röpített az összeütközés ereje és a földre zuhanás okozta a halálukat.

A rendőrség közleménye megállapítja, hogy a szerencsétlenséget a tehervonat idézte elő, amelyet tevédsből vakvágányra irányítottak. A szerelvény beleütközött a vakvágányt záró vasorsompóba, ennek következtében kiskiklott és néhány tehervagon elzárta a párhuzamosan haladó sínpárt, amelyen a rendes személyforgalom folyik.

Gabon államelnöke vasárnap érkezik Izraelbe

Jeruzsálem. — (Az Uj Kelet tudósítójától). — Izrael és Gabon barátsági és együttműködési szerződés megkötésére készül. A meg egyeztet, amelyet diplomáciai síkon már előkészítettek, Leon Mba gaboni elnök közeli látogatása alkalmából fogják aláírni Mba elnök vasárnap érkezik az országba és mint a kormány vendége, a függetlenségi napon is Izraelben lesz.

Gabon államelnökének diszhelyet biztosítottak a függetlenségi nap katonai díszszemléje lelátóján.

Ram Jaron nagykövet, akinek állandó működési helye Brazzavilleben van, de ugyanakkor Izrael gaboni nagykövetségét is akkreditálva van, már hazaérkezett, hogy Gabon államelnökének látogatását előkészítse. Jaron nagykövet, aki egyébként korábban évenként Izrael magyarországi követe volt, Jeruzsálemben tartott sajtófogadásán elmondta, hogy Mba elnökkel együtt érkezik majd Izraelbe a gaboni kormány gazdasági minisztere, valamint az elnök közvetlen környezetének több tagja is. A gaboni vendégek tíznapos látogatásra jönnek. Gabon nemrég lépett be az új önálló afrikai államok sorába, mint az egykori Francia Egyenlítői Afrika volt tagállama. Gabonnak 267 ezer négyzetkilométeres területen mindössze 4 millió lakosa van és egyelőre még elmaradt gyarmati jellegű országnak számít, amelynek kis vezető rétege most kezd nagy erőfeszítéseket tenni az ország fejlesztése végett. Az ország fővárosának, Librevillenek mindössze 16 ezer lakosa van.

Szeretett drága anyukáknak, szüleitöknek
WEISS SOSÁNNAK BNÉ-BRÁK
 58-IK SZÜLETÉSNAPOJÁRA
 mázál-tovót kívánnak
 GYERMEKEI és UNOKAI,
 SCHULEMZOHN család, Zichron Jákov

Grünberger Gyula El-Paso, Texas (Michalovee)
 értesíti mindazokat, akik találkoznak akarnak vele, hogy
 május 6-án, vasárnap
 5-8 óra között a Dán Hotelben találhatók.

SALAMON EVA és MIKLOS
 (Pardesz Katz, Sikun Mizrachi 3.)
 rokonságukat, barátikat és jóismerőseiket szívesen hívják meg
 kisebb főző

ÁVRAHÁM (EZUSZ)
 1962. május 5-én, szombaton, megtartandó barmievájára.
 Imádkozás a pardesz-katzi mizrachi sikun templomában
 reggel 8 órakor, gratuláció a lakásunkon.

A Szovjetunió hajlandó tovább tárgyalni az atomrobbantási tilalomról

Genf, (Reuter). A genfi leszerelési konferencia atomrobbantásokról tárgyaló albizottsága tegnap 90 perces ülést tartott, amelyen a Szovjetunió kijelentette, hogy hajlandó folytatni az atomrobbantások beszüntetéséről szóló egyezményre vonatkozó tárgyalásokat, anélkül azonban, hogy hozzájárulna a nemzetközi ellenőrzéshez, amelyet a Nyugat követel.

Bár a Szovjetunió ismét elutasította a nyugati állás pontot, diplomáciai körökben jelentőségteljesnek tartják, hogy a szovjet delegáció hajlandó a tárgyalások folytatására, mert amióta az Egyesült Államok megkezdte robbantási kísérleteit a Karácsony szigetén, e tekintetben is kétségek merültek fel.

U Tant UNO-főtitkár, aki jelen volt a leszerelési konferencia tegnap délelőtti plenáris ülésén, „sajnálatosnak és aggasztónak” minősítette azt a tényt, hogy a konferencia eddig nem tudott megállapodásra jutni az atomrobbantások beszüntetéséről. A nagyvilág azonban valamelyes reményt merít abból, hogy a feltek folytatják a tárgyalásokat. A főtitkár rámutatott arra, hogy a jelenlegi konferencia procedurájának nagy jelentőségű előrehaladása észlehető az előző leszerelési konferenciákkal összehasonlítva. Ezt bizonyítja, hogy az amerikai és szovjet delegátusok töltik be a konferencia elnöki tisztségét, valamint az, hogy azon a semleges államok is részt vesznek.

Fájdalommal jelentjük, hogy
SPITZER IMRE Beérótájim (Sid, CSR)
 nincs többé. E hó 3-án helyeztük örök nyugalomra Natanján.
 A GYÁSZOLÓ CSALAD

Mosáv Beérótájim chávérjai és dolgozói
 fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy
SPITZER IMRE
 hosszú szenvedés után elhunyt. Emlékét kegyelettel őrizzük.
 MOSAV BEÉROTÁJIM

Ertesítjük a rokonokat és jóbarátokat, hogy felejthetetlen drágánk
ROSENBERG JAKAB 71
 a bécsi Mizrachi templom elnökének SIRKÓVÉT vasárnap, május 6-án délután 5 órakor AVATJUK a zichron métri temetőben.
 Felesége, Rózsi szül. Landau (Sziget);
 gyermekei, testvérei és rokonai.
 60-as autóbussz a Tácháná Merkazitól.

Barátaink:
FERENCZ SMUEL 71
FERENCZ SOSÁNA, 77
FISCHER TOVA 71
 és **FISCHER JOSZÉF** 71
 tragikus halálának slosimja alkalmából, 1962 május 8-ikán, kedden délután elzárándokolunk sirjaikhoz, ahol ázkarát tartunk.
 Kükö autóbussz indul az afulai Egged-állomásról.
 „MELET” cég Afula

Drága felejthetetlen édesanyánk, nagyanyánk, déd-nagyanyám
Ullmann Morné 71
 Tel-Aviv — Nagyvárad — Medias
 SIRKÓAVATASAT
 a gyászév leletével, 1962 május 6-án, vasárnap délután fél 5 órakor tartjuk.
 A kirját-sauli ternető bejاراتánál találkoznak.
 Deutsch Zsigmond és neje

Drága anyunk, nagymama
özv. Berger Ignácné (Lenke)
 SIRKÓAVATASAT
 vasárnap, május 6-ikán, délután 16.30-kor tartjuk a zichron-métri temetőben (Bné-Brák). Emlékének tisztelői gyülekezhetnek lakásunk, Dizengoff 2. szám előtt, ahonnan taxikkal 16 órakor indulunk.
 Gyászoló gyermekei

Felejthetetlen, drága feleségem, édesanyánk,
 leányom **WIESNER RACHEL** (Rozsi) 71
 SIRKÓAVATASAT
 e hó 8-án, kedden d. u. 3 órakor tartjuk a kirját-sauli temetőben (T.A.) Találkozás 3-kor a temető bejاراتánál.
 Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik tragédiánk napjaiban személyesen, vagy írásban részvételükkel enyhíteni igyekeztek mérhetetlen fájdalmunkat.
 WIESNER AVRAHAM (Beró) és lányai

13-ik oldalon:
az UJ KELET tippversenyének feltételei

HÍREK

AZ ÚJ KELET ELŐFIZETESI DIJA HAVONTA 5.80 FONT
Tel-Aviv, POB 831.
Fiókkihívatók:
HAIFA:
Sohapira 13. Tel. 2453.
JERUSALEM:
Javec-u. 7. Tel. 26046.

5722. száma 30.
1962. május 4. Péntek.
Eos chodes ijar.
Gyertyaváltás ideje:
Jeruzsálem 5.42
Tel Aviv 6.00
Haifa 5.54

5722. ijar 1.
1962. május 5. Szombat.
Eos chodes.
Mett szidra: Kódoska
Háfára: Ko amar Haseem
Jesájahu 66. 1.
2. Perok.
Szombat kimenetel:
Jeruzsálem 7.00
Tel-Aviv 6.58
Haifa 7.03

Vendéglátás az államelnöki párnál. Az államelnöki pár tegnap ebéden látta vendégül Saul Libermann professort és feleségét. Az államelnök és hitvese szerda este vacsorán látta vendégül Eljáhu Ejlátot, a jeruzsálemi egyetem elnökét és feleségét, valamint Benjamin Mázár professort és feleségét.

Legjobb tipp! — Ha „Hadash”-hoz beiratkozik. Pazar választék. 20 éve a legjobb könyvtár. „Hadash” Hájarkon ötvenkilenc.

Brodie angliai főrabbi hazatért. J. Brodie angliai főrabbi, aki pészáchra érkezett az országba, tegnap visszatért Londonba. A kétéhetes látogatás során a főrabbi különböző vallási és politikai személyiségekkel tárgyalt Izraelben.

Vásároljon részletre, kamatmentesen, cipőfűzőtől szobabútorig mindent, nyaralhat bármely penzióban. Korlátlan hitel, részletfizetés a vevő lehetősége szerint. Új oléknak különleges kedvezményeket és feltételeket. Táam Chájim, igazgató Titinschneider, T.-A., Allenby 27. udvarban.

KÖLCSÖNT

5.—fonttól 500.—fontig
AZONNAL FOLYÓSÍTHATÓ
aranyékszere, vagy más értéktárgyakra. RAJNA LOMBARD TIFERET
TEL-AVIV, Sz. Rothschild 31.

Minden nap friss gu-lásievés, palacsintával, a Budapest étteremben, Tel-Aviv, Hájárdén 9.

Kiosztották a Tóra-frodalmi díjakat. Jeruzsálemben tegnap dr. Wahrhaftig vallásügyi miniszter, Eljáhu Párdész főrabbi és más személyiségek jelenlétében osztották ki a Ráv Kuk, Ráv Uziel, valamint Ráv Chárlap nevet viselő tórafrodalmi díjakat, amelyek mindegyike 500 font összegű. A Ráv Kuk díjat Sloimo Jozsef Zevin rabbi, a talmudikus enciklopédia szerkesztője kapta abból az alkalomból, hogy az enciklopédia tizedik kötetét most hagyta el a sajtót. Az Uziel-díjat Ovadja Jozsefnek ítélték, „Jábija Omer” című vallástudományi munkájának harmadik részéért, a Chárlap-díjat pedig S. B. Urbach tívoni főrabbi kapta „Az izraeli gondolat pillérei” című munkája harmadik kötetéért.

Fontos cím! Könyvgyűben. „Hadash”. Legjobb könyvtár: 20 éve „Hadash”. Hájarkon ötvenkilenc.

WIZO Rámát-Gán
rech. Natan 16 alatti mozdonyban máj. 7-én, hétfő este 8 órakor rendez az első **ELŐ UJSÁGÁT**
Az irodalmi rovatban
GABOS MIRAVAL
am élen a legjobb cikkek.
Tagokat és vendégeket szívesen látunk.

Uj Kelet 1962. V. 4.

— Angol térképész hajó
Haifán. Tudósítónk jelenti: Az 1700 tonnás Dalrymple angol térképész hajó tegnap baráti látogatásra a haifai kikötőbe érkezett. A hajót, amelyet a brit királyi tengerészet első vízrajzi mérnöke után neveztek el, 14 tiszttel és 140 főnyi legénységgel rendelkezik és a világ számos részén végzett térképészeti munkálatokat. A hajó jelenleg a ciprusi Carpas félsziget felmérésén dolgozik.

*** Tálesz tfilin, mezuza, imakönyvek magyar fordítással is — a legolcsóbban, Ungár Majsenál, a tel-avivi nagytemplomnál, az Allenby-től második stand.**

Chug Jocój Hungária Moádon Dáti Leumt Jeruzsálem
Agrippa-u. 8. (Edean mozival szemben).

MEGHÍVÉ
Jom-háácsmáuti ünnepségeinkre, amelyeknek rendje a következő:
Kedden, május 8-án este 7 órakor: ünnepi ima, Rosenberg Náfáli részvételével; ünnepi beszéd: Ráv dr. Reich J.; cházánut: Stern Sloimo főkántor. Büfété

Szerdán, május 9-én reggel 7.30-kor: ünnepi ima.
A belépés díjtalan. Mindenkit szívesen látunk.

*** Szombati szölet?** Legjobb a Budapest étteremben, Tel-Aviv, Hájárdén 9. Éjjelig nyitva.

— Ötven éves a Pravda. Moszkvából jelentik: — A Pravda a szovjet kommunista párt hivatalosa szombaton ünnepi fennállásának 50-ik évfordulóját. A lap amely a hét minden napján megjelenik, rendkívüli „születésnap” kiadásban fog kijönni, azonkívül banketeket, fogadásokat és gyűléseket rendeznek az alkalommal. A Pravda 6 millió 300 ezer példányban jelenik meg.

— Tolvaj járt a kibucban. A nyugat-gálili Kabri kibucból ismeretlen tettesek két tranzistoros rádiót és egy villanyborotvakészüléket loptak. Kiderült, hogy néhány nappal ezelőtt egy körözött bűnöző járt a kibucban és valószínűleg ő követte el a lopásokat.

— Nem engedték leszállni a hajóról. Haifai tudósítónk jelenti: Egy amerikai zsidó orvost, aki mint olé, szerdán érkezett Amerikából az Izrael hajó fedélzetén, nem engedték leszállni a hajóról és belügyminiszteri határozat értelmében visszaküldik hazájába. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az orvos elmebajban szenved, mire a belügyminiszter megtagadta beépési engedélyét az országba.

— Nem akarnak írásbeli vallomást tenni. A tel-avivi járásbírósg tegnap 3 nappal meghosszabbította Sloimo Junitzman és Dov Glückman vizsgálati fogságát, akiket — mint jelentették, — 90 ezer csirkeketelési engedély eladásával gyanúsítanak. A két letartóztatott nem hajlandó írásbeli vallomást tenni, azzal az indoklással, hogy nem tudnak írni. A rendőrség eddig 16 tanút hallgatott ki ebben az ügyben. Junitzman és Glückman 18 napja van vizsgálati fogságban.

30.000 fontot nyert a 305335 számú sorsjegy

A Mifal Hápájisz tegnapi húzásán a 305335 sz. sorsjegy 30 ezer fontot nyert. A 069173 számú sorsjegyet 10 ezer fonttal, míg a 301683 és 095859 sz. sorsjegyeket egyenként 5000 font nyereleménnyel húzták ki.

1000 fontot nyertek:
322132 486059 242869 283207
435644 144378 264140 427368
325549 262672

500 fontot nyertek:
172293 493658 103206 493969
116259 047323 063193 362025
210611 060432 115470 214183
391777 119625 147124 182216
126596 160011 085793 166281

200 fontot nyertek:
385008 492382 016369 248135
144422 001576 243330 247187
097285 146371 363803 388867
296579 181674 058036 444023
370699 068760 417918 204740

ARGOVTOURS

JERUSALEM, Ben Jehuda 3.

Repülő-, hajójegyek • Hotel-szobák-nyelés • Kirándulások • Képzőművészeti-vel, Izraelben és külföldön. Pontos, megbízható szolgálat. Felvilágosítás és jelentkezés:

TEL-AVIV
Frishman-u. 43.
Magyarul beszélünk

*** Izletes ebéd? Finom vacsora? Csak a Budapest étteremben, Tel-Aviv, Hájárdén 9.**

— Mendelsohn rabbit nem idézték be a Jozsele ügyben. Különböző híradások nyomán az Uj Kelet is megírta, hogy a kirját-gáti rendőrség a Jozsele ügyben való kihallgatás céljából idézte Benjamin Mendelsohnt, Komemiot falu rabiját, aki azonban nem tett eleget a felhívásnak és nem jelent meg a kihallgatáson. Az izraeli rendőrség szószólója tegnap megcáfolta a rabbinak a rendőrségre való beidézését és kijelentette, hogy miután a kirját-gáti rendőrség egyáltalán nem küldött idézést Mendelsohn rabbinak, ez nem is tagadhatta meg a rendőrség előtt való megjelenését.

*** Dös, Bethlen, Magyarlajos, Nagyilonda, Szamosújvár** és környéke mártírjainak z.l. ázkárája Haifán június 20-án, (szíván 18) szerdán délután 1/6 órakor lesz a Liberálisok nagytermében Hanevium 39. a nem rég érkezett dr. Schönfeld Miklós, dési származású volt aradi főrabbi részvételével. A terem 3 óráttól nyitva.

Grundig szolgálat

WEINBAUM
Televízió, rádió, tranzisztor, taperecorder, javító laboratórium, eredeti alkatrészeket.
Philips, Sony, Gecolux, Webekord, Telefunken, stb., gyártmányok is.
Nachlat Benjámin-u. 53.
Tel-Aviv • Tel. 62282.

— Nem akarnak írásbeli vallomást tenni. A tel-avivi járásbírósg tegnap 3 nappal meghosszabbította Sloimo Junitzman és Dov Glückman vizsgálati fogságát, akiket — mint jelentették, — 90 ezer csirkeketelési engedély eladásával gyanúsítanak. A két letartóztatott nem hajlandó írásbeli vallomást tenni, azzal az indoklással, hogy nem tudnak írni. A rendőrség eddig 16 tanút hallgatott ki ebben az ügyben. Junitzman és Glückman 18 napja van vizsgálati fogságban.

— Askeloni betörő gyerekeket fogtak el Tel Avivban. A rendőrség letartóztatott Tel Avivban egy fiatalokból álló bandát, amelynek tagjai 11—13 év közötti askeloni gyermekek voltak. A négytagú banda először Askelonban hajtott végre különböző lopásokat és betöréseket, majd Tel-Avivba tettek át működésük színhelyét. A motozásnál aranyórát és arany nyakláncot találtak náluk, melyekről beismerték, hogy lopták. A fiatalok bűnözöket egyben már lefogták és szociális gondozótiszt elé vitték.

Még hat napig jelentkezhet magyarországi csoportos utazásunkra.
Indulás június 11-én
Egyéb társas kirándulások:
RHODOS CIPRUS
EUROPA
összes államai
Egyéni utazások pontos és figyelmes intézése a világ bármely részébe

CITOUR
utazási iroda
Tel-Aviv, Brenner-u. 2.
Telefon: 67950.
Magyarul beszélünk

— Testvérharc a pénz miatt. Natanjai tudósítónk jelenti: Szalam Szaid Arva, 24 esztendő Dora-vasosnegyedbeli lakos anyagi kérdések felett összeszórtalkozott Simon nevű testvérel. Vita közben Szalam kést rántott és vállon szúrta az öccsét, akit a Tel-Hasomer kórházba kellett szállítani. A rendőrség megindította az eljárást a késelő testvér ellen.

— Befejződött a „Dr. Ruppín” intézet háztartási tanfolyama. Natanjai tudósítónk jelenti: Chana Ben-Tin dr. az U.S.O.M. (Amerikai Segély) kiküldöttjének jelenlétében nyújtották át ünnepélyes keretek között az Émek Chéferben lévő „Dr. Ruppín” gazdasági akadémiában rendezett háztartás-gazdálkodási tanfolyam végzett növendékeinek oklevelét. A hathónapos tanfolyamon ezúttal 22 bennlakó növendék vett részt, akik közül 8 tanítónő, 14 pedig oktató. A tanfolyamon a hallgatók a háztartás-gazdálkodás elméleti és gyakorlati kérdéseivel ismerkedtek meg és ugyanakkor képzést nyertek, hogy ezt a tárgyat az elemi iskolákban taníthassák.

— Izraeli bélyegkiállítás Németországban. — Düsseldorfban jelenti: Tegnap nyílt meg Düsseldorfban az „Izrael a filatélia tükreben” című vándor kiállítás, amelyet az izraeli postautárgy minisztérium magánygyűjtők bevonásával rendez. A kiállítás látható Izrael államának 1948—49-ben megjelent első 25 bélyege, amelyek Izrael Németországban 20 ezer márkás árakat fizelnek. A vándorkiállítás már bemutatásra került Nyugat-Berlinben, Düsseldorfban, Hamburgban, Münchenben, Essenben és Nürnbergben lesz látható.

WIZO ASKELOON
A Sieffnéből elnevezett mozdonyban az Eszter mozival szemben, május 6-án, vasárnap este 8 órakor
GACS TERI
tart irodalmi előadást.
Tagokat és érdeklődőket szívesen látunk.

A PAPRIKA ÉTTEREMBEN
Groh Julia
énekel
magyar és nemzetközi dalokat
cigányzene kísérettel
EBÉD — VACSORA
TEL-AVIV,
Kikár Dizengoff 14/16.

— Koponyacsonttörést és agyarázkódást szenvedett a török válogatott jobbszélsője Budapestben. Az Izrael ellen készülődő török labdarúgó válogatott minden valószínűség szerint hosszabb ideig nélkülözni fogja támadósorának egyik oszlopát, a jobbszélső Ugont, aki a budapesti Népstadionban e héten lejátszott Magyarország—Törökország válogatott futballmeccsen súlyosan megsérült. Ugont a mérkőzés után kórházba szállították, ahol az orvosi konzilium koponyacsonttörést és agyarázkódást állapított meg. A mérkőzést — mint jelentették — a magyar válogatott nyerte meg 2:1 arányban. (s)

*** Legszebb női tászkák**
Évától, Tel-Aviv, Allenby-út 90. — Készítők árak.

— Arab nyelven adják ki a Függetlenségi Nyilatkozatot. A kormány tájékoztatásiügyi osztálya a függetlenségi nap alkalmából az arabnyelvű lakosság számára kiadja a Függetlenségi Nyilatkozat arabnyelvi szövegét. A színes fedőlappal ellátott könyvecskét 15 ezer példányban nyomják ki.

ÉKSZER ÉS ÓRAVÁSÁRLÁSNAI
forduljon bizalommal hozzám:
SCHWARZ E.
(Temesvár)
Tel-Aviv, King George 16

— Feigel professzor Namir polgármester vendége volt. S. Feigel professzor, a világhírű vegyész, aki felesége társaságában az országban tartózkodik, szerdán Mordecháj Namir tel-avivi polgármester vendége volt. Feigel professzor volt az, aki kidolgozta a „cseppfolyós reakció” nevű eljárást, amely lehetővé teszi a legminimálisabb mennyiségben jelenlévő vegyianyagok analizisét.

Harman washingtoni és Tekoa brazíliai nagykövet visszaérkezett

Abrahám Harman Izrael washingtoni nagykövete tegnap hazaérkezett. A nagykövet többek között jelentet fog tenni az Egyesült Államok álláspontjáról a kilenereti incidenssel kapcsolatban és a jövő héten tér vissza állomáshelyére. Ugyancsak tegnap tért haza szolgálati ideje letelével Jozsef Tekoa volt brazíliai nagykövet, aki egy

Az olasz parlament tegnap sem tudott államelnököt választani

Róma, (IFP). Az olasz parlament tegnap sem tudta megválasztani a köztársasági elnököt. Az alkotmány értelmében a parlament két házának tagjai, valamint a tíz tartomány megbíztottai addig szavaznak, amíg többség alakul ki valamelyik elnökjelölt mellett. Az első fordulóban kétharmad többségre van szükség, a másodikban már elegendő a rendes többség is. Szerdán három szavazás után egyik jelölt sem kapta meg a szavazatok kétharmadát és a tegnap folyó negyedik szavazáson még a rendes többséget sem érték el. Antonio Segni külügyminiszter, a keresztény demokraták jelöltje 354 szavazatot kapott, Glu-

— A hadsereget bejegyezték a Keren Kájemet arany könyvébe. Egy idősebb tanárokból és tanítókól álló delegáció, miután látogatást tett a hadsereg oktatási központjában, tegnap ünnepélyes keretek között bejegyezte a hadsereget a Keren Kájemet aranykönyvébe. A tanítóküldöttség vezetői, M. Avir és D. Aloni nyújtották át a bejegyzéssel szülő oklevelet az illetékes magasrangú tisztnek, aki köszönetet mondott a hadsereg nevében a tanítóknak, akik többévtizedes pedagógiai tevékenységük során több nemzedéket neveltek a hadseregben.

„LILI” virág- és ajándéküzlet
Jeruzsálem, Ben Jehuda 5.
ajánl: menyasszonyi csokrokat, virág-arrangementeket, a legszebb kivitelben, Rosenthal porcelán és Lapid kerámiai dísz tárgyakat.

— A hadirokkantak tiltakoznak rossz lakásviszonyaik ellen. Tudósítónk jelenti: Huszonkét hadirokkant, akik hosszú évek óta a Ramat-kórház környéki volt angol katonai telep barakkjaiban laknak családjaikkal, levelet írtak a miniszterelnöknek, amelyben közlik, hogy az idén nem vesznek részt a Függetlenségi Nap haifai ünnepségein. A rokkantak a rossz lakásviszonyok ellen tiltakoznak és azt állítják, hogy évek óta követelnek tisztességesebb lakásokat a hatóságoktól, de panaszuk süket fülekre találnak.

— Kártérítést követelnek a Gáza mellett leltett egyik arab fiú szülei. — Abdalla Esszad Gvárim és felesége, Arifa, akik a határmenti Um El Fáchem falu lakosai, 23 ezer font kártérítést követelnek a hadügyminisztériumtól, mert fiukat, Máchmud Abóalla Esszad Gvárimot a biztonsági hatóságok — mint emlékeztetés — 1961 szeptember 18-án négy társával együtt Gázába való szökési kísérlet közben agyonlőtték. A szülők, akik tegnap nyújtották be keresetüket a tel-avivi törvényszékben, azzal érveltek, hogy a fiuk tartotta el a 10 tagból álló családot és havonta 300 fonttal támogatja őket.

hónapig lesz itthon, majd Moszkvába megy, hogy dr. Hárát utóaként elfoglalja hivatalát, mint Izrael ottani nagykövete. Brazíliai szolgálati idejével kapcsolatban a hazatérő nagykövet elmondotta, hogy a brazil nyelv mindenkor szimpátiával és barátsággal viseltetett Izrael iránt és két évvel nagykövetségi működése elégtelennel töltötte el.

— Az amerikai Rockefeller alap közölte, hogy 24 ezer dollár ösztöndíjat nyújt a jeruzsálemi héber egyetemnek a niusi malária, valamint az agyhártyagyulladás különböző típusairól szóló tanulmány elkészítésére.

A v
sicsész
e.özö
tuk,
látoga
Adolf
börtön
ves é
alatt,
társas
na el
az év
mikro
tárgya
társi g
lalkoz
jövöbe
mekke
sen a
teendő
kenys
kerül
minde
bebizo
nak, c
gyan
gyerm
Még
sajton
hogy
dök
volna
zsidó
líoról
is tett
marad
nyekig
találk
meg k
nap r
mielőt
tlések
re
asszon
nevére
repülő
lünk,
rolyta
Adolf
bizony
Men
a goj
nya n
zsidó
lalkoz
Még
venné
nevelt
nánk,
hogy
senek
olyan
zett i
geinei
Ner
bet a
tudni
mann
nagyf
dott
zsidó
gyerm
véle
lalkoz
hatta

A
megy
üvege
—
kittin
—
A ve
üvege
ra:
—
rajta
tok.
—
én is
Ja az
Fel
ránéz
flegm
—
is ga

E.
REHO

A HETI SZIDRA

— K'DOSIM —

Es szólt az Örökkévaló Mózesnek, mondván: Szólj Izrael fiainak egész községéhez és mondd nekik: Szentek legyetek, mert szent vagyok én, az Örökkévaló, a ti Istenetek.

(Vájlrá 19, 1-3)

Ez a figyelemreméltó fejezet, amely tulajdonképpen az erköcstan kézikönyve, bölcseink szerint magába foglalja a Tóra lényeges tanait („rov guf há-Tora”).

A parancsba foglalt szent („kados”) szó ebben az esetben erköcsi jelentőségű — megkülönböztetésül a szó kultúris használatától. A Tóra körülbelül ezt mondja: Ahhoz, hogy elérjék a szent fokozatot, nem követelek tőletek szokatlan és lehetetlen dolgokat, ugyanint ünsanyargatást, remetéletet, a világtól való visszavonulást és hasonlót. Amit megkívánok, az a következő: Mindenki félje anyját és atyját és szombatjait tartsátok meg... Ne lopjatok, ne tagadjátok le az igazságot és ne hazudjatok egymás ellen... Ne fosztogasd felebarátodat és ne rabold, ne hagyj éjjelen át bérszolgádnak munkadíját magadnál reggel... Ne kövess el igazságtalanságot az ítéletben... Ne járj, mint rágalmazó népek között... Ne maradj féltlen felebarátod vérénel... Ne gyűlöld testvéredet szívedben... Ne állj bosszút és ne tarts haragot...

Ennyi az egész, mindössze ennyi szükséges ahhoz, hogy az ember kiérdemelje a szent elnevezést.

★

„Én vagyok az Örökkévaló, a te Istened”. Ez a kifejezés (gyakran rövidebb formában: „Én vagyok az Örökkévaló”) tizenhatszor fordul elő ebben a fejezetben. Ez az isteni pecsét, amely a törvény rendelkezéseit szentesíti.

Reb Zalmán Sorotzkín, a Moecet G'dole Hátora nevű rabbinikus testület elnöke, „Oznájim Latorá” című briliáns művében ezzel kapcsolatban érdekes magyarázatot fűz a negyedik vershez.

„A Tóra a bálványimádásról beszél — írja Ráv Sorotzkín. — „Al tifnu el háelilim, ne forduljatok a bálványok felé. Ezzel a parancssal az Irás leküncse köti, hogy még avval a zsidóval kapcsolatban se adjuk fel a reményt, aki már a kiterés előtt áll és arra kell figyelmeztetni, hogy ne tegye meg az utolsó lépést. Neki is szól a Tóra parancsa, mondván: „Szentek legyetek!” Ha pedig azt kérdi az illető: Hát lehetséges ez? azok után, hogy a népemmel való kapcsolatom teljesen megazult? A válasz kézenfekvő: Ami Adonáj Elohéchem, Én vagyok az Örökkévaló, a ti Istenetek, s mindaddig, amíg nem hínrt ki belőled a szent szikra, a zsidó mag („dosz pinte lejd”) és mélyen bensődben halod a hívást, hogy „Én vagyok az Örökkévaló, a ti Istenetek” — képes vagy megtérni Hozzá, nemcsak olyan mértékben, hogy megőrizzed parancsaimat, hanem azon túlmenően, a jó úton tovább haladva, elérjed a szentség fokozatát.

★

„Ne járj, mint rágalmazó néped között”. Szó szerinti: „Ne járj, mint házaló.” Ez a kifejezés arra vonatkozik, aki mindenképp megfordul és botrányos, vagy rosszakaratú híreket és pletykákat gyűjt, kihallgatja az emberek titkait és azokat mindenhol elmeséli. (Rási). A pletykálkodás alattomos cselekedet, még akkor is, hogy ha az, amit elmond, igaz és minden rosszakarat nélkül adja tovább. (Rámháim). „Nincs annál megvetendőbb jellem: az ilyen egyén a társadalom pestise és el kellene őt távolítani az emberek lakóhelyétől” (Adam Clarke.) A gonosz pletyka sokszor többet árt, mint a rosszakaratú rágalmazás. Ezért imádkozunk háromszor napjában: „Istenem, őrizd meg nyelvémet a rossztól és ajkaimat a hamis beszédétől” (Berácho, 17/a). A rágalmazó, a gonosznyelvű ember rosszabb, mint a gyilkos, mert tönkretesz az ember jó hírnevét, ami több az életnél. (Aráchin, 16/b). Ezért tekintették a besugót (moszer) a legáhitványabbnak az összes bűnözők között.

★

„Hás'náton Hádátí Henciklopédí” (Az enciklopédikus vallásos évkönyv) címmel érdekes, uttörő jellegű, 300 oldalas mű jelent meg a minap Tel-Avivban, Krausz Náftáli, az Uj Kelet ciklórija szerkesztésében. A 14 fejezetre osztott és nagy gondalal összeállított könyv kimerítő információt ad a vallási élet különböző ágairól; a vallásügyi minisztérium működéséről, az iskolahálózatról, a rabbinátusokról, a telepítésről, a jesivák világáról, a szenthelyekről, a vallásos pártokról és intézményekről.

A könyvhöz írt előszóban dr. Zerách Wahrhaftig vallásügyi miniszter rámutat arra, hogy a vallás és az állam viszonya korunk egyik legnagyobb problémáját képezi, amely a lakosság legszélesebb rétegében a legmélyebb érdeklődést kelti.

„Nem véletlen — írja — hogy a világ zsidósága Izraelben látja a szellemi központot, amelyből mindenki ihletet és nemzeti büszkeséget merít. Jóllehet ezidőszent a zsidó népek csak egy kis hányada él Izraelben, mégis itt fakadnak a szellemi életet tápláló források, ide vonzódnak az ifjúság színe-java, amely hamisítatlan és megtisztult zsidó lélekben akarja tudását gyarapítani. Az sem véletlen, hogy itt, a Szentföldön jöttek létre a Tóra legnagyobb és legkomolyabb centrumai és háláchikus ügyekben az izraeli rabbik döntő szavát a diaszpóra minden részében kötelezőnek ismerik el.”

Dr. Wahrhaftig tisztán látja az árnyoldalakat, mégis úgy véli, hogy nyugodtan beszélhetünk a vallási élet reneszanszáról. „Bizonyított erre, — írja — az a 4000 templom, amelynek jórésze az állam születése után épült fel, bizonyított rá a sokszáz jesiva és hagyományos jellegű intézmény, melyet az utóbbi években állítottak fel, nem utolsósorban pedig emellett tanuskodik az a sok ezer ifjú, aki a Tóra művelésének útját választja, aki lemond a világi hívságokról és örömeiről és életét kizárólag a Tórának szenteli. Sokszor mi magunk sem érezzük át mély jelentőségét annak a ténynek, hogy a baloldali kibucok kivételével, nincs szinte egész Izraelben

Sejtkutatás a lakatlan korallszigeten

Dr. Friedmann Imre jeruzsálemi botanikus a vörös-tengeri expedícióról

Írta: Ben Saul (Kardos) Jozsef

néhány tagjához, akik pontosan március elsején indultak el Ejlátblól a „Pyidawnyunt” nevű hajó fedélzetén — folytatja dr. Friedmann — Masszawában két abesszin tudós is csatlakozott. Ezenkívül már Ejlátblól egy orvosral, néhány technikussal, valamint egy néger szakácssal és egy segédszakácssal startoltunk.

— A „Pyidawnyunt” egyébként burmai hajó, a-

Dr. FRIEDMANN IMRE

mely rendszeresen közlekedik Ejlát és Keletafrika között. A tiszték mind izraeliek, míg a legénység keletafrikai néger, kivéve a szakácsot, aki természetesen valahol — Szolnok körül született.

— Ki finanszírozta az utat és kitől kaptak a felkészítést? — kérdezzük.

— A kiadásokat a jeruzsálemi és a telavivi egyetem, a haifai halászati kutatóállomás, a Tudományok Tanácsa, valamint kiíródi források fedezték. Koncerteket több nagyobb izraeli élelmiszergyár adott, míg sátrakkal, villanygenerátorral és orvosi felszereléssel az izraeli hadsereg ajándékozott meg bennünket. Ezenkívül búvár felszereléseket, motorcsónakot, vitorlást, kompresszort és nagy mennyiségű ivóvizet vitünk magunkkal.

— ???

— Robinsoni módra egy, mintegy 2 kilométer átmérőjű lakatlan szigetet ütöttük fel a tanyáinkat. Ott szépen felállítottuk sátrainkat és semmilyen sem szenvedtünk hiányt, de — viz nem volt a szigeten. Hetenként egyszer Ofelésege, Hálé Szellaszé flottájának egyik egysége hozott édesvizet, de azt is ivás előtt fel kellett forralni. Ezek után az ize olyan volt, hogy ahhoz képest az éjláti tőmény magnéziumoldattal direkt nektárszámba ment.

— Hol volt ez a sziget?

— A Vörös-tenger déli részén, Masszawával szemben van egy nagy korallsziget-csoport, melynek ne-

ve Dahlak. Az abesszin flotta aktív közreműködésével itt egy Entedebir nevű szigeten kötöttünk ki. Egy nagyobb sátor étterem, egy egy másik konyha, egynéhány pedig laboratórium céljait szolgálta. A többi sátrakban pedig szabad időnkelt — este 11-től reggel hatig — alvással töltöttük.

— Milyen zsánerű város Masszawa?

— Körülbelül akkora, mint Ludd, vagy Rámle, csak sokkal rozogább. Van benne egy utca, 5-6 üzlet és néhány olyan ház, amely nem nyilvánosház céljait szolgálja. De a lakosok nagyon szívélyesek...

— Az édesvíz csak ivásra volt elegendő, így mosást, vagy tisztálkodást csak tengervízzel volt szabad végezni. De ezt tudtuk, amikor elindultunk, így nagymennyiségű detergents (vizlágyítót) vittünk magunkkal. A számunkra is szokatlan hőség és a levegő igen magas páratartalma zavartak a legjobban.

— Mi volt az expedíció meghatározott célja? — érdeklődünk.

— Az egyik legfőbb cél az volt, hogy memül több szerves élőlényt szedjünk össze biológiai kutatásainkhoz. Ezt csak búvárkodás útján lehet elérni és így is tettünk, bár a búvárkodás ezen a környéken a rengeteg cápa miatt igen veszélyes. Fogtunk is egynéhány cápat, amelyeket magunkkal hoztunk.

Dr. Friedmann és kollégái Jeruzsálemben az egysejtű mikroorganizmusok kutatásával, főképpen pedig sokasodásuk tudományos megfigyelésével foglalkoznak. Ebből a szempontból kitűnően sikerült a kirándulás és igen nagymennyiségű élőlényt hoztak magukkal, bár a cápákon kívül különböző mérges, illetve agresszív halak, tengeri sünök és mérges csigák is erősen akadályozták a gyűjtési munkálataikat.

Budapestben, a Markó-utcai gimnázium környékén, ahol dr. Friedmann tanulmányait végezte, majd később Kolozsvárott a gazdasági akadémián és végül a bécsi egyetemem a levegő vitathatatlanul tisztább volt, mint Entedebir szigetén, Masszawával szemben. Ezért nem is meglepő, hogy a kissé törékeny külsejű tudós egyik napról a másikra súlyos beteg lett, magas lázat kapott és munkaképtelen lett. Az abesszin hadihajó következő látogatása alkalmával azonban a masszawai kórházba szállították, ahol a helyi orvosok azonnal megállapították, hogy dr. Friedmann egy Izraelben teljesen ismeretlen betegségben, úgynevezett Dengue-lázban szenved. Erről a betegségről az a tévhit terjedt el, hogy főleg majmok kapják meg. Ennek oka azonban az, hogy leginkább olyan világtájakon honos, ahol sok őserdő és majom van.

Dr. Friedmann néhány napig Masszawában fektett nagybeteg. Ez a láz igen kellemetlen, mert erős diszenteriaival és rettenetes fejfájásokkal jár. Tíz nap után a „Pyidawnyunt” éppen Ejlát felé indult és dr. Friedmann fájó szívvel bár, de megvált társaitól. Az expedíció többi tagjai mintegy tíz nappal ezelőtt érkeztek meg a fentemlített

burmai gőzös következő járatával. A zsáknaknyiban mintegy féltucatnyi cápa is bennfoglaltatik.

Közben Friedmann dr. kigyógyult a kellemetlen betegségből és már visszavért petesejt-mikrofilmjeihez a jeruzsálemi laboratóriumban. Nagyon jó véleményrel van abesszin „uno katestvéreinkről”, akik erősen tartják a bibliai rokonságot és több, mint barát-ságosok.

— 1964-ben valószínűleg újra indul egy expedíció, — mondja, — és a betegség, valamint a többi „óressz” ellenére is a legelőbb vágyam, hogy két év múlva újra elindulhassak.

— Ki volt az expedíció legérdekesebb tagja?

— Talán az az amerikai kolléga, aki a cápák élősejtjeit kutatta. Semmi más nem érdekelt és állandóan a döglött cápák szemében kotorászott. Csak azt sajnálom, hogy dr. Stalis nem volt velünk.

— ???

— Az a fiatal amerikai genetikus, aki három hónapot töltött Izraelben, miután több évig tartó kutatómunka után Csikágóban megállapította, hogy csak a zsidó és a tamil férfiak fűtlen van szőr és idejött, hogy kutatásainak eredményét a helyszínen ellenőrizze...

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei

TEL-AVIV

A HOH nagyszerű néhai dr. Weissburg Chájim upánján Gross Elezer tanár szakértői vezetése mellett folytak a tanítók Beiratkozás a következő helyeken: T.-A., Hajarkon-u. 48. (Allenby sarkán) minden nap, keddi kivételével, 8 és 7.30 között; — Ramat-Gan: Sd. Landan (bejárat Herzl 73.) Merkáz iskola, volt „Onel Sém” gimnázium, minden kedd 5-8 óra között; — Kir-Ono: Nir-iskolában, minden hétfőn és csütörtökön 3-10 óra között; — Azorban: „Mofadon Hiszadnut” rezh. Weizmann (a ház mellett) minden vasárnap és szerdán 8-10 között.

HAIFA

Az Idősebbek Klubja f. hó 6-án, vasárnap délután 5 órakor tartja szokásos összejövetelét. Ez alkalommal a magyar jsvu közmert és nagyrabecslott egyénisége.

DR. KAUDERS BENCION fogja meátalni a Függetlenségi Nap jelentőségét. Mindenkit szeretettel és szivesen várunk.

ARANYKOR KLUB

T.-A., Zamenhof 16. Juniusban lesz egy esztendő, hogy az ARANYKOR KLUB Társadalmi, Kulturális, Szociális Szervezet — megkezdte áldásos működését. Az évfordulót hatalmas jubileumi estélyen ünnepli meg, amelyre ragyogó irodalmi műsor álltanak össze. A jubileumi ünnepségre irodalmi délutánokat és estéket rendez a Klub. Kitta műsorral.

Tagjaink és barátaink! Készüljétek a Klub fényes jubileumi estéjére, amely az izraeli magyarságvá jsvu páratlanul nagyszerű, kiemelkedő eseménye lesz!

NATANJA

A HOH május 7-ikén, hétfőn este 10 órakor nagy KABARETET RENDEZ az Onel Dávid moádonban. — Est keretében

SZENES GIZELLA

MOLNÁR PAL a népszerű színművészhezaspár lép fel és színe kerülnek a „Humor szövegyszemle”, vigjáték, magánszámok. — Konferál: Molnár PAL, Terebérhozzájárulás 1. — font.

FIGYELEM!

HAIFA és környéke igényes hölgyei!

Tökéletes hajápolás, speciális kezelés, festés

legmodernebb frizurák

MISA HÁMERKÁZ fodrász szalon

Haifa, Herzl-u. 23.

Szabadságát legkellemesebben tölti a K. Iivoni Orv. KURTONI nenzióban Gyönyörü, erdősített park. Iztetes, házi konyha KKL 65. Tel.: 334. Bussz 76., állomás a penziónál

Nincs idő fáradtnak lenni...

Kergetik egymást a pirosbetűs napok...

Purim... A legendás megmenekülés ideje, péntek, a tényleges szabaddulás napja. Aztán az európai zsidóság pusztulásának emléke, a hősiességről való megemlékezés, a függetlenség és önállóság napja.

Először jött a pusztulás. Felfoghatatlan, mind a mai napig, hogyan lehetett kiirtani az európai zsidóság negyötöd részét és mégcsak nem is kiáltott egy nagyot a világ lelkiismerete? Hol a világ lelkiismerete? Volt a világ lelkiismerete akkor? Hiszen, ha már sikerült egy-egy maradéknak kimenteni életét a hitleri kimentési akciók során, akkor hol volt a lelkiismeret, amikor a zsidókat a gázkamrákba, a csendőreket, a nyilas legényekre, a kampószeres rohamosztagokra volt szükség, hogy végezzék a hatmillió európai zsidóval.

A modern technika összes vívmányaival... Igy lehet a technikai fejlődést, amely az emberiség javát kellene hogy szolgálja, átkozottá tenni.

Milyen nehéz emlékezni ezekre az időkre. És milyen könnyen tudnak felejteni némely zsidók. Elsősorban a jórédők.

Hiszen a spanyolországi inkvizíció és a zsidók kiűzése az iberiai félszigetről nem volt olyan rettenetes és gyalázatos, mint a hitleri gázkamrák. Egyrészt az inkvizíció, meg **Ferdinánd és Izabella**, a zsidókat hagyta elvonulni, új hazát keresni. Sokakat vagyonukkal, szerzásaikkal együtt, hogy ne érkezzek üres kézzel az új földekre.

Izrael rabbijai 1492-ben átkozták a spanyolországi zsidókat, hogy valaha is letelepedjenek ott. És ez az átkozás, ez a kiközösítés, ez a cherem több mint négyszáz esztendőre volt érvényes minden zsidó számára. Több mint 400 esztendőig egyáltalán nem éltek zsidók Spanyolországban.

Csak mostanában fedezték fel vándorló zsidók, hogy el lehet felejteni az inkvizíciót, el lehet felejteni a dominikánusokat — Isten kutyáit — és legfőbb főnöküket, a máglyák tüzeinek szitóját, **Torquemada Tassot**, a főinkvizitort. Csak most kezdenek újra Spanyolországban gyökeret verni zsidók, akik üzletek után szaladnak ebben az oly sokáig zsidómentes országban.

Ami némely zsidóknak hitelt elfelejteni nem volt szükségük 400 esztendőre, még 4 évre sem nagyon. Ahogy a hitleri éra véget ért, elkezdtek újból Németországba visszaszivárogni zsidók. Nem is visszaszivárogni, hiszen jórészt nem azok a zsidók élnek ma Németországban, akik Hitler előtt is ott laktak. Azok közül is akadnak néhányan Németországban. Öregebb emberek, akik csekély nyugdíjból, kártérítésből tengetik ott utolsó éveiket. De többsége a ma Németországban élő zsidóknak nem is volt soha német zsidó. Új telepek, új földesur, aki nem

Irta: Jámber Ferenc

is régi gálutot újít fel, hanem új diaszpórát teremt... Vajon hogy érzik magukat ezek a zsidók? És általában mindenféle jórédők a földkerekség bármelyik pontján, az európai zsidók kipusztításának és Izrael függetlenségének ünnepén? Ünnep ez nekik vajon? Nem tudják-e azt, hogy a történelem, legalábbis a zsidó-üldözések terén megismételheti magát?

Minden megvan ezen a világon, ami a zsidó üldözéséhez szükséges.

Megvannak a zsidók. Nagy számban, jómódban szemetszuro életmódban a földkerekség különböző galuti pontján.

És megvannak az antiszemiták is persze. Keleten is, Nyugaton is. Mindenütt, ahol csak zsidók élnek. Sőt ott is, ahol már nem élnek, vagy ahol számuk már egészen jelentéktelen. Csak egyetlen dolog kell az antiszemitizmus aktív kirobbanásához: a gazdasági és erkölcsi értékek felfordulása. A pénz és az erkölcsi inflációja, elértéktelenedése és mindjárt itt a baj a zsidók nyakán.

Lehet, hogy nem jön többet ilyen felfordulás a világra, de jöhet. Ne vádoljon senki sem az ördög falrafestésével. Egy meghibbant többség mindig azt művelheti a kisebbséggel, amiben kedve telik. Ne mondja senki sem, hogy ez már lehetetlen...

Nézzük például az algéri zsidókat. Mert most ok vannak napirenden. Amikor **Ben Bella** megtette hírhedt nyilatkozatát, tömegesen kezdtek menekülni az algéri zsidók. Most persze cáfolják a nyilatkozatot. Mindenki mossa kezét. Még maga **Ben Bella** is, aki a nyilatkozatot alighanem tényleg megtette. Nem akarják, hogy Algiriből a zsidók mind elszaladjanak. Nem azért nem akarják, hogy zsidók és ugyanugy franciák elfussanak, mert szükség volna rájuk. Az, hogy a zsidók szükségesekek, nem más, mint legenda. Hitler megmutatta, hogy a gazdasági élet kerekelt forogni tudnak akkor is, ha a zsidókat kikapcsolják gyárakból, bankokból, üzletekből. Ne higgye hát valaki, hogy azért sajnálnak az arabok Algériából a zsidók elmenekülését, mert szükségük van rájuk az ország gazdaságának újjáépítéséhez. Dehogy is van szükségük erre. Egyébre van szükségük: ne mondhasa a világ, hogy mohamedán országokban nincs helyük zsidóknak, nincs helyük keresztény franciáknak, csak mohamedánoknak...

Ha ezt hinné a világ, bizonytalanná válna az ország gazdasági élete. Ezért tartanak szívesen vissza a zsidókat, ami nem jelenti azt, hogy koronként nem használnák fel őket arra, ahogy az már a világban szokás, tömeges elégedetlenségének, elkeseredésének és dühének levezetésére.

Am nemcsak a pusztításra emlékszünk, hanem a hősiességre is. És nemcsak az aktív hősiességre: a varsói

gettó lázadására, a különböző partizán csoportok harcok portyázásaira, a bunkerekre és a védekezés minden lehetőségeire és lehetetlen fajtájára... És nemcsak a menekítés izraeli és galuti hőseire emlékszünk, ezen a napon: rozoga hajók kapitányaira, papírok hamisítói-ra, angol naszádokkal szembeni ellenállásra, vakmerő partraszállásokra... Minderre és persze elsősorban erre, hiszen ha mindez nem léte volna, mit tudnánk mondani unokáinknak, hol volt az a csata, ahol az európai zsidóság elvérzett, elveszett. Így tudunk velük beszélni ejtőernyősökről.

ART BUCHWALD:

Vegyes kiadások

A napokban levelet kaptunk egy washingtoni barátunktól, aki ezt írja:

„Kongresszusi és sajtókörök egyre nagyobb felháborodással foglalkoznak a tengerentúli kiküldetésben lévő állami tisztviselők azon kiadásával, amelyeket egy kalap alatt a „vegyes” rovatban tüntetnek fel. Egyik példa Adam Clayton Powell kongresszusi képviselő legutolsó külföldi körútjáról benyújtott költségelszámolása, amelyben pontosan 1,127.04 dollárt tüntetett fel „vegyes” alatt.”

Majd barátunk így folytatja:

„Amit tudni szeretnék az az, hogy milyen helyeken lehet a legjobb „vegyes” vásárolni? Szabott árak vannak-e, avagy alkudni kell? Mik a legjobb vegyes „meccik” és tudna-e ajánlani olyan helyeket, ahol a turistát nem vágják le, ha kér egy kis vegyest?”

Barátunk kedvéért gondosan tanulmányoztuk a tárgyat és rájöttünk, hogy az összes európai városok közül még mindig Párisban van a legjobb vegyes, mint ahogy mindig is volt. Sajnos nem olcsó s ezért van az, hogy a kongresszusi képviselők költségelszámolásain a párisi vegyes mindig drágábbra jön, mint mondjuk a berni vagy az oszlovi.

Párisban minden helyen árusítanak vegyest s ennél fogva a kongresszusi képviselők vagy újságíróknak nagyon kell, hogy igazi vegyest vegyen és nem valami hamisított anyagot, amit a turista számára állítanak elő.

Annak kiderítésére, hogy az anyag valódi-e vagy hamis, a legjobb módszer elkérni a katalógust. Ha a kereskedő elővesz egy katalógust, akkor mindjárt tudhatja, hogy be akarja csapni, mert nyilvánvaló, hogy nem lehet vegyes, ha katalógizálva van.

Egy másik módszer a kereskedő tisztességességének ellenőrzésére — nyugtát kérni a bevásárlás után. Az egyetlen dolog, amit valaki, aki vegyest vásárol nem akar, az egy nyugta, úgyhogy, ha a kereskedő

Szenes Chanáról, gették lázadóiról, hőskönek annyiféle fajtájáról.

És nemcsak erről. Hiszen volt egy passzív hősiesség is.

Az egész pusztulás a hősiesség jegyében zajlott le.

Volt egy német tábornok, aki a koncentrációs és kivégző táborok egész sora fölött rendelkezett. Kevés katonával, kevés SS legényvel őriztette halálraírt zsidó foglyait. Kérdezték egyszer tőle, nem fél-e, hogy ez a tömeg, amelynek sejténie kell, hogy utja a gázkamrákba vezet, fel fog lázadni egyszer és legyűri a kevés katonát.

— Az egész csak kalóriák kérdése — felelte a

tábornok. Ha csak 600 kalóriát adok naponta táborlako-knak, akkor fellázadnak, kétségbeesztő, reménytelen harcra kezdenek. De én zsidóknak nem adok csak 180 kalóriát nap-nap után. Csak 180 kalória az emberek állattá teszi, elaljasítja. Nem tudnak öreikre támadni, egymást falják fel.

És ime, a német tábornok zsidói nem falták fel egymást, nem aljasodtak el, nem lettek állatok...

Vajon nem a hősiesség jegyében ment-e hát végbe hatmillió zsidóknak kiirtása?

Milyen kevesen aljasodtak el.

Vajon a Herrenvolk embereiből, a náci németekből, ha ilyen sorsra kerülnek, hányan maradtak volna meg embernek?

Biztos valamennyien elállattasodtak volna.

Először jön dátum szerint is, emlékeztünk szerint is, a pusztulás.

Azután a felszabadulás, a függetlenség, az önállóság.

Mert Izrael állama sokminden egyben kívül felelet is a zsidók kiirtására.

Sok baja van a fiatal államnak. Nem is lehet másként. De egy baj nem ismerünk. Könyvek is jelennek meg ilyen címen és újságcikkek légiói: „A hősök fáradtak”. Mert úgy van az a népek történetében, hogy a hősök elfáradnak és nem egy nemzetnek később éppen egykori hősei segítene megadni sírját. Mert elégedetlenek a hősi élet bérével. Nálunk nem így van. Tiszteltreméltó nemzet hőseink nem akarnak abból megélni, hogy hősök voltak. Visszamentek kibucok istállóba tehenet fejni. A civil életbe, vagy a katonaleltébe. Hivatalkoknak, vagy mesterembernek. Felvitatni azt, amit azelőtt csináltak. És az országot tovább, csendben, építeni.

Van egy fáradt nemzedék nálunk is. Vannak fiatalok, akik „csalódtak”. Akik fiatalos hevükben azt gondolták, hogy az önállósággal együtt örök lakodalom lesz az országban és a népben.

Ponyvaálom. Akárcsak sekélyes regényeknek ponyva tanulsága. A rossz regények ezrei épülnek fel azon, hogy fiatal férfi, fiatal nő között nagy a szerelem, nagy az akadály, ezer gond gyötéri őket. Ezer nehézséget kell legyőzni. A regény utolsó lapján aztán beáll a happy end, sok akadály után a szerelmesek egymáséi lesznek, felcsendül az orgona, a papi áldás és a regény véget ér. Mintha az életben a gondok, a bajok, a küzdelmek, a boldogtalanságok, a házasság megköttetés tartanának.

Hiszen csak akkor kezdődik az élet: a harc a küzdelem.

A függetlenség és önállóság proklamálása nem befejezése a nép sorsának, hanem a kezdetet jelenti. Nem a hollywoodi boldogságot, hanem az új gondok ezernyi tömegét.

Nincs időnk, nem lehet elfáradni.

Minden nap újra és újra építeni kell az országot. Soha nem jöhet el az idő egy derék nép történetében, hogy le lehet ülni a terített asztalhoz és ki-ki csak karrierjét, saját anyagi és erkölcsi érvényesülését kell öntözze, gyomlálja, gondozza.

A gondot meg kell osztani mindig. Fele az egyén életének, fele a nép és az ország életének.

Akik elmentek és akik elmennek tőlünk, azok lehet, hogy két nagy darab bécsiszületet esznek ezen a napon. És négy tágas szobában laknak...

De kivonták magukat a nép életéből, gondjaiból és örömeiből.

INNEN - ONNAN

BONN: NEGY SZAZALEK

Mint a Deutsche Korrespondenz jelenti, egy német közvéleménykutató intézet körkérdeztet intézett a nyugatnémet polgárokhoz, az Eichmann per befejezése alkalmából.

A kérdést a következő formában tették fel:

„Három személy beszélget Eichmannról. Jelöljék meg őket O, T és K betűkkel. O azt a véleményt nyilváníttja: — Eichmann halállal kell büntetni. Sokmillió halott terheli a lelkiismeretét. — T így nyilatkozik: — Eichmann a legsúlyosabb büntetést érdemli, de én a halálbüntetés ellen vagyok. Életfogytiglani kényszermunkára kellene ítélni. — Végül, K ezt mondja: Eichmann egy sajtáságos légtörben cselekedett. Ugy vélem, hogy ezt figyelembe kellene venni és kegyesebb büntetést kiszabni.

Ime az eredmények: Egyetért O-val

(halál) 35%

Egyetért T-vel (kényszermunka): 31%

Egyetért K-val (kegyesebb): 15%

Más válaszok: 15%

A megkérdezettek 4%-a sohasem hallott, sem Eichmannról, sem a jeruzsálemi perrel.

PARIS: ANNA FRANK ISKOLAJA

Páris városi tanácsa úgy határozott, hogy a főváros egy iskolája a jövő iskoláévtől kezdődően Anna Frank nevét fogja viselni. A határozat ezekkel a szavakkal végződik: „E fiatal lány, akinek naplója a szabad emberek csodálatát váltotta ki, az ifjúság bátorságának és tisztaságának megtestesítője. Ezért kell példaként állítani minden fiatal elé.

PARIS: NE HARAPD!

A francia Legfőbb Államtanács fellebezés folytán megváltoztatta két alsóbbfokú bíróság ítéletét és azt az elvi jelentőségű döntést hozta, hogy senki-nek sincs joga embertársát megharapni.

A nantesi éimegyógyintézet egyik beteg nyugodtan ültözött egy reggel, amikor ágyszomszédja cigarettát kért tőle. — Nem látod, hogy elvagyok foglaltva — utasította vissza a beteg. A másik ráugrott és megharapta a gyűrűsujját. Az ápolók gondatlanul fertőtlenítették a sebet és az ujjat le kellett operálni.

Miután a beteg gyógyult és gyűrűsujj nélkül elhagyta a kórházat, beperelte annak igazgatóságát, magas kártérítést követelve. Jogi képviselője szerint, az éimegyógyintézet vezetőinek kötelessége lett volna őt megvédeni beteg-társa harapasaitól.

A legfelsőbb Tanács megítélte a kártérítést. A harapós beteg azóta külön-zárkában van.

SAN FRANCISCO: MOSZKVBAN ÉS MADRIDBAN IS...

Pablo Casals kijelentette San Franciscoba való érkezésekor, hogy meg fogja kísérelni ezentúl, zenéjével kifejezni felhívását a békére és az emberi fajta szabadságára.

A nyolcvanöt éves művész így folytatta: „Ez a személyes hadjárat, gyakorlati megvalósítása annak a felhívásnak, amelyet az Egyesült Nemzetek széke-lyén mondtam el 1958-ban”.

Pablo Casals kijelentette, hogy a világ békéje és harmoniája érdekében, ezentúl, ha ez a békét szolgálja, hajlandó lesz zenekarokat becsiszuletet esznie ezen a napon. És négy tágas szobában laknak...

De kivonták magukat a nép életéből, gondjaiból és örömeiből.

1962. V. 4. Uj Kelet 8

BERLITZ KURZUSOK
— DÉLELŐTT - DÉLUTÁN - ESTE —
IVRIT - ANGOL - FRANCIA - NÉMET
SPANYOL - PORTUGAL - OLASZ
ARAB ÉS OROSZ
KURZUSOK FELNŐTEKNEK,
TOVÁBBA DIAK-OSZTÁLYOK.
T.-A., Nachlat Benjámin 2 - Pet.-Tikva, Montefiore 4

Dr. ELIAS AUERBACH,

akti 53 éve él és dolgozik Haifaért

Dr. Elias Auerbach, aki Haifa tizenkét disztinguirának egyike, két hónap hián 30 éves. Az 53 éves Haifa lakos. A modern Haifa története az övé is és amiként a város izmosodik a haladó időkben, úgy tünik: ő is megújítja erőit, mert most is fiatal, szálfegyenes, dőlő és nyit-szívetű.

A gyakorlati cionista

Ifjúságától cionista volt és ennek leszűrte gyakorlati konzekvenciáit is: 1909-ben, mint fiatal berlini orvos, látogatást tett az országban. Még ugyanazon év őszén a chupá alól egyenesen idehozta ifjú feleségét és mindjárt Haifaft választotta lakhelyét. Lekelepedése óriási szenzációt keltett: ő volt az első német cionista bevándorló és

Haifai hétköznapiak — 50 évvel ezelőtt

Dr. Auerbach először is bálást keresett magának, kibérelt egy emeletes arab házat, 12 szobával, hatalmas táncsteremmel és előcsarnokkal, amelyből csupán a legkisebb, de legfontosabb helyiség hiányzott, és viszont az udvar legközelebbi sarkában szerénykedett, úgyhogy annak felkeresése, különösen télen, expedícióhoz hasonlított. — Konyha sem volt az egyik szobában rendezték be, szénparázsra helyezték nagy kondérokban főztek, kupongóva.

Az első hanna arab tejben dögölt egeret találtak; amikor első gyermeke megszületett, a doktor kilovagolt a német kolóniára és onnan hozta a frissen fejt tejet. Legnagyobb hiány ivóvízben mutatkozott, az ő háza alá nagy ciszterna volt építve, ám megessett, hogy pár napig kellemetlen íz kapott vizik, a doktor levonult a ciszternához, s abból kampós botjával két döglött patkányt halászott elő. A vizet, fölt állapotban, tovább itták.

Kenyereit egy zsidó pókhoz hozták, arab szolgálójuk nagy szemeket meresztett és rosszalón jegezte meg: „Aki liszet vásárol, az felszemere, aki pedig kész kenyereit, az mindkét szemére vak.”

Az új doktor nem rendelt otthon, az arab betegek ugyanis nemcsak teljes családi létszámában, hanem testükön is kiterjedt előlényesregeggel vonultak fel s ettől meg akarta kimélni a feleségét. A mai Hádár egy magányos házban bérelt két szobát rendelének, betegvizitire pedig lovon járt. Olyan köztisztletnek örvendett, hogy lovát ismerkedt, hárhoz kiköthette, nem lopták el. Egyszer futár érkezett, egészen ki-

Megalakul a Hádár-Bizottság

A város fejlődésében egyre gyakoribbá váltak a döntő fordulatok, Auerbach doktor mindegyikben vezető szerepet kap. 1921-ben megalakul a Hádár-bizottság, még előbb az első haifai hitközség, azután a német zsidók Bné Brit Páholya, a Technion-bizottság. Mindegyik nagy jelentőséggel bír a jisiv életében és biztosítja a fejlődés folytonosságát. Azokban az években magának mondhatott egy drága kinészt, örökbecsű értéket: a barátait. Heten voltak, két nagynevű, kiváló férfi — köztük Pevzner, Baerwald és mások — Szent Szövetségben étek és egymásért, közös ideáljaukért minden áldozatra hajlottak. Egyedül ő van még életben köztük! Már gyermekkorában megtanulta az ősi

méghezó orvos is. Akkor 15.000 lakosa volt a városnak, amelynek központja a mai Páris-tér, határait kelet felől városkapuk jelölték, ezek mögött szántó földek és azután a német kolónia. Mintegy 5—600 zsidó élt elszórtan az arabok között, nyoma sem volt útnak, csatornáznak. Az 1911-ben a Melkazarándokok által behurcolt kolerajárványról az jelentették a haifai hivatalból a felsőbb török hatóságoknak, hogy itt 50 megbetegedés történt, mialatt dr. Auerbach egymaga 60 beteget kezelte. Az arab orvosok patikáikban rendelkeztek és vizsgálatukat felöltözött betegek hajtották végre. Hosszú listáját a gyógyszereknek írták fel, abban a reményben, hogy egyik közülük mégis segíteni fog.

Már tizennyolc esztendeje, amióta itt vagyok, ke-resem a könyveit, de hiába. Ott, ahol élt, abban az országban, amelyet pedig szinte betegesen szeretett, a könyveit a köz- és magánkönyvtárakból felporzelték, ott meg, ahol zsidó kézen még bőven akad-tak, a gazdájukat vetet-ték máglyára. Most aztán véletlenül rábukkantam, feltámadt új köntösben, új kiadásban.

En már ifjúkoromban áhitóztam utána, Szomor után, a szavai, a betli után. A második a sorban Szép Ernő volt, de mon-dom, csak a második. Szép Ernő olyan nagyon vilá-gos volt, olyan fölötté érthető, mint az őzők története, mint a József. Szomor jobban hozzáillett a múltamhoz, a felkészültségem-hez.

Most, annyi év után me-gint itt van Szomor előt-tem, ha csupán egyetlen-egy regényben is, „A pá-rizsi regény”-ben. Érdekes, nem csupán a rokonaim több tuatját perzelték fel, nekem is kiegészíttek valamit a szívemből, aki pedig tá-vol voltam a tüzeskemen-céktől, azon veszem ma-gam észre, hogy Szomor-yam most már nem a ma-gyar írók látom, hanem azt keressim benne, ami zsidó, ami még benne zsidó ma-radt. És találom is bőven és ezért még jobban von-zódom hozzá, a halott, zsi-dó Szomorhoz.

Már a könyve elején, a 8-ik oldalon is minden fél-reértés elkerülése végett, megmondja a nyájas olva-sónak, tudja meg, hogy ő zsidó. Ezt persze a maga módján teszi. Jászai Mari egyszer meghívta Balaton-füredre és megrtette, hogy cihenderben jöjjen. „Cihenderben nyáron, júliusban, Balatonfüredre! Meg kell jegyezmem, kortörténetileg s a könnyebb megértés ked-véért, hogy viszont szalma-kalapot példálul inkább csak izraeliták viseltek. Az úton, a vonaton, Siófokon na-gyon inkomodák a kalap a nagy hószágban, de viszont kereszténynek tüntem.”

Felolvasott a párizsi Ma-gyar Egyletben: „A hől-gyek tapsoltak és csodál-tak maguk között illusztris fiatalaságot, az urak tá-volodtak és csak egy Schwartz nevű kárpitos közeledett azzal a spontán barátsággal és lelki bizton-sággal, ahogy izraeliták minden híres emberben az izraelitát üdvözlik.”

Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

— És ehhez hasonlókat so-hasem olvastam Mózes-val-lású magyartól. „A párizsi opera gyö-nyörű, de a zsidó templom téglái is hatásosak” — mondja vigasztalóan. De bennünket, izraelie-keket, mindezeknél százszor jobban érdekel az alábbi, amit a fejedelméről mond, Herziről, aki akkor még csak a bécsi Neue Freie Presse párizsi levelezője és novellairója volt. Csak Herzi nevével még nem találkoztam magyar író könyvében, itt tűnik fel, ebben „A párizsi regény”-ben először és talán utol-jára. Nem sok az, amit Szomor róla mond, nekem, nekünk mégis rengeteg és kedves. „Egy nap úgy találtam, hogy illő volna, párizsi le-velező létemre, bemutatko-znom leghíresebb kollégám-nak, a „Times” Blowitz-nak! Mint tekintélytisztelő fiatalember a régi zurna-liszták világából lelkesen nyomoztam utána abban a viharos helyiségben, ami a francia kamarában, az úgy nevezett Salle des Pas Per-dus volt. Kissé feltűnő fia-talsággal léptem-nyomon megállítottam s már nem győztem a szolgálknak fe-lelni. Megpillantván egy közelebbi kollégámat a ket-tős monarchiából, hozzá fordultam tanácsért. Ez egy Herzi Tivadar nevű uriember volt, a Neue Freie Presse levelezője. — Mit akar maga Blo-witztól? — kérdezte elé-vedve. — Hódolatom kívánom bemutatni neki. — Ezt elengedni magá-nak. — Az meglehet — felel-tem sértődötten —, de az-ért mégis szükségem, hogy megismerjem. Mint a Ma-gyar Hírlap párizsi levele-zője, kitűnő híreket kap-hatok tőle —, magyaráz-tam önéretesen, angyalí butasággal. Hezi a falnak dönt. — Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

Szomor Dezső — a zsidó

Írta: Löwenkopf Kálmán

Már tizennyolc esztendeje, amióta itt vagyok, ke-resem a könyveit, de hiába. Ott, ahol élt, abban az országban, amelyet pedig szinte betegesen szeretett, a könyveit a köz- és magánkönyvtárakból felporzelték, ott meg, ahol zsidó kézen még bőven akad-tak, a gazdájukat vetet-ték máglyára. Most aztán véletlenül rábukkantam, feltámadt új köntösben, új kiadásban.

En már ifjúkoromban áhitóztam utána, Szomor után, a szavai, a betli után. A második a sorban Szép Ernő volt, de mon-dom, csak a második. Szép Ernő olyan nagyon vilá-gos volt, olyan fölötté érthető, mint az őzők története, mint a József. Szomor jobban hozzáillett a múltamhoz, a felkészültségem-hez.

Most, annyi év után me-gint itt van Szomor előt-tem, ha csupán egyetlen-egy regényben is, „A pá-rizsi regény”-ben. Érdekes, nem csupán a rokonaim több tuatját perzelték fel, nekem is kiegészíttek valamit a szívemből, aki pedig tá-vol voltam a tüzeskemen-céktől, azon veszem ma-gam észre, hogy Szomor-yam most már nem a ma-gyar írók látom, hanem azt keressim benne, ami zsidó, ami még benne zsidó ma-radt. És találom is bőven és ezért még jobban von-zódom hozzá, a halott, zsi-dó Szomorhoz.

Már a könyve elején, a 8-ik oldalon is minden fél-reértés elkerülése végett, megmondja a nyájas olva-sónak, tudja meg, hogy ő zsidó. Ezt persze a maga módján teszi. Jászai Mari egyszer meghívta Balaton-füredre és megrtette, hogy cihenderben jöjjen. „Cihenderben nyáron, júliusban, Balatonfüredre! Meg kell jegyezmem, kortörténetileg s a könnyebb megértés ked-véért, hogy viszont szalma-kalapot példálul inkább csak izraeliták viseltek. Az úton, a vonaton, Siófokon na-gyon inkomodák a kalap a nagy hószágban, de viszont kereszténynek tüntem.”

Felolvasott a párizsi Ma-gyar Egyletben: „A hől-gyek tapsoltak és csodál-tak maguk között illusztris fiatalaságot, az urak tá-volodtak és csak egy Schwartz nevű kárpitos közeledett azzal a spontán barátsággal és lelki bizton-sággal, ahogy izraeliták minden híres emberben az izraelitát üdvözlik.”

Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

— És ehhez hasonlókat so-hasem olvastam Mózes-val-lású magyartól. „A párizsi opera gyö-nyörű, de a zsidó templom téglái is hatásosak” — mondja vigasztalóan. De bennünket, izraelie-keket, mindezeknél százszor jobban érdekel az alábbi, amit a fejedelméről mond, Herziről, aki akkor még csak a bécsi Neue Freie Presse párizsi levelezője és novellairója volt. Csak Herzi nevével még nem találkoztam magyar író könyvében, itt tűnik fel, ebben „A párizsi regény”-ben először és talán utol-jára. Nem sok az, amit Szomor róla mond, nekem, nekünk mégis rengeteg és kedves. „Egy nap úgy találtam, hogy illő volna, párizsi le-velező létemre, bemutatko-znom leghíresebb kollégám-nak, a „Times” Blowitz-nak! Mint tekintélytisztelő fiatalember a régi zurna-liszták világából lelkesen nyomoztam utána abban a viharos helyiségben, ami a francia kamarában, az úgy nevezett Salle des Pas Per-dus volt. Kissé feltűnő fia-talsággal léptem-nyomon megállítottam s már nem győztem a szolgálknak fe-lelni. Megpillantván egy közelebbi kollégámat a ket-tős monarchiából, hozzá fordultam tanácsért. Ez egy Herzi Tivadar nevű uriember volt, a Neue Freie Presse levelezője. — Mit akar maga Blo-witztól? — kérdezte elé-vedve. — Hódolatom kívánom bemutatni neki. — Ezt elengedni magá-nak. — Az meglehet — felel-tem sértődötten —, de az-ért mégis szükségem, hogy megismerjem. Mint a Ma-gyar Hírlap párizsi levele-zője, kitűnő híreket kap-hatok tőle —, magyaráz-tam önéretesen, angyalí butasággal. Hezi a falnak dönt. — Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

Már tizennyolc esztendeje, amióta itt vagyok, ke-resem a könyveit, de hiába. Ott, ahol élt, abban az országban, amelyet pedig szinte betegesen szeretett, a könyveit a köz- és magánkönyvtárakból felporzelték, ott meg, ahol zsidó kézen még bőven akad-tak, a gazdájukat vetet-ték máglyára. Most aztán véletlenül rábukkantam, feltámadt új köntösben, új kiadásban.

En már ifjúkoromban áhitóztam utána, Szomor után, a szavai, a betli után. A második a sorban Szép Ernő volt, de mon-dom, csak a második. Szép Ernő olyan nagyon vilá-gos volt, olyan fölötté érthető, mint az őzők története, mint a József. Szomor jobban hozzáillett a múltamhoz, a felkészültségem-hez.

Most, annyi év után me-gint itt van Szomor előt-tem, ha csupán egyetlen-egy regényben is, „A pá-rizsi regény”-ben. Érdekes, nem csupán a rokonaim több tuatját perzelték fel, nekem is kiegészíttek valamit a szívemből, aki pedig tá-vol voltam a tüzeskemen-céktől, azon veszem ma-gam észre, hogy Szomor-yam most már nem a ma-gyar írók látom, hanem azt keressim benne, ami zsidó, ami még benne zsidó ma-radt. És találom is bőven és ezért még jobban von-zódom hozzá, a halott, zsi-dó Szomorhoz.

Már a könyve elején, a 8-ik oldalon is minden fél-reértés elkerülése végett, megmondja a nyájas olva-sónak, tudja meg, hogy ő zsidó. Ezt persze a maga módján teszi. Jászai Mari egyszer meghívta Balaton-füredre és megrtette, hogy cihenderben jöjjen. „Cihenderben nyáron, júliusban, Balatonfüredre! Meg kell jegyezmem, kortörténetileg s a könnyebb megértés ked-véért, hogy viszont szalma-kalapot példálul inkább csak izraeliták viseltek. Az úton, a vonaton, Siófokon na-gyon inkomodák a kalap a nagy hószágban, de viszont kereszténynek tüntem.”

Felolvasott a párizsi Ma-gyar Egyletben: „A hől-gyek tapsoltak és csodál-tak maguk között illusztris fiatalaságot, az urak tá-volodtak és csak egy Schwartz nevű kárpitos közeledett azzal a spontán barátsággal és lelki bizton-sággal, ahogy izraeliták minden híres emberben az izraelitát üdvözlik.”

Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

— És ehhez hasonlókat so-hasem olvastam Mózes-val-lású magyartól. „A párizsi opera gyö-nyörű, de a zsidó templom téglái is hatásosak” — mondja vigasztalóan. De bennünket, izraelie-keket, mindezeknél százszor jobban érdekel az alábbi, amit a fejedelméről mond, Herziről, aki akkor még csak a bécsi Neue Freie Presse párizsi levelezője és novellairója volt. Csak Herzi nevével még nem találkoztam magyar író könyvében, itt tűnik fel, ebben „A párizsi regény”-ben először és talán utol-jára. Nem sok az, amit Szomor róla mond, nekem, nekünk mégis rengeteg és kedves. „Egy nap úgy találtam, hogy illő volna, párizsi le-velező létemre, bemutatko-znom leghíresebb kollégám-nak, a „Times” Blowitz-nak! Mint tekintélytisztelő fiatalember a régi zurna-liszták világából lelkesen nyomoztam utána abban a viharos helyiségben, ami a francia kamarában, az úgy nevezett Salle des Pas Per-dus volt. Kissé feltűnő fia-talsággal léptem-nyomon megállítottam s már nem győztem a szolgálknak fe-lelni. Megpillantván egy közelebbi kollégámat a ket-tős monarchiából, hozzá fordultam tanácsért. Ez egy Herzi Tivadar nevű uriember volt, a Neue Freie Presse levelezője. — Mit akar maga Blo-witztól? — kérdezte elé-vedve. — Hódolatom kívánom bemutatni neki. — Ezt elengedni magá-nak. — Az meglehet — felel-tem sértődötten —, de az-ért mégis szükségem, hogy megismerjem. Mint a Ma-gyar Hírlap párizsi levele-zője, kitűnő híreket kap-hatok tőle —, magyaráz-tam önéretesen, angyalí butasággal. Hezi a falnak dönt. — Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

Már tizennyolc esztendeje, amióta itt vagyok, ke-resem a könyveit, de hiába. Ott, ahol élt, abban az országban, amelyet pedig szinte betegesen szeretett, a könyveit a köz- és magánkönyvtárakból felporzelték, ott meg, ahol zsidó kézen még bőven akad-tak, a gazdájukat vetet-ték máglyára. Most aztán véletlenül rábukkantam, feltámadt új köntösben, új kiadásban.

En már ifjúkoromban áhitóztam utána, Szomor után, a szavai, a betli után. A második a sorban Szép Ernő volt, de mon-dom, csak a második. Szép Ernő olyan nagyon vilá-gos volt, olyan fölötté érthető, mint az őzők története, mint a József. Szomor jobban hozzáillett a múltamhoz, a felkészültségem-hez.

Most, annyi év után me-gint itt van Szomor előt-tem, ha csupán egyetlen-egy regényben is, „A pá-rizsi regény”-ben. Érdekes, nem csupán a rokonaim több tuatját perzelték fel, nekem is kiegészíttek valamit a szívemből, aki pedig tá-vol voltam a tüzeskemen-céktől, azon veszem ma-gam észre, hogy Szomor-yam most már nem a ma-gyar írók látom, hanem azt keressim benne, ami zsidó, ami még benne zsidó ma-radt. És találom is bőven és ezért még jobban von-zódom hozzá, a halott, zsi-dó Szomorhoz.

Már a könyve elején, a 8-ik oldalon is minden fél-reértés elkerülése végett, megmondja a nyájas olva-sónak, tudja meg, hogy ő zsidó. Ezt persze a maga módján teszi. Jászai Mari egyszer meghívta Balaton-füredre és megrtette, hogy cihenderben jöjjen. „Cihenderben nyáron, júliusban, Balatonfüredre! Meg kell jegyezmem, kortörténetileg s a könnyebb megértés ked-véért, hogy viszont szalma-kalapot példálul inkább csak izraeliták viseltek. Az úton, a vonaton, Siófokon na-gyon inkomodák a kalap a nagy hószágban, de viszont kereszténynek tüntem.”

Felolvasott a párizsi Ma-gyar Egyletben: „A hől-gyek tapsoltak és csodál-tak maguk között illusztris fiatalaságot, az urak tá-volodtak és csak egy Schwartz nevű kárpitos közeledett azzal a spontán barátsággal és lelki bizton-sággal, ahogy izraeliták minden híres emberben az izraelitát üdvözlik.”

Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

— És ehhez hasonlókat so-hasem olvastam Mózes-val-lású magyartól. „A párizsi opera gyö-nyörű, de a zsidó templom téglái is hatásosak” — mondja vigasztalóan. De bennünket, izraelie-keket, mindezeknél százszor jobban érdekel az alábbi, amit a fejedelméről mond, Herziről, aki akkor még csak a bécsi Neue Freie Presse párizsi levelezője és novellairója volt. Csak Herzi nevével még nem találkoztam magyar író könyvében, itt tűnik fel, ebben „A párizsi regény”-ben először és talán utol-jára. Nem sok az, amit Szomor róla mond, nekem, nekünk mégis rengeteg és kedves. „Egy nap úgy találtam, hogy illő volna, párizsi le-velező létemre, bemutatko-znom leghíresebb kollégám-nak, a „Times” Blowitz-nak! Mint tekintélytisztelő fiatalember a régi zurna-liszták világából lelkesen nyomoztam utána abban a viharos helyiségben, ami a francia kamarában, az úgy nevezett Salle des Pas Per-dus volt. Kissé feltűnő fia-talsággal léptem-nyomon megállítottam s már nem győztem a szolgálknak fe-lelni. Megpillantván egy közelebbi kollégámat a ket-tős monarchiából, hozzá fordultam tanácsért. Ez egy Herzi Tivadar nevű uriember volt, a Neue Freie Presse levelezője. — Mit akar maga Blo-witztól? — kérdezte elé-vedve. — Hódolatom kívánom bemutatni neki. — Ezt elengedni magá-nak. — Az meglehet — felel-tem sértődötten —, de az-ért mégis szükségem, hogy megismerjem. Mint a Ma-gyar Hírlap párizsi levele-zője, kitűnő híreket kap-hatok tőle —, magyaráz-tam önéretesen, angyalí butasággal. Hezi a falnak dönt. — Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

Már tizennyolc esztendeje, amióta itt vagyok, ke-resem a könyveit, de hiába. Ott, ahol élt, abban az országban, amelyet pedig szinte betegesen szeretett, a könyveit a köz- és magánkönyvtárakból felporzelték, ott meg, ahol zsidó kézen még bőven akad-tak, a gazdájukat vetet-ték máglyára. Most aztán véletlenül rábukkantam, feltámadt új köntösben, új kiadásban.

En már ifjúkoromban áhitóztam utána, Szomor után, a szavai, a betli után. A második a sorban Szép Ernő volt, de mon-dom, csak a második. Szép Ernő olyan nagyon vilá-gos volt, olyan fölötté érthető, mint az őzők története, mint a József. Szomor jobban hozzáillett a múltamhoz, a felkészültségem-hez.

Most, annyi év után me-gint itt van Szomor előt-tem, ha csupán egyetlen-egy regényben is, „A pá-rizsi regény”-ben. Érdekes, nem csupán a rokonaim több tuatját perzelték fel, nekem is kiegészíttek valamit a szívemből, aki pedig tá-vol voltam a tüzeskemen-céktől, azon veszem ma-gam észre, hogy Szomor-yam most már nem a ma-gyar írók látom, hanem azt keressim benne, ami zsidó, ami még benne zsidó ma-radt. És találom is bőven és ezért még jobban von-zódom hozzá, a halott, zsi-dó Szomorhoz.

Már a könyve elején, a 8-ik oldalon is minden fél-reértés elkerülése végett, megmondja a nyájas olva-sónak, tudja meg, hogy ő zsidó. Ezt persze a maga módján teszi. Jászai Mari egyszer meghívta Balaton-füredre és megrtette, hogy cihenderben jöjjen. „Cihenderben nyáron, júliusban, Balatonfüredre! Meg kell jegyezmem, kortörténetileg s a könnyebb megértés ked-véért, hogy viszont szalma-kalapot példálul inkább csak izraeliták viseltek. Az úton, a vonaton, Siófokon na-gyon inkomodák a kalap a nagy hószágban, de viszont kereszténynek tüntem.”

Felolvasott a párizsi Ma-gyar Egyletben: „A hől-gyek tapsoltak és csodál-tak maguk között illusztris fiatalaságot, az urak tá-volodtak és csak egy Schwartz nevű kárpitos közeledett azzal a spontán barátsággal és lelki bizton-sággal, ahogy izraeliták minden híres emberben az izraelitát üdvözlik.”

Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból, kuva-szok elől.”

— És ehhez hasonlókat so-hasem olvastam Mózes-val-lású magyartól. „A párizsi opera gyö-nyörű, de a zsidó templom téglái is hatásosak” — mondja vigasztalóan. De bennünket, izraelie-keket, mindezeknél százszor jobban érdekel az alábbi, amit a fejedelméről mond, Herziről, aki akkor még csak a bécsi Neue Freie Presse párizsi levelezője és novellairója volt. Csak Herzi nevével még nem találkoztam magyar író könyvében, itt tűnik fel, ebben „A párizsi regény”-ben először és talán utol-jára. Nem sok az, amit Szomor róla mond, nekem, nekünk mégis rengeteg és kedves. „Egy nap úgy találtam, hogy illő volna, párizsi le-velező létemre, bemutatko-znom leghíresebb kollégám-nak, a „Times” Blowitz-nak! Mint tekintélytisztelő fiatalember a régi zurna-liszták világából lelkesen nyomoztam utána abban a viharos helyiségben, ami a francia kamarában, az úgy nevezett Salle des Pas Per-dus volt. Kissé feltűnő fia-talsággal léptem-nyomon megállítottam s már nem győztem a szolgálknak fe-lelni. Megpillantván egy közelebbi kollégámat a ket-tős monarchiából, hozzá fordultam tanácsért. Ez egy Herzi Tivadar nevű uriember volt, a Neue Freie Presse levelezője. — Mit akar maga Blo-witztól? — kérdezte elé-vedve. — Hódolatom kívánom bemutatni neki. — Ezt elengedni magá-nak. — Az meglehet — felel-tem sértődötten —, de az-ért mégis szükségem, hogy megismerjem. Mint a Ma-gyar Hírlap párizsi levele-zője, kitűnő híreket kap-hatok tőle —, magyaráz-tam önéretesen, angyalí butasággal. Hezi a falnak dönt. — Kitűnő híreket?! Blo-witztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egész-szen magánkivült volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolsz maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisz-tert früstöltől reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott! Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsánat, nem zúg-lap! — tiltakoztam. — Hát nem zúglap! Hát földelken. Minden zsidó lá-bán mindmáig benne van, a szövetelekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasz-tyanok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porciká-ban is, egy-egy pillanatnyi kimban is, egy-egy sóhaj-ban olykor, mely nem tud-mi, honnan száll, hány esz-tendőn át, micsoda falu-végről, fapadlókról, meg-nyitott kocogásokból

Dr. ELIAS AUERBACH,

aki 53 éve él és dolgozik Haifaért

Dr. Elias Auerbach, aki Haifa tizenkét diszpolgáranak egyike, két hónap híján 80 éves. És 53 éve haifai lakos. A modern Haifa története az övé is és amiként a város izmosodik a haladó időkben, úgy tűnik: ő is megújítja erőit, mert most is fiatal, szálfagyenes, dőlő és nyílt szívé.

A gyakorlati cionista

Ifjúságától cionista volt és ennek leszűrte gyakorlati konzekvenciáit is: 1909-ben, mint fiatal berlini orvos, látogatást tett az országban. Még ugyanazon év őszén a chupá alól egyenesen idehozta ifjú feleségét és mindjárt Haifa felé fordult lakhelyül. Letelepítése óriási szenzációt keltett: ő volt az első német cionista bevándorló és

Haifai hétköznapiak — 50 évvel ezelőtt

Dr. Auerbach először lakást keresett magának, kibérelt egy emeletes arab házat, 12 szobával, hatalmas táncteremmel, előcsarnokkal, amelyből csupán a legkisebb, de legfontosabb helyiség hiányzott, és viszont az udvar legteljesebb sarkában szerénykedett, úgyhogy annak felkeresése, különösen télen, expedícióhoz hasonlított. — Konyha sem volt, az egyik szobában rendezték be, szénparázásra helyezett nagy kőedényekben főztek, kupaongóva.

Az első hanna arab tejben dögölt egeret találtak; amikor első gyermeke megszületett, a doktor kilovagolt a német kolóniára és onnan hozta a frissen fejt tejet. Legnagyobb hiány ivóvízben mutatkozott, az ő háza alá nagy ciszterna volt építve, ám megesett, hogy pár napig kellemetlen íz kapott vizik, a doktor levonult a ciszternához, s abból kámpós botjával két döglött patkányt halászott elő. A vizet, fölt állapotban, tovább itták.

Kenyeret egy zsidó pék hoztak, arab szolgálók nagy szemeket merészelt és rosszalónan jegyezte meg: „Aki lisztet vásárol, az félszemére, aki pedig kész kenyeret, az mindkét szemére vált.”

Az új doktor nem rendelt otthon, az arab betegek ugyanis nemcsak teljes családi létszámban, hanem testükön is kiterjedt előkészítéssel vonultak fel a felelésre. A mai Hádár egy magányos házban bérelt két szobát rendelének, betegvizitre pedig lovon járt. Olyan köztisztelőnek örvendett, hogy lovát ismerték, bárhol kiköthette, nem lopták el. Egyszer futár érkezett, egészen ki-

Megalakul a Hádár-Bizottság

A város fejlődésében egyre gyakoribbá váltak a döntő fordulatok, Auerbach doktor mindegyikben vezető szerepet kap. 1921-ben megalakul a Hádár-bizottság, még előbb az első haifai hitközség, azután a német zsidók Bené Brit Páholya, a Technion-bizottság. Mindegyik nagy jelentőséggel bír a város életében és biztosítja a fejlődés folytonosságát. Azokban az években magának mondhatott egy drága kinészt, örökbecsű értéket: a barátait. Heten voltak, hét nagynevű, kiváló férfi — köztük Pevzner, Baerwald és mások — Szent Szövetségben éltek és egymásért közös ideáljakkal minden áldozatra hajlottak. Egyedül ő van még életben köztük! Már gyermekkorában megtanulta az őst

méghezozá orvos is. Akkor 15.000 lakosa volt a városnak, amelynek központja a mai Páris-tér, határait kelet felől városkapuk jelezte, ezek mögött szántó földek és azután a német kolónia. Mintegy 5-600 zsidó élt elszórtan az arabok között, nyoma sem volt útnak, csatornáznak. Az 1911-ben a Melkazarándokok által behurcolt kolerajárványról azt jelentették a haifai hivatalból a felsőbb török hatóságoknak, hogy itt 50 megbetegedés történt, mialatt dr. Auerbach egymaga 60 beteget kezelte. Az arab orvosok patikáikban rendeltek és vizsgálatukat felöltözött betegeken hajtották végre. Hosszú listáját a gyógyszereknek írták fel, abban a reményben, hogy egyik közülük mégis segíteni fog.

Az első fürdőszoba

Rövidesen egy kis kórházat nyitott dr. Auerbach, melybe felszereltette Haifa első fürdőszobáját és az ország első WC-jét. Percek is az megbámulni, percekig húzogatták a láncot és nagyokat mutattak rajta. Még tust is szerkesztett öntözőkannából. Már aijjába előtt számolt azzal, hogy egymagában kell majd elvégeznie minden sebési munkát és fel is készült rá. Így aztán éveken át operált petróleumlámpa fénye mellett, trepanált, szemet, hasat vagdosott, oszszármetszett és circumcindált sokszáz újszülöttet. Apolonőket is nevelt magának. A kórházi szülés ismeretlen fogalom volt és eleinte az őtágyas szülészet osztálya is hiába várt betegre. Az volt a szerencséje, hogy Recháviam malária dült és egy szülés előtt álló asszonyismerőse öhozzá menekült a járvány elől. A szülés simán folyt le és meghozta a kívánt propagandát is.

Később őt kérte fel Rothschild báróné egy közkórház létesítésének előmunkálataira, nagyobb összeget deponált, a telket is megvette, amikor közbejött az első világháború, melynek kitörése dr. Auerbachot visszaszólította Németországba, s mint aktív orvos részt vett a háborúban. Szabad idejében viszont arabul tanult, történelmi tanulmányai során pedig az ékírásról és az asz-szir írásjelekről is megismerkedett.

nyelvet, itt is azzal élt, ahol csak lehetett.

Egy szép napon ismeretlen férfi kereste fel Jeruzsálemből, aki azért jött, hogy meggyőződjön a hírről: itt, Haifaén egy német orvos héberül beszél. A férfi, akinek ez megérte az utazás fáradaimait, Eliezer Ben Jehuda volt, és a két férfi között a héber nyelv a barátság és kötetel fonta s az nem is szakadt el előbb, mint a nyelvújító halálakor.

Orvos, író és tudós

Auerbach doktor közismert alakja a városnak és a zsidó szellemvilágnak is. Termékeny író, legjelentősebb munkája a kétkötetes „Pusztá és Igeret földje”, ez nagy visszhangot keltett, héberre is lefordították és ma a tanítók kézikönyve, minthogy egyike a tudományos forrásokra támaszkodó zsidó

Szomorjy Dezső — a zsidó

Írta: Löwenkopf Kálmán

Már tizennégy esztendője, amióta itt vagyok, kevesem a könyveit, de hiába. Ott, ahol élt, abban az országban, amelyet pedig szinte betegesen szeretett, a könyveit a köz- és magánkönyvtárakból felporzelték, ott meg, ahol zsidó kézen még bőven akadnak, a gazdájukat vetették máglyára. Most, aztán véletlenül rábukkantam, feltámadt új köntösben, új kiadásban.

En már ifjúkoromban áhitotam utána, Szomorjy után, a szavai, a betűi után. A második a sorban Szép Ernő volt, de mondom, csak a második. Szép Ernő olyan nagyon világos volt, olyan fölötté érthető, mint az ősek története, mint a József. Szomorjy jobban hozzálépett a múltamhoz, a felkészültségemhez.

Most, annyi év után megint itt van Szomorjy előtttem, ha csupán egyetlenegy regényben is. „A párizsi regény”-ben. Érdekes, nem csupán a rokonaim több tucaját perzseltek fel, nekem is kiegészítet valamit a szívemből, aki pedig távol voltam a tüzeskemen céltől, azon veszem magam észre, hogy Szomorjyban most már nem a magyar író látom, hanem azt kevesem benne, ami zsidó, ami még benne zsidó maradt. És találom is bőven és ezert még jobban vonzódom hozzá, a halott, zsidó Szomorjyhoz.

Már a könyve elején, a 8-ik oldalon is minden félreértést elkerülése végett, megmondja a nyájas olvasónak, tudja meg, hogy ő zsidó. Ezt persze a maga módján teszi. Jászai Mari egyszer meghívta Balatonfüredre és megkérte, hogy cilinderben jöjjen. „Cilinderben nyáron, júliusban, Balatonfüredre! Meg kell jegyezmem, kortörténetileg s a könnyebb megértés kedvéért, hogy viszont szemléletes példák inkább csak izraeliták viseltek. Az úton, a vonaton, Siófokon nagyon inkomodák a kalap a nagy hőségben, de viszont kereszténynek tűntem.”

Felolvastam a párizsi Magyar Egyletben: „A hölgyek tapsoltak és csodálják maguk között illusztris fiatalágomat, az urak távolodtak és csak egy Schwartz nevű kárpitos közeledett azzal a spontán barátsággal és lelki biztonszággal, ahogy izraeliták minden híres emberben az izraelitát üdvözlők.”

Kitették az utcára a kis szállóházból, mert nem tudta fizetni a havi bért. Mit volt mit tenni, nekivágott a párizsi éjszakának. A vége az lett, hogy lerogyott egy padra, mert fájtak a lábai, annyira, hogy kénytelen volt lehúzni a cipőjét. De hadd mondja ő maga:

„Nincs ember a világon, akinek, ha csak pillanatnyi lag is, de ne fájt volna a lába. Az ember lába hordja az ember sorsát, fizikai értelemben. De azon kívül bizonyos izraelita lakbak, leszámítva a poltságukat, még mindig emlékeznek, sajogva, évezredek van dörlesokra, keserű agyag-

történelmi munkáknak. — Másik híres könyve a „Mózés”, amely a próféta személyét és jellemét Freudéval ellentétes megvilágításba helyezi. Álláspontját, mint elismert Biblia-szakértő védi meg, aki 25 Biblia-kurzust tartott az országban és aki ez idén résztvesz a Bibliatudományok nemzetközi kongresszusán Bonnbán és ott referátumot is fog tartani. Százhusz szempar, a Módon Hagóvurót hallgatóság, figyelő ünfeledten az érdekes mesét, a leg-tisztább irodalmi német nyelven pergő mondatokat. De Auerbach egyénisége

füldeken. Minden zsidó lában mindmáig benne van, a szövetekbe temetkezve, a hajdani pántlikás aggasztánok fáradt lábikrája, ha csak egy-egy porcikában is, egy-egy pillanatnyi kínban is, egy-egy sóhajban olykor, mely nem tudni, honnan száll, hány esztendőn át, kicsoda falu-végről, fapadlókról, megriadt kocogásokból, kuvaszok elől.”

Es ehhez hasonlókat sohasem olvastam Mózes-valású magyartól.

„A párizsi opera gyönyörű, de a zsidó templom téglaí is hatásosak” — mondja vigasztalóan.

De bennünket, izraelitákat, mindezeknél százszor jobban érdekel az alábbi, amit a fejedelméről mond, Herzről, aki akkor még csak a bécsi Neue Freie Presse párizsi levelezője és novelláírója volt. Csak Herzi nevével még nem találkoztam magyar író könyvében, itt tűnik fel, ebben „A párizsi regény”-ben először és talán utoljára. Nem sok az, amit Szomorjy róla mond, nekem, nekünk mégis rengeteg és kedves.

„Egy nap úgy találtam, hogy illó volna, párizsi levelező létemre, bemutatkoznom leghíresebb kollégámnak, a „Times” Blowitznak! Mint tekintélytisztelő fiatalember a régi zurnalisták világából lelkesen nyomoztam utána abban a viharos helyiségben, ami a francia kamarában, az úgy nevezett Salle des Pas Perdus volt. Kissé feltűnő fiatalágommal léptem-nyomon megállítottam s már nem győztem a szolgálknak feladni. Megpillantván egy közeli kollégámat a kettős monarchiából, hozzá fordultam tanácsért. Ez egy Herzi Tivadar nevű uriember volt, a Neue Freie Presse levelezője.

— Mit akar maga Blowitztól? — kérdezte elképedve.

— Hódolatom kívánom bemutatni neki.

— Ezt elengedi magának. — Az meglehet — feleltém sértődötten — de azért mégis szükséges, hogy megismerjem. Mint a Magyar Hírlap párizsi levelezője, kitűnő híreket kaphatok tőle — magyaráztam önértetesen, anyagi butasággal.

Hez a falmak dől.

— Kitűnő híreket?! Blowitztól?! — kiáltotta s úgy kacagott és úgy verte a falat tenyerével, hogy egészen magánkivil volt. — Dehát honnan jön maga?! Dehát mit gondolt maga?! Dehát tudja maga, ki az a Blowitz, aki egy minisztert früstölköl reggelire; Aki dönt háború és béke fölött! Jaj! Jaj! Jaj! — kiáltotta, s még jobban odavolt, s már harmadik személyben beszélt, úgy odavolt, s úgy kacagott; Blowitztól akar híreket! A maga kis zúglapjának — Pesten!

— Bocsnát, nem zúglap! — tiltakoztam.

— Hát nem zúglap! Hát

világ! Hát a szent Tóra, ha akarja! No de nem áll szóba, érti? Még velem sem! A Pressével! Goldmannal sem áll szóba, aki a Frankfurter Zeitung! Naponta három kiadásban! — kiáltotta. — No de mit gondolt maga? — végezte hirtelen nagyon magáról.

— Nem gondolok semmit — feleltem zavartan, naivitásom felismerésével. A verejték hullt rólam. — Ajánlom magam — dadogtam és mentem.

Szomorjy akkor még nem tudta, nem tudhatta, hogy mivel beszél. Nem tudta, hogy Herzi a világos a leg gazdagabb lélek, fejedelem, egy nép kétezeréves álmainak a valóra változója, majd nem azt írtam — Messiása.

Ez is rávilágít Szomorjy-ra. Karácsony este, egy Adorján nevű zenész barátával azon törték a fejüket, honnan szerezzenek néhány frankot egy kis mulatozásra.

„S ekkor (Adorján) egyszer csak azt proponálta, hogy a főrabbitól kérjünk pénzt.

— Karácsonyra?! — Pont a főrabbitól?

— Eppen karácsonyra! Ez a vicc!

De amit látta, hogy un-dorodom, már nem is folytatta.

Jászai Mari Székesfehérvárott egy kis hotelszobában egy selyemtálcaszaburkoltan látta. Így, tálcaszaburkoltan látta. Még héberül is idéz: „Náftalé Elokim niftáti, isteni küzdelmet küzdöttem. Ezt Renan szájába adja. Így fejezte be az óráit a Collège de Franceban. Ezt ismételtén megteszi. Másutt is belelop egy-egy héber szót a könyvébe.

Elhűvöl, amidőn azt mondja: „Megadtam magam azzal a keresztényi alázattal, amelyre csak egy izraelita képes.” Más izraelita írók gondosan, kínosan kerültek, hogy valami közlik van törzsükhöz, ő, Szomorjy, nem, ő szinte kérkedik vele. Torkaszakadtából kiabálja, hogy magyar író, Párizsban emésztte a bánat Pest után, a magyar haza után, de ugyanakkor, vagy amellelt azt is kiabálja, hogy ő bizony zsidó. Kiabálja? Ez a szó talán túlzás, nem helyes. Természetesen találja, magától értetődőknek, megváltoztathatatlanak.

Pataki Bernát, a Pester Lloyd-tól, ha beszél, nem csupán ironikusan beszél, hanem, Szomorjy szerint, „azzal a judeo-zsuralisztikai fölyénységgel.” Ez azt, Isten őriz, nem zsidó öngúnyval teszi, ahogy a többi izraelita író és újságíró szolka, hanem, mert ő valóban ilyennek látja, minden jó, vagy rossz mellékgondolat nélkül.

Egyszer nagyon szerencsétlennek érezte magát és ebben a nagy szerencsétlenségében jesivabócherok jutnak eszébe, vagy ahogy ő finoman, de nem takargatva írja vándor teológusok: „A lilazsin derengésben, a küszöbön, amin álltam, nem tudom, kicsoda gondolatársulással azokat a vándor teológusokat láttam, azokat a sápadt fiatalokat, távoli visszasugárzásban, akik hajdan, a házunkban, Szalkán, egy tányér levestre vártak a küszöbön, s akiket bámultam.”

Szomorjy szerint a zsidó, ha áttér, nem csupán válást cserél, ebben az esetben sokkal súlyosabb dolog történik, a „héberségéből tért át a római apostoli vallásra.”

Annyi a francia idézet a Szomorjy könyvében, hogy az embernek szinte kedve volna megtanulni franciául, csak a Szomorjy kedvéért.

Honvágyában nemcsak a katolikus Magyarország volt benne, Wekerlével és Apponyival, hanem a zsidó is, a hazai zsidó: „Milyen mások ezek a latin zsidók, mint azok a drága miénk!”

A zsidó antikvárusnál egyik színész ismerősével szeretné elütni egyik nagy író levelét. „Az antikvárus nem sokra becsüli a levelét, keveset ígér érte. A színész erre azt javasolja, sőtva Szomorjy-nak, mondják meg az antikvárusnak, hogy ők maguk is zsidók, hátha így többet ad, mire Szomorjy büszkén azt feleli: „En nem azért vagyok zsidó, hogy ezen keressenek.”

Olykor hibázik is, a földi dolgok reménytelenségében, ahogy ő mondja, „amidőn egyszer már igen nagyon sújtott a bánat”, eimént a kerületjebeli plébánia-templomba imádkozni. De mindjárt mosakodik is utána, mert érzi, hogy vétett: „Nem volt ez tolokodás, se hűtlenség, se eretnekség” — nyugtat meg bennünket, de talán még inkább önmagát. Aztán a zsidók Istene felé is van néhány szava: „Eszembe se jutott, hogy ezzel megbánthatom azt a másik Atyámat a mennyekben, aki minden elem szigorú Istene egy ridegebb imaházakban örökdió, sajnos, egyetlen jeltép nélkül, De-lacroix-festmények nélkül, valami kietlen láthatatlanságban.” Hát ebben biz' igaz van, jeltépet, fesményeket mi valóban nem tudunk adni. De az már Szomorjy-nak nem jutott eszébe, hogy azért nem, mert egyetlenegy, mert láthatatlan. Még Renannak is elmondta a dolgot, föle vált lelkikapaszt. Renan csak mosolygott, nem szólt semmit.

Nem tudom, a háború alatt Szálasi és Eichmann alatt való sorsát, se a háború utánit, nem is akarom tudni. Elég nekem, ha tudom az 50-60 évvel ezelőtti párizsi nyomorát, hogy a mai napon is megrikasson. Másról írta, de talán, vagy egészen bizonyosan, magáról mintázta ezt a szívemarkoló mondatot, hogy „a legfinomabb eszközökkel élt a legdurvább sors ellen, a egy szalmaszálalal védett ki viharokat.”

Ha nem szeretném olyan nagyon Szomorjy halottai-ban is, örülök is neki, kárörvendének azután a nagy epedése után Budapest, meg a magyar haza irányában, amidőn Daudet, a nagy francia író, elárulja neki, hogy egy magyar honfitársa nála járt és amikor Daudet feléle, Szomorjy felől érdeklődött, csak annyi megjegyzése, kritikája, fevilágosítása volt róla, hogy „ő, az a zsidó!” Ez még a régi jó békevilágban volt. Daudet élt felháborodva beszélte, pedig ő se szerette a zsidókat. Ezt meg is mondta Szomorjy-nak, akit pedig nagyon a szívébe zárt, de azért hozzátette — amint hogy már ehhez másoktól is hozzá vagyunk szokva — hogy „a legjobb barátaim között vannak zsidók.” De szolgáljon Szomorjy-nak dicséretére és javára ott a mennyek birodalmában, hogy ezt kemőzés, takargatás nélkül meg is írta.

Köszönet a budapesti Szépirodalmi Könyvkiadó-nak, hogy ezt a könyvet kihozta. Ezzel azt a vádat is elhárította magától, hogy csak propaganda-célúkat szolgál. Ez a könyv igazán nem úgyanszerű, hogy ilyen csúnya rágal-makkal illetnék. Ez inkább emlékszólop az íróknak, akik túl volt a szocializmuson, kommunizmuson és alól olyan magasan, mindene és mindenem fölötté lebe-gott.

12.

Jean hátamögött valaki megszólalt:

— Csak hogy az ország másik szélén, a keleti tengerparton, nem a nyugatin... többszáz mérföld az ut odaig.

— Helyes — mondta az őrnagy — a keleti tengerparton van.

— S nem utazhatnánk vasuton? — érdeklődött Jean.

— Sajnálom, nincs vonat. De elég, ha naponta tiz-tizenöt mérföldet tesznek meg, rövidesen odaérnek és ott igazán kellemes lesz.

Jean nem nyugodott bele.

— Heten közülünk máris elpusztultak a gyaloglásban, kapitány ur. És ha így kell tovább mennünk Kuantanba, még többen fognak belepusztulni. Nem adhatna legalább egy teherautót nekünk?

— Sajnálom, nincs teherautó. Meglátják, milyen hamar odaérnek.

Azt akarta, hogy azonnal induljanak, de már tizenegy óra volt, valamennyien tiltakoztak ellene. Türelmesen, diplomatikusan, Jean rávette az őrnagyot, hogy másnapig engedje maradni őket, de ennél többet nem tudott elérni. Még annyit sikerült kieszközölni, hogy aznap jó vacsorát kapjanak, főtt rizet hussal és mindenki egy-egy banánt.

*

Gemas és Kuantan között százhetven mérföldnyi távolság, de az út nem egyenes. Május utolsó hetében indultak Gemasból. Előzetes tapasztalataik alapján Jean kiszámította, hogy újabb hat hetes menetelés előtt állnak, ez a legnagyobb távolság, amivel eddig meg kellett birkóznok. Eddigi vándorlásuk során legalább előtük lebegett valami közlekedési eszköz, a szállítási lehetőség reménye, de ilyesmirel most szó sem lehetett. Hat hetes menetelés előtt álltak, a pihenés bizonytalan kilátásaival. A valóságban már egyikük sem hitte, hogy Kuantanban van fogolytábor.

— Hibát követtem el, kedvesem — jegyezte meg Mrs. Frith — amikor azt kértem, hogy engedjenek ittmaradni bennünket. Láttam, mennyire nem akarta az őrnagy.

— Meg akar szabadulni tőlünk — mondta megtörtén Jean. — Sehol sem akarnak befogadni, a lényeg, hogy ne legyünk utban.

Másnap reggel az őrmester és egy altiszt kíséretében indultak. Gemas vasuti csomópont, innen ágazik el a keleti tengerpart felé vezető útvonal észak felé. Ebben az időpontban a vasutvonalat egyáltalán nem használták és az emberek azt beszélték, hogy a síneket stratégiai okból felszedték és északra szállították. A nőket nem érdekelte a mende-monda, számukra csak egy volt világos, hogy a vasutvonal mentén kell továbbmennük, ami azt jelentette, hogy nap-nap után, reggeltől estig tűző napsütésben fognak menni a nincs rá lehetőség, hogy vonatra üljenek.

Igy ment ez egy héten át. Minden második nap tiz mérföldet mentek előre. Ekkor ütött ki a náthaláz a gyermekek közt és soha nem sikerült megtudni, hogyan szerették. A kis Amy Price volt az első, hidegrázást és magas lázat kapott, náthával. Kanyaró is lehetett. Elkülönítve nem tudták s így a betegség a következő héten tovább terjedt, egyik gyermekről a másikra. Amy Price lassan tért magához, a amikor járnai kezdett, már másik gyereket szedett le a lábáról a betegség magas lázzal és minden velejárójával.

És nem tehettek semmi mást azonkívül, hogy a megviselt, verítékező arcocskát lemosták, hűsítették és az áztatott ruhát, ha volt helyette más, frissel cserélték fel. Egy Bahau nevű helységben voltak, amikor a láz legerősebben tombolt és a vasutállomás jegykiadó fiúkéjében, a váróteremben és a peronon ütötték fel tanyájukat. De nem volt szerencsájük, mert a helység orvosa három nappal előbb hagyta el a falut teherautón, Kuala Klawangba ment. A falu bírāja utánaküldött ugyan két-három embert, de azoknak nem sikerült megtalálni őt és a betegeken senki sem tudott segíteni.

Bahauban négy gyermek halt meg, Harry Collard, a nemrégiben meghalt Mrs. Collard nagyobbik fiacskája, Susan Fletcher, Doris Simmonds, aki mindössze hároméves volt és Freddie Holland. Jean fokozott odaadással ápolta Freddie-t, de nem sokat tehetett érte. A betegség első napjától kezdve, amikor a láz először jelentkezett, tudta, hogy a kisfiu meg fog halni. Ekkorra már sok szomorú tapasztalatot gyűjtött. Maguk a betegek, még a legkisebb gyermekek is, megéreztek a halál közeledtét és ez közbűsége tette őket: mintha tudásosan fáradtak

lettek volna ahhoz, hogy erőfeszítéseket tegyenek, hogy küzdeni akarjanak az életükért. Ekkorra már valamennyien megszokták a halál tényét és elfásultak. A bánat és a gyász már nem gyötörte őket, a halál elkerülhetetlen valóság volt számukra, ami ellen talán jó lett volna harcolni és legyőzni azt, de amikor jött — akkor nem volt más, csak egy megszokott jelenség a sok között. Amikor valaki meghalt, felmerültek a rendkívüli tennivalók, amelyeket el kellett végezni, kiegyenesíteni a görcsbe merevedett vétagokat, megásni a sirt, összeácsolni a fejét, a kis noteszba bevezetni a haláleset körülményeit, feltüntetni az elhunyt nevét és a dátumot és megjelölni a sir pontos helyét. És ezzel be is fejeződött, további gondolatokhoz már nem volt energiájuk.

Jean Freddie halála után most már kettőzött gonddal ügyelt Hollandnéra. A kisfiu temetése után megkísérelte a babát anyja gondjaira bízni, az utolsó néhány héten át ugyanis már teljes egészében magára vette a kisbaba gondozását és etetését. Sőt, ő vitte karjaiban menetelés közben és nagyon megszokta, megszerette a kicsikét.

Most, amikor a két nagyobbik gyermek nem volt többé, Jean a kis Robint visszaadta édesanyjának, nem mintha meg akart volna szabadulni tőle, hanem inkább azért, mert úgy érezte, hogy Eileen érdeklődését fel kell keltenie, vissza kell hozni apátiájából az életbe és erre a kisgyermek ápolása kitünően megfelelt. De Jean kísérlete nem nagyon sikerült. Eileen ekkorra már annyira legyengült, hogy menetközben képtelen volt a kisbabát a kezében tartani és már lelkiereje sem volt ahhoz, hogy eljászcogasson vele. Sőt, mi több, kiderült, hogy a csecsemő anyjánál jobban ragaszkodik a fiatal nőhöz, aki olyan régóta hurcolta a karján.

— Ugy látszik, mintha már nem is hozzám tartozna — mondta egyszer Mrs. Holland — fogd őt drágám... Robin nagyon szeret nálad lenni. — Ettől kezdve megosztották egymás között a gyermek körüli tennivalókat, az enivalóját anyja adta neki, de szórakoztatásáról Jean gondoskodott.

A bahui állomásépület közelében négy parányi sirt hagytak és mentek tovább a sínek mentén két bambuszrudra fűzött hordágygal, melyeken a legyengült, erőtlenségek vitték felváltva. S amint utjuk folyamán már hozzászórtak, a kíséző japán katonák emberséggel, megértéssel bántak velük, jóllehet durva modoruk és primitív beszédmódjuk messze volt a nyugati világ szokásaitól, de türelmet mutattak a legyengült asszonyok iránt és mélységes odaadást a gyermekekkel szemben.

Az őrmester órákon át menetelt a csapat élén egy-egy beteg gyermeket cipelve a hátán, szabad kezével a hordágy bambuszrudját emelve. Puskája a heverőn a gyermek mellett feküdt. Az asszonyok időközben felszedték ugyan már néhány japán szót, de a nyelvi nehézségek továbbra is fennálltak közöttük. Az egyedüli, aki folyékonyan beszélt a maláj nyelvet, Jean volt s ő volt az, aki vándorlásuk során a benszülőttekkel minden szükséges megbeszélést lefolytatott és tolmácsként szerepelt a japán katonák és a maláj lakosság között.

Mrs. Frith Jean meglepetésére nagy változáson ment keresztül. Ez az ötven éven felüli, fakó, vérszegény kicsi asszony utjuk kezdetén nagyon nehezen viselte a megpróbáltatásokat, sokat gyengélkedett és sokat kellemetlenkedett. Állandó fecsegésével mindig rosszat jósolt, szerencsétlenségeket és bajt jövendölt nekik. Mintha nem lett volna amugy is elég nehéz elviselni a mindennapok keserveit, a holnap újabb problémáit és nehézségeit is hallgatniuk kellett. Amióta Mrs. Frith magaravállalta az árván maradt Johnnie Horsefall gondozását, mintha újból kezdődött volna az élete. Egészsége, hangulata megjavult és éppen úgy gyalogolt tovább, mint akármelyikük. Tizenöt éve élt már Malájban és — bár csak néhány szót beszélt az ország nyelvén, — meglehetősen jól ismerte a vidéket és betegségeit. Amikor kiderült, hogy Kuantan felé tartanak, egészen felvidult.

— Ott nagyon szép lesz — biztatta a társaságot — jó, egészséges vidék, egészen más, mint a nyugati tengerparton... s az emberek is kedvesebbek. Rendbejövünk, ha odaérünk egyszer... majd meglátjátok.

S amint az idő telt-múlt, Jean egyre gyakrabban folyamodott Mrs. Frith-hez vigasztalásért, tanácsért, utbaigazításért.

Ayer Kring határában Hollandné asszony ereje vége ért. Menetelés közben kétszer is összerogyott és az asszonyok felváltva támogatták a karjukon. Nem fektethették őt hordágyra, mert még leromlott testi állapotában, lesóványodva is, tulságos nagy megerőltetést jelentett volna gyenge asszonytársai számára, nem beszélve arról, hogy egy beteg gyermek helyét foglalja el a hordágyon. De ő maga volt

az, aki ennek a megoldásnak a gondolatát is a leg-erélyesebben visszautasította. Saját lábán, botladozva támolygott be a faluba és ekkorra már az arc-szine teljesen elváltozott, akárcsak Mrs. Collard-é annakidején. Mindannyian tudták, hogy ez rossz jel.

Ayer Kring parányi falu a sínek mentén, még állomás épülete sem volt és a falu öregembere csak hosszas rábeszélés után mutatott hajlandóságot arra, hogy egy házat átengedjen a csoport részére. Hosszu vándorlásuk során már ilyen fogadtatásban is részesültek.

Mrs. Hollandot egy hűvös sarokba fektették, párnát tettek a feje alá, lemosták verítékben fürdő arcát, de egy cseppnyi konyakot, vagy más élénkítő szert sem tudtak adni neki, mert nem volt. Mrs. Holland nem birt nyugodtan fekvődni a helyén, arra kérte az asszonyokat, ültessék fel és támasszák meg a hátát. A vacsorából csak néhány cseppnyi levest fogyasztott, a többit visszautasította. Ő maga is jól tudta, hogy itt a vég.

— Mennyire sajnálom drágám — suttogta késő este Jeannek — sajnálom, hogy annyi bajt és vesződséget okoztam neked. Sajnálom Billt... Ha valaha viszontlátod, mondd meg neki, ne bánkódjék, nősüljön meg újra... ha talál valakit... egy kedves, csinos nőt. Hiszen még nem öregember...

Egy-két órával később Eileen nyugtalanra vált, fészkelődni kezdett. — Milyen jó tudni, hogy a kisbabára te viselsz gondot... Milyen szerencse...

Reggel még élt, de már nem volt eszméleténél. Társnői mindent elkövettek érte, amit tudtak, de ez nagyon kevés volt. A légzése egyre gyengült és déltájban a szive megszűnt dobogni. A kis falusi, mohamedán temetőben még aznap este eltemették.

*

Ayer Kring hosszú gyalogutjuk legegységtelegebb szakaszának első állomása volt. Maguk mögött hagyták nyugaton Malaya középhegységét és menteltek tovább észak felé, már közeledtek a Pahang-folyó forrásvidékéhez, mely kelet felé siet a tengerbe. Ayer Kring környékén a folyó szétterjed, számos mellékágra, kisebb patakokra szakad és ezek a vízerek a lapos vidéken szétterülve negyven mérföld hosszúságban az országot mocsaras, ingoványos lápvíddé változtatják. A gígyóktól, krokodiloktól hemzsegő, süppedő zsombékok előzőltek a szunyogok milliói. A levegő napközben fullasztóan forró és páras, de éjszakára hideg köd száll alá és irgalmatlanul lehűti a nyirkos levegőt.

Alig jártak két napja ezen a vidéken, máris többen megbetegedtek mocsárlázban, mely nem volt teljesen azonos a maláriával, amihez már valamennyire hozzászórtak. A láz nem emelkedett olyan magasra, a trópusi náthához egyik változata volt talán ez a betegség. De ekkorra már kifogytak minden gyógyszerből és a betegeket semmivel sem kezelhették. Valami kevés készpénzüket maradt ugyan, de itt, a dzsungel mélyén, a kis falvakban egyáltalán nem tudtak gyógyszert beszerezni.

Jean megtárgyalta problémájukat a japán őrmesterrel, aki azt tanácsolta, igyekezzenek ezen a veszélyes terepen minél gyorsabban tuljutni. Ekkorra már Jean is megkapta a lázt és az egész világ zavaros körforgásban keringett körülötte, a fejét iszonyatos fájdalom hasogatta és alig tudta nyitva tartani a szemét. Mindazonáltal tanácskozott Mrs. Frith-szel is, aki bámulatraméltó módon jól tartotta magát.

— Az őrmesternek igaza van, kedvesem — helyeselt Mrs. Frith. — Nem segít rajtunk, ha itt vesztegelünk ezen a mocsaras helyen. Ha engem kérdezel, azt mondom, igyekezzünk elmenni innen, inkább gyalogoljunk minden nap, pihenés nélkül.

Jean nagy erőfeszítéseket tett, hogy gondolatait koncentrálni tudja. — És mi lesz Mrs. Simmonsszal?

— Remélem, a katonák segítenek majd vinni, ha rosszabbodik az állapota. Irgalmatlan helyzet, de ha már így van, legjobb, ha mielőbb indulunk. Csak innen el, tovább... ez az én véleményem. Nincs semmi értelme feleslegesen itt vesztegelni ebben az undok környezetben.

Ezután minden nap szünet nélkül meneteltek, botladozva, tétován, lázasan, kimerülten. Robin Holland, a kisbaba, akit Jean vitt a karján, szintén megkapta a trópusi lázat, ez volt élete első betegsége. Jean elvitte a falu főemberéhez, akinek felesége egy piszkos kókuszdió héjában valami fakéregből készített forró főzettel kínálta. Jean megkóstolta a keserű folyadékot s ízéből arra következtetett, hogy az a kininnek valamiféle változata. Adott belőle a kisbabának s ő maga is ivott. Mindkettőjüknek használt, az éjszakát nyugodtan töltötték. S mielőtt a másnapos gyaloglás megkezdődött, néhány lázas asszony szintén kapott belőle, valamennyi jobban lett tőle.

(Folytatása vasárnap)

Nem tévedés a cím, mert Bonn még kis világvárosnak nevezni is túlzás volna. Hol is álmódta volna ez a ma 146.000 lakost számláló kis egyetemi városka még csak husz év előtt is, akkor mindössze 52.000 lakossal, hogy ma a világsajtóban egyik leggyakrabban emlegetett város lesz, ahova Amerika alelnöke, De Gaulle, Macmillan és sok-sok állam- és kormányfő ellátogat.

És mért éppen Bonn lett Nyugatnémetország fővárosa? Erre a kérdésemre alig kaptam kielégítő választ. „Az öreg így akarta!” Ez volt a sztereotip felelet. De hát mért nem Frankfurt? Vagy Köln, ahol Adenauer mint polgármester kezdte karrierjét Hindenburg alatt. Berlinről persze szó sem lehetett. Annak sorsát már 1946-ban sikerült a nyugati hatalmaknak alig kiheverhetően „elkracholni”. — Frankfurt meg tulszociális-ta fészkek. — Bonn az államszféra csendes és nyugodt.

Adenauer nagy többséggel megszavaztatta az akkor még egyeduralgó pártját Bonn fővárossá avatására. Ott a „Palais Schaumburg” nevű finomszép barokk kastélyból szövi a 87 éves Adenauer a legkomplicáltabb ország még komplikáltabb politikáját.

Négy éve vagyok Berlinben, még nem voltam Bonnban. Most a kormányzat meghívott, nézzem meg ezt az érdekes „masinériát” Bonnt. Külön repülőtere nincs. Köln-Wahn a neve annak a reptérnek, amely

BONN, A VILÁGKISVÁROS

Egyhetes vizit Adenauer fellegvárában

Pásztor Béla riportja

pontosan Köln és Bonn között, egy-egy félórára mind-egyiktől (nagy katonai repülőterrel „egybekötve”) bonyolítja a jelentékeny forgalmat.

Bonnt úgy emlegetik, mint a német Washington. Én inkább olyan csinos, kis Kolozsvárnak látom, Olyan provinciális, finom, kissé nagyképmű „egyetemi” városnak, nagy vidéki kirakattokkal, de a kolozsvári híres lokálpatriotizmus nélkül.

Bonn a multjából főleg arra büszke, hogy Hitlernek nem „tudott adni” hotelszobát. De arra senki se bekapzta, vagy büszke, hogy ő „bonni”. Persze rengeteg villa, palota, autó és étterem jelzi, hogy a sok nagykövetség, követség és egyéb diplomáciai képviselőer hová tart. Azok laknak a villákban, cikáznak a fantasztikus autókban. Némelyik luxuskocsinak olyan hűtője van, mint ide — Miskolc. Az éttermek zsúfoltak a követségek uraival, hölgyeivel. A külföldi hölgyek izlése elkeveredve a belföldi politikusok hölgyeinek mérsékelt igényű gusztyusával azért egy jó átlageleganciát termelt ki.

A Bonn-Wahn reptéren a bonni Presse és Informationsamt Israel-Referat-jának vezetője Luise Bauch asszony várt kész listával, amit ő dolgozott ki számomra, látogatások programja minden irányban, ami érdekelhet — Bonnban.

IZGALMAS ISKOLAREFORMOK

Már hat héttel ezelőtt Joachim Tiburtius berlini kultúrminister egy sajtókonferencián előadást tartott a német iskolarendszer átépítéséről. (Vaskos kötetnyi emlékiratát az ö enedélyével elküldtem Izrael közoktatásiügyi miniszterének, Abá Evennek). A decentralizált Németország közoktatásügye sem egységes. Mind a 11 szövetségi államnak külön minisztere, elnöke, kultuszminisztere és persze iskolarendszere van. Ezt próbálják most egységesíteni. Nyugatnémetországnak 54 millió lakosa van ma. Most hozzák be a kötelező 9 éves alapiskolát, betöltött 6 éves kortól kezdve. Néhány államban már be is vezették. Bonnban dr. Schermuly asszony az egész ország iskoláigyeinek referense. Helyettese Fütterer tanácsos, fiatal, művelt ember, ura a rengeteg problémának: politikai áttekintés, új tankönyvek, idegen nyelvet választása, felsőoktatás, szociális segítség a tanulóknak. Milliók állnak rendelkezésére. Csak egy a humor kedvéért feljegyzem, az iskolatörlött „szappan, törülköző és toalettpapír ellátására 1963-ra 12 millió

700 ezer márka van előirányozva.

IZRAELI KIRENDELTSÉG KÖLNBEN

Igazán otthon éreztem magam délután Kölnben az izraeli misszió pazar, de bürokráciamentes székházában. Itt Cvi Brosch, aki a misszió propaganda-főnöke és az Izraelben tartózkodó Sinár címzetes nagykövet helyettese, olyan gazdag információ gépezetű dirigál, hogy az még itt, a precizitás jekés világában is imponáló. Németül, angolul, franciául tornyosulnak és várnak expedícióra felvilágosító iratok, füzetek Izrael összes fontos problémáiról. Az „Israel Today” illusztrált könyvecskék 20 témája, hűs különböző színű fedőlappal remek olvasmány.

Öt főtema érdekelt az izraeli „követség” misszionál és a többi, bonni is, mert ezek vannak állandóan szönyegen:

- a) az izraeli-német kultúrkapcsolatok.
- b) a diplomáciai kapcsolat formális felvétele.
- c) a jóváhagyási törvény ügynevezett: „Schlussgesetz” tervezete.

d) a neo-náci - antiszemitizmus.

e) EWG-közös piac.

1. Az izraeli-német kultúrkapcsolatok január 8-9-én ötletszerűen felvetett vitája a Kneszetben sokkal nagyobb izgalmat okozott Németországban, mint azt otthon gondolták. A német hírügynökségek halkán kezelték a kérdést, legszívesebben elhallgatták volna, de a nyugatiak, főleg a Reuter, a UPI erősen ki-lovagolták. Természetes, hogy aztán a német sajtó is rákapcsolt. A büntudatos, az ösztint, vagy hamisan meaculpázó újságok olyan álszentesen megalázkodó stílusban becsmérelték önmaguk multját, rádió és televízió naponta 4-5-ször erről beszélt. És persze, a neo-náci lapok a kártérítési „hatalmas” összeget emlegették. Még most, pár hónappal után is gyűrűzik még a közvélemény vizén az a kö, amit Eszter Raziél Naor a tóba dobott, a kultúrper, amelyben Mose Kol, Jakov Gross, sőt Mair Argov hangjait hallatták.

Az izraeli küldöttség diplomáciai kötelességéhez híven Aba Esem január 9-iki állásfoglalását a Kneszetnek ezt tudomásul vevő határozatát, valamint Ben Gurion véleményét külön brosúrákban eljuttatta a sajtóhoz, amit aztán úgy összegeztek, hogy „nem minden tilos Németországgal kapcsolatban, de nincs is minden megengedve”. Aztán ez a vihar is elült Bonn álmos dirigens pálcája alatt.

2. A diplomáciai kapcsolat formális felvételének kérdése minden látogatásom helyén felmerült. A CDU-nál, vagy a szociáldemokrata professor Carlo Schmidnél, sőt a FDP vezető dr. Erich Mendénél is az a szinte egyöntetű fogalmazás, hogy: „...ma még nem időszerű... minálunk semmi akadály nem volna... de éppen Izraeli maga nem akarja... Várni kell egy alkalmas időpontra...”

3. Köztudomású, hogy készült egy ügynevezett „Schluss-Gesetz”, amely hivatalosan a jóváhagyási és kártérítési törvény hiányosságait kijavítani és a jogszabály keretét kiszélesíteni, valamint a sérelmes 1953-as terminust eltörölni. Sokan már azt is tudni vélték, hogy a törvénytervezet már kész, sőt Adenauer már parafálta is. Én mindenütt ezt a törvénytervezetet kerestem, kutattam. Ilyen még írásban sehol sincs, csak néhány tárgyalási jegyzőkönyvben még jóval Náchum Goldmann akciója előtt: Nem kétséges, hogy ez a „zárotörvény” kijön és elfogadják a összes pártok.

4. A neonáci-antiszemitizmus létezését hiába is próbálná tagadni bárki, — az van, s ha nem is virul, virágozik, mert sajtó, hatóság a nehezen megszerzett nemzetközi „félbizalom” megőrzése érdekében üldözi, de mint a gaz, a dudva, terjed és metélvez. Erről külön beszámoló adok.

5. Izrael és az európai Közös piac kapcsolatának kérdése, nem Bonnban, sőt nem Németországban dől el. Itt nem is nagyon elle-lesznek. Mikor Erhard német gazdasági miniszter és alkancellár Lévi Eskollat Brüsszelben találkozott, utána egy sajtókonferencián megkérdeztem, hogy van-e esélye Izraelnek a csatlakozásra, Erhard azt felelte szinte kategórikusan: „A Közös piacba való felvételtől szó sem volt, csak egy bizonyos együttműkö-

...és lehetőséget, amelynek még neve nincs, a még csak tárgyalható Anglia végleges belépte előtt”. — Egy marokkói arab kolonáris kérdésre, hogy az arab államok tiltakozása meg fogja-e akadályozni Izrael csatlakozását. Erhard azt felelte, hogy: „ilyen tiltakozások nem érdekelhetnek bennünket!”

Az SPD parlamenti frakciójának titkára Karl Dinkels fogadott. Fiatal politikus, elokvens, nyílt szocialista. Kertelés nélkül szól a témákhoz. Humora is van. Ném magyar, mégis ismert egy UJ Kelet cikket, amit „egy híres újságíró Egy ember az utcáról címen írt, Faragó Miklós” — így mondta. „Jól a fenekébe vert helyesem az amerikaiaknak, hogy minden hadititkukat kifecseggik, elpietykálják”.

Nemcsak beképzelt, de egészen más atmoszféra, bár udvarias, de hűvös formalitások, „nyájás” a magatartása a kereszténydemokrata frakció sajtófőnökénél dr. Pettenberg úrnál. „Mi már ösztintem szeretnének létrehozni a diplomáciai kapcsolatot Izraellel, szinte nincs is akadály a részünkről”. A szikár, sovány, nagyképmű természetesen „von” Pettenberg tanulatna egy kis közvetlenséget főnökétől: Adenauertól.

Valóságos élmény az utatalkozás Carlo Schmid professzorral, a parlament alelnökével. Ő a szociáldemokrata Németországban. Bölcsesség minden szava. Hatalmas termete mellett csupa temperamentum, jókedv, nyugalom. Igazi pozitív Izrael-barát Iróasztalán hatalmas többkötetes latin nyelvű könyvek: Jeruzsálem, Palesztina történelméről. Blüszken mutatja: Ben Guriontól kapta. „Jóbarátok vagyunk”. Belelapozunk az egyik könyvből, hencsegek, hogy kapásból fordítok belőle. A professzor meg viszonzozza: Egész hosszú mondatokat tud héberül. Ő írt először a Jüdische Witz című kötethez, valóságos tanulmányt a zsidó humorról. A viccek a könyvben neki se, nekem se tetszettek. Mindketten elmondunk néhányat „társolyunkból” — jól előadva, jókat nevetve. És a vicceskönyv nagyon a begyemben van. Még referálók róla.

Bonni vizitemet dr. Erich Mendénél fejeztem be. A szép Mende, a „Ritterkreuzträger” azt mondta, hogy New York után Izraelbe megy. Csaknem azt kérdeztem, hogy: mit keres ott? — de persze udvariasan: „...és mi célból? Mende azt felelte: „Tavasszal lesz egy liberális kongresszus Jeruzsálemben. Ott lesz majd mondanivalóm”.

Két tehetséges és kedves magyar dolgozik Bonnban, az egyik Zsolnay Miklós, a sajtóosztályon az arab országok referense, a másik Michaelis István, aki német ugyan, de úgy beszél magyarul, mint Móra Zsigmond, a budapesti Eötvös Kollégiumban érettségizett és a József Műegyetemen végzett. Magyar felesége, két szép lánya van. Apanyelviük német, anyanyelviük magyar. A nagyobbik lány volt hat hónapig Izraelben, egy kibucban. A szívét ott felejtette. Nagyon komolyodik egy és fél éve egy zsidó fiúval való levelezése.

Minden öt Izraelbe vezet.

Magyar-zsidó karrier: AZ OPERA KARNAGYA

Páldi Ernő szerint a kormányának nagyobb támogatásban kell részesíteni az operát

Ötödmagával, néhány háztizsákkal és kézibőrdíndel érkezett meg három évvel ezelőtt és arra kérte az Egek urát, adjon neki gyorsan valamilyen munkát, hogy kényerrel tudjon adni övének. Ugy látszik, a fohász jóidőben szállt a magasba és egy héttel a megérkezés után már szerződéses a zsebében lepett ki a tengerparti épületből és szemé a megszélidült hullámokra meresztette. A tenger kék volt és a napsugarak szikrázva fűrdtek a habokban, minden olyan szép volt, olyan reményteljes.

Szerencsése volt. Eppen volt már opera, mely fél éve keresett megfelelő karmestert. Az Isten rüldte őt, aki hivatásos, igazi operai karmester volt tíz éven át Kolozsváron. Gyönyörű egymásratalálás volt. Neki állás, az operának karmester kellett. Mindkettőnek sürgősen.

Persze a mámoros idők hamar mulnak, ha az ember már belelendült egy megfelelő helyzetbe. A temesvári származású Páldi Ernő, az opera egyetlen állandó karmestere végigküzdötte a lepergett három esztendő során az izraeli opera minden keresves csatáját és dicséretére váltik, hogy nemcsak az izraeli közönséggel sikerült megszerettetnie az opera műfaját, de mindazokkal az ifjú művészekkel is, akiket ambíciójuk az operához hajtott és akiknek át kellett esniük a tüzkereztségen.

Páldi Ernővel beszélgetünk. Az opera karnagya azt állítja magáról, hogy 43 éves. Ugyanígy mondhatja tíz, vagy tizenöt évvel kevesebbet. Csinos, karcsú férfi, dus hajzattal, meggyerő, igazi művész külsejével. A pesti Zeneművészeti Főiskolát végezte, ahol zongoraművészi oklevelet szerzett és párhuzamosan zeneszerzést és dirigálást tanult. A főiskolát 1940-ben végezte el, a felszabadulásig a zongorát gyakran kellett felcserélnie csakánnyal és lapáttal és ilyenkor a dirigálást pontosan örmesterek

álltak. A felszabadulás után koncertező művész lett, majd 1949-ben leszerződötték a kolozsvári operához karnagynak. Kerek tíz évet töltött el itt és három éve az izraeli operának a karnagya.

Más operáknál, nem a legnagyobbakról van szó, hanem vidéki, jónévi olasz, vagy német dalszínházak, vagy német dalszínházaknál 5-6, esetleg több karmester dolgozik. A betanítás nagy munkája megszokott és kényelmes, szép éle-

ad arra, hogy országos híri együttessé ismerjék, sőt külföldi sikerekre is számot tarthat.

A közhelyben ittjárt egy ismert zenesztéta Svájcban, aki a Basler Nachrichtenben írt értékelő tanulmányt az izraeli zenei életéről. Ebben a tanulmányban sokat foglalkozik Páldi Ernővel, akiről a többi között megemlíti: „... nemzetközi színvonalú dirigens, akinek svájci vendégszereplését szívesen vennénk...”

PÁLDI ERNŐ

te van a karmestereknek, akiknek megvan a maga reper-toárja. Az izraeli opera, amely alig élvez állami támogatást nem, engedheti meg magának azt a luxust, hogy egyszerre több állandó karnagyot alkalmazzon és ezért bizony Páldi Ernő sokat dolgozik, délelőtt próbál, este dirigál, szinte az egész repertoárt ő tanította be. Pedig az ilyen betanítás, hosszú évekre szóló hatalmas munkát követel.

Szívesen dolgozik, tele van ambícióval. Még arra is jut erejéből, hogy egy kamarazenekart vezessen. Ő a dirigense, zenei vezetője, szervezője a choinal kamarazenekarnak, mely két hatalmas sikerű koncertet bizonyított a életképességét és biztató reménységet

utón, hogy a tömegek megismerkedjenek és megszeressék ezt a műfajt.

Nem a véletlen műve a Turandot színvonalas, világviszonylatban is helytálló előadása. A több évi munka eredménye ez, mely olyan viszonyokat teremtetett, hogy az együttes már alkalmas ilyenfoku feyelemre, ilyen teljesítmény nyújtására.

Az opera közvetítő műfaj, a legbiztosabb ut a klasszikus zenéhez. Aki be szokik az operába, akit még a külsőségekkel, a színpad varázsával kell vonzani, az lassan eljut odáig, hogy a koncertterembe is ellátogat. A tömegek legjobb zenei nevelési eszköze az opera, mely nagyobb odaadást és több támogatást igényel, mint amennyiben része van. Annál is inkább fel kellene figyelniük az illetékeseknek az operára, hiszen a fejlődés szemmel látható. Mig három évvel ezelőtt sokszor fél és harmad házak mellett játszottunk, addig mostani előadásaink már csaknem kivétel nélkül zsúfolat házak mellett zajlanak le. Nap nap után neveljük a közönséget. Biztos vagyok benne, hogy sikerülni fog az ifjúságot meghódítanunk és elvezetni a komoly zene élvezőinek megtisztelő táborába.

Persze sok minden kellene még az ideális állapotok eléréséhez. Elsősorban új hajlék az operának. Mert a mostani nem megfelelő. Ezt nem is kell bőven eszeltetni, mindenki láthatja, aki betér falai közé. És az is kellene, hogy a két nagy zenei intézmény, a filharmonikusok és az opera a rivalizálásnak sokkal neme-sebb formáját válassza. Ne az erős akarja letépni a gyengét. Ne akarják operajellegű nagy külföldi attrakciókkal letaposni a belföldi intézetet. Inkább ehelyett a kooperáció útjára lépjenek.

És hát az kell, ami a hadviseléshez, pénz, pénz, pénz. És több karmester is, hogy az egyetlen állandó dirigens vállairól a teher egy része lekerüljön...

A sznobok krácia térhódítása

Nemrég hozta nyilvánosságra az amerikai Bné Brit Világ-Nagypáholya annak a bizottságnak a jelentését, amely öt éven át tanulmányozta a zsidók elleni diszkrimináció jelenségeit és annak okait. A jelentés végmegállapítása szerint a zsidó-ellenes megkülönböztetések a modern amerikai élet szerves részévé váltak, amit beszédes adatokkal támaszt alá a foglalkoztatás, a lakásbérlet, az iskoláztatás, valamint a társadalmi élet mindennapi jelenségeiből. Amíg azonban a Bné Brit szervezete diszkrimináció elleni ligájának jelentése a kérdésnek csak a zsidó oldalával foglalkozik, akad Amerikában egy író, aki az élet összes megnyilvánulásaira kiterjedő keretben mutatja be az egykori amerikai demokrácia nyomába toluó sznobizmus kinövésait és formáit. A szobanforgó író Vance Packard, akinek The Status Seekers (A társadalmi álláskereső) című könyvét most készülni kihozni Angliában is. Packard könyvéből az tűnik ki, hogy a zsidók elleni diszkrimináció nem annyira antiszemita érzelmekből fakad, hanem az egész amerikai társadalomban egyre nagyobb térrel hódító általános sznobizmusból, amely millió és millió amerikai polgár ellen irányul. És mert — mi tőrés-tagadás — nálunk Izraelben is erősen kezd kialakulni s érezhetővé válni az Amerikától lemosott sznobizmus, érdemes összefoglaló ismertetést adni Vance Packard népszerű szociológiai tanulmányáról.

Abban az Amerikában, amelynek függetlenségi küldetését az hirdeti, hogy minden ember egyenlőnek született, ez az igazság csak addig volt érvényben, amíg az országalapító úttörők és a keményen dolgozó néhány további nemzedék tagjai komolyan vették az Újvilág demokratikus célkitűzéseit. Az általános jólét és gazdagság fokozatos növekedésével azonban egyre élesebben kezdtek kialakulni különböző társadalmi rétegek és ezt a differenciálódást még jobban kiemelte a bevándorlás ütemének meggyorsulása. Az egykori „Mayflower” hajóval Angliából menekült és Amerikában letelepedett néhány száz család természetesen a legzártaabb ariszokráciát képezte az Egyesült Államokban, ahová úgyszólván senki sem tud bejutni. De a sznobizmus nem ennek a külvilágról jóformán tudomást sem vevő kis csoportnak a privilégiuma, hanem az amerikai polgárság millió és millió tagját fertőzte meg és kerítette hatalmába. Mindenki tudja, hogy a társadalmi elitnek ma az ismertetőjele és előfeltétele az, ha valaki protestáns, anyagilag és családi kapcsolatok tekintetében jól elrendezett, azonkívül pedig főiskolai végzettséggel rendelkezik. Utánuk következnek a „majdnem” felsőosztály, amelyhez a sikeres főiskolások tartoznak, beleértve a gazdasági és értelmiségi foglalkozások kiemelkedő képviselőit. Ezt a két „felső” réteget majdnem áthidalhatatlan szakadék választja el a „korlátoltabb mértékben sikeres” emberek osztályától, amely az Egyesült Államok lakosságának majdnem a többségét alkotja. A következő osztály a társadalmi ranglétra és a dolgozók tömege és végül „az igazán alacsony osztály” zárja le a tagozódást, amelynek egyes fokozatain belül is vannak

különböző szempontokon alapuló árnyalati különbségek. Az alacsonyabb kategóriákhoz tartozó amerikai természetesen nem adja fel azt az ambícióját, hogy felsőbb társadalmi körökbe küzdje fel magát, ez a törekvés azonban egyre áthághatatlanabb akadályokba ütközik. Az a régebbi igazság, hogy Amerika a self-made-man hazája, ahol mindenki karriert és vagyont csinálhat, ha elég ügyes, okos és tehetséges, ma már egyáltalán nem áll fenn, illetve csak az egyes kijegecseedett társadalmi rétegeken belül igaz.

Külön aspektusa a modern amerikai sznobokrácia alakulásának a nem angol-szász eredetű nemzetiségi csoportok helyzete, amelyek 50 millió lelket számlálnak. Ezeket az egyszerű származású embereket az „igaz amerikai” és a felsőbb osztályok tagja éppen csak, hogy kénytelen-kelletlen tudomásul veszi, de lehetőleg minél jobban iparkodik elkerülni bármilyen kapcsolatot, vagy éppen sznobizmus társadalmi érintkezést velük. Egyes elszigetelt esetektől eltekintve, a kisebbségi csoportokhoz tartozó amerikai ember sohasem juthat be és még kevésbé fel az „előkelőbb” rétegek közé, tekintet nélkül, hogy milyen személyes érdemei, képességei és jogai vannak és tekintet nélkül arra, hogy talán régebben él az Egyesült Államokban, mint a felette álló osztály sok tagja. Ha valaki négerszármazású, hiába viseli a helyettes UNO főtitkár címét és hivatalát, a gyermekeit nem veszik fel a lakásához legközelebbi fehér iskolába. És amikor Kennedy elnök (akinek katolikus és ir származása éppen elég akadályt képezett a választások idején) egy néger tudóst akart felvenni a kormányába, bizonyos körök nyomására kénytelen volt elajtasni a kinevezés tervét, nehogy a kongresszus megtagadja a jóváhagyását.

A dolgok természete úgy hozza magával, hogy ezeken a lenézett és a társadalmi egyenlőségből kizárt kisebbségi csoportokon belül is kialakultak a sznobizmus kasztrétegei. Az újabb bevándorlókat Amerikában éppúgy lenézik a régebbi érkezettek, mint ahogy Izraelben sok panaszt kapunk a hallani ebben a vonatkozásban. A fehér emberek lenézik a négereket, a négerek lenézik a Porto Ricóból jötteket, a római katolikusok és zsidók zárt ajtókat találnak ott, ahol protestánsok és különösen epizkopális-egyházbeliek számára minden ajtó nyitva van. De mind-egyik „alacsonyabbrendű” társadalmi csoport maga is több rétegre oszlik és ezt különböző külsőségek kihangsúlyozása által juttatja kifejezésre. Még csak nem is olyan régen Amerikában a társadalmi „rang és pozíció” legcsalhatatlanabb külső jele az új és minél fényűzőbb kivételű autó volt. Az egymással lépést tartani akaró, vagy a ranglétrán feljebb kerülni törekvő amerikai polgárok lehetőleg minden esztendőben újabbra cserélték ki a tavalyi kocsiukat és lehetőleg minél nagyobb méretű, minél csillogóbb külsejű autóra. Ez a versengés, amely kétségtelenül nagy lendületet adott az autózásnak, ma már alábbhagyott. A „felsőbb rétegek” rájöttek, hogy új és óriási autót ma már sok közülük nem illó ember tud vásárolni, ha pénze van rá. Az „előkelőség” legújabb fok-

Irtó: Diamant Elemér

mérője egyre inkább az kezd lenni, hogy ki hol lakik és hogyan lakik. A „megfelelő lakás” ma rendkívül fontos dolog Amerikában a társadalmi ranglétra szempontjából. A városokban mindenki pontosan tudja, hogy melyik lakónegyednek mekkora a társadalmi értéke — akár csak szerényebb mértékben nálunk, ahol ugyancsak nem mindegy, hogy valaki Tel Aviv északi részében, esetleg a rámás-gáni Tel-Benjám diplomatanegyedben, vagy Jaffán lakik. A 11 millió lakosú New Yorkban például, amely 315 négyzetmérföldnyi területet foglal el, mindössze egyetlen négyzetmérföldnyi részt tekintenek érdemesnek és megfelelőnek arra, hogy egy igazán „felsőbb osztálybeli” ember ott lakjék.

De nem mindenki lakhat ott, ahol szeretne és ahol anyagi helyzete megengedné az ottlakást. Elsősorban az „előkelő” rétegek ujjában úgy biztosítják a maguk zártkörű együttélését, hogy külön lakótelepeket létesítenek a nagyvárosok peremén és oda csak azt veszik veszik fel, akit a kezdeményezőik által létesített bizottság — alapos nyomozás s ellenőrzés alapján — arra méltónak talál. A lakásbérlet májdnem ugyanilyen cenzura alá esik. Ha valamelyik város rész régi lakosai úgy találják, hogy a lakást kereső személy alacsonyabb társadalmi csoportba tartozik, vagy éppenséggel zsidó, esetleg néger, egyszerűen nem engedik meg a lakás bérbeadását. Vagy a tulajdonosra gyakorolnak társadalmi nyomást, vagy pedig a lakásügynököket figyelmeztetik, hogy nem tűrnek meg többé maguk között, ha

nem megfelelő családoknak adják ki a megüresedett lakást. Ha ez sem segít, akkor a „jobb körök” megkezdik a kivonulást a „lezüllésztett” lakókörzetből és átadják a helyüket a nemkívánatos elemeknek, ami azonnal lenyomja az ingatlanok értékét és bérjévedelmét is, ez pedig igazán nem érdeke a háztulajdonosoknak.

A lakások terén uralkodó sznobizmus abban is kifejezésre jut, hogy milyen jól és amerikai autógyár tulajdonosának az örökösnek, aki egy másik pénzfejedelem fiának lett a felesége, egy ócska, kopott Ford-kocsiban járja a barátját és így bizonyítja be, hogy neki már ez is szabad, ő ezt is megengedheti magának, annyira felette áll a többi halandóknak. A kevésbé gőgös és extravagáns „előkelőségek” is hátat fordítottak már a Cadillac-autóknak és inkább angol vagy más külföldi kocsit vásárolnak, amely kevesebb feltűnő és nem is imponál a felfelé törő alsórendű sznoboknak.

Az angol, francia, olasz főnemesi címek és rangok sem adnak már elég súlyt a társadalmi érvényesülés terén. Annál fontosabb ma az, hogy a mind nagyobb számban lévő és folyton növekvő óriásvállalatoknál kinek milyen a hivatali címe. Ezért találták ki, hogy egy-egy mammutcégnek, de már a kisebbeknél is, több elnök, alelnök, társelnök, ügyvezető elnök és osztály elnök van. Az egyiket chairmannek, a másikat chairmannek nevezik. Az egyik vállalati elnök, a másik az igazgatótanács elnöke, a harmadik az ügyvezető igazgatóság elnöke, első, második, vagy harmadik

De vannak olyanok is, akiket mindezek a külső fitogtatások már nem elégtének ki, mert túlsokan engedhetik meg maguknak és ezek a másik végtelenségű osztályozásával mutatják, hogy ők különbek. A befutott családok tüntető szerénységgel öltözködnek, élnek és utaznak. Ezen a téren különösen a nők vezetnek. A „rég” pénzarisztokrácia asszonyai körében egyre nagyobb térrel hódít a sima angol divat, a háziasszonyos viselete, míg a párizsi divatszalonok ruhakrécióját a parvenüknél hagyják. És az egyik amerikai autógyár tulajdonosának az örökösnek, aki egy másik pénzfejedelem fiának lett a felesége, egy ócska, kopott Ford-kocsiban járja a barátját és így bizonyítja be, hogy neki már ez is szabad, ő ezt is megengedheti magának, annyira felette áll a többi halandóknak. A kevésbé gőgös és extravagáns „előkelőségek” is hátat fordítottak már a Cadillac-autóknak és inkább angol vagy más külföldi kocsit vásárolnak, amely kevesebb feltűnő és nem is imponál a felfelé törő alsórendű sznoboknak.

Az angol, francia, olasz főnemesi címek és rangok sem adnak már elég súlyt a társadalmi érvényesülés terén. Annál fontosabb ma az, hogy a mind nagyobb számban lévő és folyton növekvő óriásvállalatoknál kinek milyen a hivatali címe. Ezért találták ki, hogy egy-egy mammutcégnek, de már a kisebbeknél is, több elnök, alelnök, társelnök, ügyvezető elnök és osztály elnök van. Az egyiket chairmannek, a másikat chairmannek nevezik. Az egyik vállalati elnök, a másik az igazgatótanács elnöke, a harmadik az ügyvezető igazgatóság elnöke, első, második, vagy harmadik

alelnöke. Vannak külön pénzügyi, technikai, gyártási, eladási, tervezési és egyéb osztályok élén álló elnökök, két-három alelnökkel. A rangbeli különbséget rendszerint az mutatja ezekenél, hogy kinek melyik emeleten, hol van az irodája, s az mekkora területű mennyi személyzet dolgozik közvetlenül mellette, vagy hogy milyen az irodaszála. Egyáltalán nem mindegy, ha valakinek mahagonifából való az irodaszála, vagy diófából. A tölgyfaasztal egészen harmadrangu fontosság biztos ismertetőjele. Egyszerű fém ből, vagy plasztikból készült asztala „igazi úriembernek” nincs is. A társadalmi és vállalati fontosság másik jele az, hogy ki hol parkolthatja az autóját és mikor kell a hivatalában megjelennie.

Hasonló rétegződés alakult ki az egyetemi világban. Az iskolai sznobizmus különösen erős kezd lenni Amerikában, amióta az iparban és gazdasági életben egyre jobban megkövetelik a megfelelő iskolai végzettséget, amely nélkül álmolni sem lehet előmenetelről. Ma már egyáltalán nem mindegy, hogy valaki melyik egyetemen járt és milyen középiskolát végzett. A legmagasabb állásokba rendszert csak olyan embereket hívnak meg, akik a „megfelelő” főiskoláról kerültek ki és lehetőleg ugyancsak „megfelelő” középiskolába jártak. Ez hozta magával, hogy számos új vállalat keletkezett, amely kizárólag ilyen „megfelelő” végzettségű emberek után nyomoz és megfelelő javadalmazás ígéretével igyekszik elcsalni őket egyik vállalatól a másikhoz. Ugyanakkor ez a magyarázata annak is, hogy míg sok amerikai főiskola sohasem tud elegendő számú hallgatót kapni, más egyetemekre ötszörannyi felvételi kérelem fut be, mint ahány hely van új diákok részére.

Az iskolai sznobizmus, — amely nem is olyan ritka jelenség nálunk sem — komolyan foglalkoztatja az angol közoktatásügyi körök is. A londoni egyetem — Nevelésügyi Intézetének — igazgatója májdnem minden tanterületi konferencián felpanaszolja, hogy a közhatóságok által fenntartott és a magániskolák között egyre nagyobb a társadalmi különbség. Angliában — mondotta — néha megbénító érzékenységet lehet tapasztalni abban a tekintetben, hogy ki melyik csoporthoz tartozó iskolába járt. Mintha mindenki valamilyenféle molylepke volna, amely kinyújtott csáp-antennákkal által meg tudja érezni, hogy a ruházat és beszédmódor szerint az emberek egyenlő rangúak, vagy pedig egyik alatt áll a másiknak. A kiváló pedagógus elismeri, hogy az angolok ezt a megkülönböztetést finoman, tapintatosan, csiszolt formában, sőt talán kedves módon érzékelik, de végeredményben az iskolába járó ifjúságánál mégis azt az érzést kelti ez a megkülönböztetés, hogy nem tartoznak ugyanahhoz a közösséghez, hanem olyan társadalomban élnek, ahol létrán kell feljebb kapaszkodni, tekintet nélkül arra, hogy lenni az alján mennyi ember áll. Pedig rendkívül fontos volna, hogy azok, akik talán nagyon tehetségesek és az értelmiség elitjét képezhetik, az egész népközösségen belül legyenek azok és ne nézzenek le a magasabb az alattuk levőkre.

Középfrika fehér elefántja

Gyerekkoromban egy egész sereg néger rajkóval fürödtem együtt meztelenül a Makabusy folyóban, — dicsőkedtem egy ízben Sir Roy Welensky a televízióban.

Nyilván úgy vélte, hogy ezzel a nyilatkozatával egyszer és mindenkorra visszautasította a vádat, miszerint ő a négerellenes volna. De a Középfrikai Föderáció elefántterméti (2 méter magas, 140 kilós) miniszter elnöke a fehér felsőrendűség legnagyobb és leghatalmasabb szimbóluma a legnagyobb és leggazdagabb fehér kolonialis bástyán, amely még megmaradt Afrikában.

Britannia józan befolyása megkímélte a federációt (Észak- és Délrodézia és Nyasszaland) a felfordulástól, amely a szomszédos Kongót örvénybe sodorta és lakosságában nem dult az a vad törzsi viaskodás, mint Kenyában. De a 8 millió főnyi néger lakosság megelégette a 300.000 fehér uralmát és az Északrodézia számára javasolt új brit alkotmány értelmében, az eddig választási joggal nem rendelkező fekete tömegeknek esélyük támad a hatalomrajutásra — és a federáció felbontására. Ez az, amit Welensky minden áron meg akar akadályozni és a multiheti federais parlamentáris választásokon ezért erőszakolta ki az új, fehér pro-federációs mandátumot mind a három területen. „Mert, ha a federais fány egész Középfrikában,” — mondja.

ZSIDÓ BOXBAJNOK
Royboy hangos és makkos meggyőződéseit egy olyan

karrier formálta, amely jellegzetes a tegnap Afrikájára. 1907-ben született egy salisburyi kopott népszállóban, amelyet szülei Michael és Lea Welensky vezettek. Michael Welensky nagytermetű, nagyívű lengyel-orosz zsidó bevándorló, levágta a mutatóujját, hogy elkerülje a cár hadseregébe való besorozását, s mint szörme-kereskedő próbált szerencsét Amerikában, mielőtt a délrodéziai aranyláz Salisburibe hozta. Roy fia, akinek eredeti neve Rafael volt, 14 éves korában otthagya az iskolát; különböző mesterségeket üzött volt péksegéd, bárpincér, míg végülis mozdonyfűtő lett belőle.

Csaknem 150 kilót nyomott és sovány keresetét boxlással egészítette ki (rundonként egy fontért). 18 éves korában megnyerte Rodézia nehézsúlyú bajnokságát, de két évvel később elvesztette a címet és véglegesen otthagya a ringet. Két éves udvarlás után, melynek során öklével elriasztotta valamennyi vetélytársát, végülis elvette Elizabeth Hendersont, egy bulawayoi kávéház kiszolgálónőjét; Liz Welensky nem enged politikáit az otthonában és kizavarja férjét a kertbe, ha az politikáit akar barátaival.

A FEHER ELEFÁNT
A vasúttársaság mozdony vezetővé léptette elő és Royboy életre keltette a vas utasok haldokló szakszervezetét, amelynek vezére lett. Aztán lázasan tanulni kezdett: szabályellenesen a fűtőre bízta a mozdonyt, ő pedig a kazán világánál falt

minden olvasnivalót Karl Marxtól Sherlock Holmesig. A szakszervezeti élettől a politikát csak egy lépés választotta el: Welenskyt 1938-ban beválasztották az északrodéziai törvényhozás tanácsába. Mint a federáció korai bajnoka, Welensky híve volt az afrikaiakkal való „faji társasviszony” fokozatos kialakításának. A fokozatosságot azonban túlhaladták az események. Sir Roy, akit 1953-ban ütötök lovagvá, sohasem volt hajlandó akceptálni, hogy meg kell alkudnia az afrikai nacionalizmussal. Délrodézia néger vezéré, Josua Nkomót száműzetésbe kény szerítette, Nasszaland dr. Hastings Bandáját és Észak Rodézia Kenneth Kaundáját pedig börtönbe vetette. A nacionalista vezérek Welenskynek „az elefánt” gúnynevet adták; szemükben a szó szoros értelmében ő a modern Afrika fehér elefántja.

Welensky megnyerte a multiheti választásokat, de győzelmének nincs jelentősége. A választás az érvényben lévő federais választási törvények alapján folyt le, amely csupán csekély számú fekete számára biztosítja a szavazási jogot. A fehérek, bár egyre élesebben bírálják, nagy többségben támogatják Royboyt. Hosszútávban azonban, Welensky képtelen lesz meggátolni a federáció feloszlását. Mint az egész fekete kontinensen, előbb-utóbb Középfrikában is, a bennszülöttek veszik majd kezükbe a gyepőt. És a Hastings Banda nyíltan hangoztatja: „Rövidesen megírjuk az elefánt sírfeliratát.” sz. —

Vegyünk részt a futball-világbajnokságon!

Néhány hét múlva kezdődik a labdarugó világbajnokság. A chilei küzdelmek felől világszerte érdeklődéssel tekint a sportkedvelő publikum. Hiába élünk azonban a lökhajtásos közlekedés korában, mindenki nem lehet jelen a mérkőzéseken. Ezért az Új Kelet nagyszabású tippverseny keretében lehetővé teszi, hogy olvasói végigszurkolják a világbajnokságot.

Díjaink a következők:

Első forduló:
Első díj: 150 font, második díj: 100 font, harmadik díj: 50 font készpénz. 4-13-ik díj: az Új Kelet egy-egy negyedévi előfizetési szelvénye, 14-25-ik díj: egy-egy értékes könyv.

Második forduló:
Első díj: 250 font, második díj: 100 font, harmadik díj: 50 font készpénz. 4-13-ik díj: az Új Kelet egy-egy negyedévi előfizetési szelvénye, 14-25-ik díj: egy-egy értékes könyv.

Hogyan kell tippelnünk?

Az első forduló tippselvényét május 24-iki számunkban közöljük és azt olvasóinknak legkésőbb május 29-ikéig olvasható irással kitöltve, kell hozzánk eljuttatniuk. A szelvényt (vagy szelvényeket) egy lezárt borítékba kell betenni és a borítékra nagy betűkkel a „TIPPERSENY” megjelölést ráírni. A borítékot postán (Új Kelet, Tel-Aviv P.O.B. 831) vagy személyesen (Tel Aviv, rehov Hanegev 11, a Táchá-ná Merkazit tözsomzsdáságában) lehet továbbítani. Tekintve, hogy a labdarugó világbajnokság mérkőzése május 30-ikán elkezdődnek, csak azokat a szelvényeket vehetjük figyelembe, amelyek legkésőbb május 29-ikéig beérkeznek.

Mindenki annyi szelvényvel vehet részt, amennyivel akar, kezelési költségében, szelvényenként 30 agóris bélyeget kell mellékelni.

A második forduló tippselvényét június 7-ikén közöljük, és azt az előbbi módszer szerint, legkésőbb június 11-ikéig kell beküldeni.

Mit kell eltalálnunk?

A chilei világbajnokság döntőjében mintegy 16 csapat vesz részt. A csapatok az alábbi felsorolás szerint, 4 csoportba vannak beosztva.

- I. csoport**
- Uruguay
 - Szovjetunió
 - Jugoszlávia
 - Kolumbia
- II. csoport**
- Chile
 - Svájc
 - Nyugat-Németország
 - Olaszország
- III. csoport**
- Argentína
 - Bulgária
 - Magyarország
 - Anglia
- IV. csoport**
- Brazília
 - Mexico
 - Spanyolország
 - Csehszlovákia

A tippverseny lebonyolítása

A beérkezett szelvényeket zsüri ellenőrzése mellett fogjuk feldolgozni. A zsüriben közéleti személyiségek, Mándi Gyula a nemzeti válogatott edzője, Fischer József parlamenti képviselő, Csengeri Imre, az Új Kelet kiadói vezető igazgatója, Barzilay István, az Új Kelet belső munkatársa, valamint szakemberek és sportriporterek vesznek részt. A zsüri elnöke Dück-

Holland autó kerül piacra Izraelben

A hollandiai „Daf” autógyár négyszemélyes új luxuskocsija kerül forgalomba a közeli napokban. Izraelben a telavivi Carasso fivérek hozzák forgalomba ezeket a holland kocsikat és ezzel kapcsolatosan sajtótájékoztatót rendeztek, amelyen részt vettek a „Daf”-kocsik elnyeltek. Ezek szerint: ez az egyetlen olyan típus a világon, amelynek szinkronizált sebességváltója van. Az autó 17 kilométerenként egy liter benzint fogyaszt, motorja léghűtéses, a berendezésében pedig hűtő- és fűtő-készülék van. A kocsi ára 10.450 font, rokkantak részére, akik adómentességet élveznek, 4.150 font. Hollandiában 1400 dollárba, illetve 6800 holland forintba kerül a „Daf”-kocsi.

Az ideai Izrael-díj nyertesei

Az Izrael-díj bírákbizottsága tegnap tette közzé az ideai kitüntetettek névsorát, amely a következők:

Judaisztika: Chanoch Jalon héber nyelvvel kapcsolatos tanulmányaiért; **jog- és társadalomtudomány:** Jichák Kanev szociológiai problémákkal, különösen pedig Izrael szociális szolgáltatásaival kapcsolatos kutatómunkásságáért; **pedagógia:** Jozsef Bentvich „A nevelés Izrael államában” című munkájáért; **természettudomány:** Zeév Lév professzor „Premagnetikus rezonanciák szilárd testekben” című munkájáért; **orvostudomány:** dr. Cvi Szli-ternik, a malária leküzdésével kapcsolatos tevékenységéért; **építészet:** Arjé Saron a bérszéki körzeti kórház épületéért.

A díjakat a közoktatásügyi miniszter osztja ki a Függetlenségi Napon május 9-én, este 7 óra 50 perces kezdettel a jeruzsálemi egyetem „Wise” termében.

Apróságok a nagyvilágból

EZT HALLGASSÁK MEG

Az amerikai szenátus tröszt-ellenes albizottsága a múlt héten a hallókészülékek eladási ára körül felmerült visszaéléseket vizsgálta ki és többek között meghallgatta Eleanor Roosevelt tanuallomását, aki kijelentette, hogy a hallókészülékek ára olyan magas, hogy sokan kénytelenek lemondani használatukról. (Az övé, amely szemüvegének keretébe van elrejtve, 600 dollárba került).

Az ex-First Lady elmesélte, hogy Bernard Baruch, volt elnöki tanácsos régi módú hallókészüléket visel, és ha unja a szónokot, egyszerűen kikapcsolja azt. „Remek érzés lehet”, mondotta Rooseveltnek, de amit Baruchnak szabad, azt mi többiek, nem engedhetjük meg magunknak.”

IKE-NAK ELEGE VAN

Dwight D. Eisenhower, az Egyesült Államok volt elnöke, időnként cikket ír a Saturday Evening Postban. Legutóbbi írásában katonás ösztönzést adott tanácsolójára a republikánus politikusoknak, hogy ne tekintsenek öt többé főkolompósnak. „A párt helyesebben ténne, ha a jövőbe nézne és nem vissza a múltba. Márpedig én, mint felelős politikus, a múlt vagyok.” Azonkívül, írja Ike, „Szabadidőmet szeretném otthonomnak és gazdaságomnak szentelni, Mamieval. Elvezni akarom az unokáimat és időnként golfolni, vadászni és halászni akarok a barátaimmal.”

U TANT HAZBÉRE

U Tant, az Egyesült Nemzetek ügyvivő főtájkára egy 11 szobás new-yorki apartament albérleje, amely 18-ik századbeli francia és angol butorokkal, drága francia festményekkel és fényűző szőnyegekkel van berendezve. Ennek ellenére New York állam lakásbizottsága elrendelte, hogy Tant házbérért havi 1.200 dollárról 402.50 dollárra szállítsák le, és bírósági uton kötelezte a háztulajdonost, valamint a főbérlet, hogy térítsen vissza az albérletnek 17,190 dollárt. Amikor az újságírók megkérdezték a főtájkárt, hogy mit fog csinálni a pénzzel, U Tant diplomatikusan hallgatott. De a visszátérítést összegét arányosan fogják megosztani az Egyesült Nemzetek, amely Tant házbérért fizeti és a burmai kormány között, amely előzőleg fizette azt. (Összeállította: sz. I.)

*S*P*O*R*T*

Az Izraeli Kupa

A múlt sportév Izraeli Kupa mérkőzése még véget sem érték és már javában benne vagyunk az ezidei kupa mérkőzésekben. (Az elmúlt évi kupameccsek közül már csak a döntő van hátra, amelyet május 7-én a fővárosban játszanak le a Makkábi Tel Aviv és a Makkábi Haifa együttese.) Az ezidei kupa mérkőzések harmadik fordulójára kerül sor szombaton. Ebben 88 csapat vesz részt, köztük az első osztályú csapatok is, amelyek alsóbb osztályúakkal kerülnek szembe.

A kupa mérkőzések rendkívüli fontosságát felismerték az izraeli politikai élet vezetői is és a döntő az államelnök és kísérete is megjelenik. De addig még sok mérkőzést kell játszani a még játékban maradó csapatoknak. Holnap 44 csapattal kevesebb marad a küzdőtérrel és így fordulófordulóra kiválik a játékosokból a mérkőző csapatok fele. Több mint 300 csapat kezdte a játékot, de a vesztes csapatok kiesnek.

A holnapi mérkőzések közül a legérdekesebbeket felsoroljuk: Hákoách Tel Aviv—Ejn Hámifrac, Hápoél Kádima—Makkábi Sárájim, Hápoél Kirját Chájim—Hápoél Kfár Szábá, Hápoél Chedera—Hápoél Machane Jehuda, Kirját Bialik—Bétár Jeruzsálem, Hápoél Rámát Gán—Hápoél Ránána, Bétár Tel Aviv—Bétár Akko, Hápoél Rámle—Hápoél Givát Olga, Bétár Natánja—Bné Noerit, Hápoél Kfár Szábá—Hápoél Zarnoga, Hápoél Beér Séva—Hápoél Merchávim, Hápoél Ásdod—Makkábi Rámle, Makkábi Chedera—Hápoél Kfár Giládi, Hápoél Ludd—Hápoél Rechovot, Hápoél Kirját Smoná—Bétár Kirját Smoná, Hápoél Cholon—Makkábi Rámát Gán, Bétár Kirját Ono—Hápoél Herzlia, Hápoél Hámechonit—Hápoél Kirját Ono.

TIZ DARAD 11-ES DÖNTŐ

Amennyiben az Izraeli Kupa döntője ismét úgy végződik, mint legutóbb: döntetlenül és a meghosszabbítás sem hoz eredményt, 5 darab 11-est löm mindkét csapat és amelyik több gólt ér el ezekből az nyeri meg a kupát. Akárki löheti a 11-eseket, nem kötelek ugyanaz a személy mind az ötöt löni. Ha mindkét csapat részéről ugyanannyi gólt érnek el, akkor sorsolás dönti el, hogy kié a kupa.

Az előmérkőzés az izraeli ifjúsági válogatott és a főiskolai válogatott között fog lefolyni.

TEGNAP ESTE NYILT MEG A MAKKÁBI ÉRTEKEZLETE

Negyven Makkábi sznif és 50 Makkábi Hácar egyesület képviselői gyűltek össze tegnap este a Kfár Há-makkábián, hogy megtárgyalják a Makkábi mozgalom ügyeit. Az ülésen 3 napot vesznek igénybe és szombaton fejezik be őket. Sálom Zismann, a Makkábi központ elnöke ismertette az utolsó négy év történetét, majd Ába Even kultuszminiszter a kormány nevében üdvözölte a gyűlést. Ezek után Simon Peresz, az ország biztonsági helyzetéről tartott előadást. A rámat-gáni városi park ma vendégül látja a résztvevőket. Szombaton pedig Mose Kol tart előadást „az ifjúság és az ország” címen.

A KÜLFÖLD SPORTJA

Amszterdamban játszották a Benfica—Real Madrid Európa Kupa döntő mérkőzését. 65 ezer néző töltötte meg az amszterdami stadiont, de mintegy még 200 ezer jegyigénylő nem tudott jegyet kapni erre a sporteseményre. Úgy becsülik, hogy 20 milliónál többet nézték meg az európai televíziókn keresztül ezt a mérkőzést. Az 5:3-as eredmény a Benfica nagy sikere. Így most másodszor nyerte meg az Európa Kupát, egymásután.

A Ferencváros nyerte a husvéti kupát, az Újpest, Austria és a Rapid csapattal szemben. A Rapidot 3:1-re, az Austriát 3:2-re győzte le. Az Újpest 0:0-ra végzett az Austriával és 2:1-re verte meg a a Rapidot.

A KORMANY 640 MILLIOT FORDITOTT AZ ÖNTÖZÉSI TERVEKRE

Az állam kikiáltása óta a kormány 1.2 milliárd fontot fordított a mezőgazdaság fejlesztésére. Ebből az összegből 500 millió fontot kapott a Szochnut, amely 300 millió fontot az új települések folyamatos szükségletére, 200 milliót pedig lakásépítésre fordított. Jelentős összegeket fordítottak a vízvezeték feltáráására, modern munkarendszer és termények bevezetésére és ma az a helyzet, hogy az izraeli mezőgazdaság teljes intenzívitására van berendezve, olyannyira, hogy példaként szolgál számos külföldi államnak.

Abrahám Chinuchi, a földművelésügyi minisztérium fejlesztési osztályának fő-

Ralph Bunche szenátorjelölt

Newyorki jelentések szerint dr. Ralf Bunche, az UNO helyettes főtájkára, a demokráta párt jelöltje lesz a most esedékes szenátus-választáson. Bunche jelöltségét úgy Kennedy elnök, mint Robert Wagner newyorki polgármester támogatja. Az amerikai választók körében igen népszerű Bunche jelölését a demokráta párt azért látta szükségesnek, hogy így a szintén nagyon népszerű republikánus Jacob Javits szenátorral szemben megfelelően súlyos jelölt állítson.

Bunche megválasztása esetén, ez lesz az első eset, hogy az amerikai szenátusban néger szenátor fog helyet foglalni.

PENKÉ

8: Má tovú, 6.05: rövid hírek, 6.10: zenélő óra, - 6.30: torna, 6.40: zenélő óra, - 6.57: műsor-ismertetés, 7: hírek, 7.17: hang-lemezsek, - 7.45: izraeli dalok, 8: rövid hírek, 11.05: az elemzőkölcsök rádióközlése, 11.50: izraeli dalok, 12: fővárosi hírek, hangverseny 12.20: argentin melódiák 12.30: Nedbal: Meseélmésére - balettszvit; Van Arney: „Piel Hein” - rapszódia, 13: hang-lemezsműsor, 13.30: hírek, 13.45: könnyű zene, 13.58: hanglemezsek, 15.16: sabbát melódiák, 15.30: „Kabbalát sabbát” műsora, - 16: ifjúsági műsor, 16.30: aszonyrovat, 17: hírek és időjárásjelentés, 17.06: Verdi: Enekkórus a „Nabucco”-ból; Grleg: Zongoraverseny Gina Bachauer előadásában; Ravel: Daphnis és Cloe, Szvit No. 3, 18: sabbát melódiák, 18.30: iszraeli előadás, 19: hírek, 19.30: Jákob Ben Herzl műsorának, 21: hírek, 21.16: Beszéd: „Coriolán” - nyitány; Mozart: Veronyaszimfónia - hegedű és brácsák; Isaac Stern és Williana Fjárnara előadásában, a Perginam Festivál Zenekar előadásában, vezényelt: Pablo Casals; Jozsef Karmelity: „Izraeli képek”, 23: hírszefoglalás.

Párhuzamos műsor:

8: rövid hírek, 8.02: reklámok és hanglemezsek, 10 óráig, 16: Jeruzsálem hangja francia és angol nyelven, 21.31: dalegyes, 22: rövid hírek, 22.02: francia szonok, 22.35: tánczene, 23: hírszefoglalás.

A hadsereg műsora

18.03: kívánságtemezsek, 19.16: „A valcer meséje”, 19.40: kedvvel melódiák, 20: Liszt: Zongoraverseny No. 1.; De Falla: Balettszene; Borodn: „Igor herceg” - nyitány, 21.15: „1905-ös postaláda”, kívánságtemezsek, 22: tánczene.

Cyzeletes gyógyszertárak

Tel Aviv 18-24 óráig

Abrámszky, Allenby 42., telefon 57-326; Jani, Jehuda Hálévi 67., tel. 62-474; Frankel, King George 28., tel. 223-721; Kasztel, Iba Gabriol 147., tel. 43-716.

SZOMBAT

Az izraeli rádió magyar adása 19.45: órákor a 457 (Tel Aviv), 423 (Jeruzsálem) és 273 (Háifa) középhullámú állomásokon hallható.

7.30: Adon olám, 7.37: Gúllakat Russian és Ludmila - nyitány; Wienawsky: Legenda; Chopin: Fantasie-Improptu; Bach: Concerto Adagio, a Patetique szonátából; Sibellius: Valse Triste; Weber: Andante és Magyar rondo; Offenbach: Orpheus az alvilágban - nyitány, 9.30: hírek, - 8.45: Bach: Szwed-d-moll; Csellóverseny kíséret nélkül, Pablo Casals előadásában; Vivaldi: Oboa, klarinét és vonósverseny, C-dúr, 9.20: könnyű melódiák, 9.50 hangos het híradó, 10.25: új népdalok, 10.55: a tudomány világ, 11.15: Vladimir Horowitz zongorázik, 11.30: előadás, „Az ember és családja” sorozatban, 12.30: izraeli dalok kívánságműsora, 13: a Kol Jisrael zenekarának hangverseny, 13.30: hírek, 13.40: cházandalok, 13.58: rövid hírek, 15.33: Csajkovszki-melódiák feldolgozása, 16: „Bidur 62”, tarka műsorszámok, 16.40: a művészet világából, 17: John Weinzwieg: Divertimento; Barbara Pentland: Zongoraverseny; Michel Perrault: Balettszene, - 18: Dvorák: „A Jakobin”, 19: hírek, 19.20: kedvvel népdalok, 19.50: Há-mavil és Meláve Malká műsora, 20.20: sport hírek, 22: Respighi: Róma kútjai; Granados: Concerto Allegro; Falla: „A szerelem varázsa”, - Rimski-Korsakov: „A bohócok tánc”, 23: hírszefoglalás.

Párhuzamos műsor

17: rövid hírek, 17.01: izraeli dalok, 17.30: francia énekszámok, 18: rövid hírek, 18.02: jazz-zene, 21.31: zenel egyveleg, 22: rövid hírek, 22.02: tánczene, 23: hírszefoglalás.

A hadsereg műsora

18.03: kedvvel melódiák, 19.16: katonai dalok, 19.30: zenel mozaiok, 20: „Sávú tov”- tarka zeneszámok, 20.30: Sabbát kimenetele, 21.15: tánczene.

Cyzeletes gyógyszertárak

Tel-Aviv 8-19 óráig

Altmann, King George 1., tel. 63-791; Bugrasov 60., tel. 223-889; Ben Jehuda 142., tel. 223-5351; Szanits, Iba Gabriol 83., tel. 232-064; Ziva, Schumat Hátkiva, tel. 32-403; Vita, Jaffa 6/61, tel. 82-973.

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS - VÉTEL

ingyen ÉKSZER-beállítás
VADNAI óras-ékszerész
vétel-adás
adón KÖLCSÖN-ostya
Tel-Aviv, ALLENBY-U. 72.

MODERN LUXUSBÚTOR olcsón
eladó, Allenby-út 97, II. bejárat,
III. em. ajtó 13. (12-4, 7-9-ig
este).

FRIGIDAIREK! Új és felújított
amerikai és „Amcor”, 5 évi jót-
állással - csak Kirur Aviván,
Tel-Aviv, King George 29. Ma-
gyarul beszélünk.

TERRYLENE szoknya, kosztüm
termelő, 10. ocsó, Weisz István
Tel-Aviv, Bar-Kochba-u. 33.

VARRÓGÉP KÖZPONT, Forduljon
bizalommal hozzánk. Eladás, vétel,
csere - kedvező feltételekkel. -
(Magyarul beszélünk.) - Tel-Aviv,
Bét Lechem 8. (King George-nál).
Telefon 65232.

**ELADÓ FOGORVOSI FELSZÉ-
RELES**, Tel-Aviv, Bicaon-u.
18/15. (11-es végállomásnál).

**ATADÓ TEJ- ÉS TEJTERME-
KÉK** elosztói jog T. A., Cafon-
ban, családi okok miatt (a gép-
pel együtt), 16 megköltést biz-
tosít. Bné-Brák, POB. 66., „To-
geret chálav” jellegre.

HAROMKAROS „GAGGIA” esz-
presszó, darálóval, eladó,
„Prima” jellegre a jeruzsálemi
főiskolához.

OKTATÁS

**Új kurzusok kezdőd-
nek május 7-10-én:**
1. kéthónapos intenzív -
szabás és modellezés:
varrónőknek, haladók-
nak, konfekcionisták,
szabásnövények, oktató-
nőknek!
2. Mérték és konfekció!
3. Divatrajzolás!
Beiratkozás naponta 9-1,
4-10 7 óráig.

Leonce
iskolában,
T.A., Slomo Hámech 72.
(Allatkertnél)

KERESÉS

MUSKOS BAJTÁRSÁKAT keresek
6/1 1941 októbertől 1943 február-
ig Szolnok, Püspökudvány; 1943
februártól 1944 augusztusig Me-
zőtelek, Mauthausen, októberig
Auschwitz, München, 1944 októ-
bertől budapest december 25-ig
Budapest. Weisz Herman, o/o
Schiff, Haifa, Geula 25.

TANUKAT KERESK, akik
vélem szolgáltatnak a 8/2 nemes szá-
szabban. Botizulban és Lutaszán,
Különös igazolás végett. Schwartz
Pinchess (Filip), Herzlia, rech.
Achád Háam, pinát Szirkín.

SÜRGŐSEN KERESK tanukat
igazolásra, akik 1940 Hajdunáná-
sra 6/3 számadán, innen Honcá-
ra. 1941-42 Besztercebe, 1943
Hajdunaház, Püspökudvány, Deb-
recenben, Hortobágy - István ma-
lom és reptőlérén, majd Nógrád-
verőce szabadultunk. - Továb-
bá keresem, akiket 1944 decem-
ber elsején az Albrecht laktanyá-
ból a Józsefvárosi Pályaudvarra
vittek, onnan Bergen-Belsenbe.
Azonnali jelentkezést kérek, mert
csak május 9-15-ig vagyok Izrá-
elben. Párisból, Roth Jenő (Hajdu-
gorog - Nyírbátor), o/o Grünstein,
Tel-Aviv, Jabotinsky 104.

KERESK TANUKAT 1941 ok-
tóbertől a 6/4, majd pedig 1941
áprilistól a 106/17 számadól, Szol-
noktól - Gunschtchenig, Deutsch
Dov, Beér-Seva, Slikan Dátó
899/21.

KERESK TANUKAT, akik
vélem indultak Kassáról a
108/86 számadal 1942 szeptem-
bertől, Friedmann Jenő (Beccád),
Bné-Brák, rech. Elisá 3.

TANUKAT KERESK: kassai
gettó, Auschwitz, Bergen-Belsen,
Aserieiben felszabadulás. (Mil-
der Magda) Grünwald Lea. (Hal-
sa), Pen Dor 21.

KERESK BAJTÁRSÁKAT kül-
önös igazolásra: 1940 Munkács,
1941 Nagyalcsa, 1942 tavaszán
Eszterházykudvája, 1944 Úvidék,
1944 április Ukrajna. Halper Mar-
son, Bné-Brák, Jeruzsálim-u. 66.

KERESK BAJTÁRSÁKAT ta-
nuknak, igazolásra német kártéri-
tési ügyben, 1944 elején Ukrajna,
Mikulai, visszavonulás Prága mel-
lett, 1945 májusban felszabadul-
tunk. Bék Ábrahám, Jeruzsálim,
Bét-Izráel, rech. Simou Rókách
13.

KERESK TANUKAT, akiket
1944 nyarán Vácra voltunk, on-
nan a gyűri vasgárra vezényel-
tek, ahol Lax Laci volt a számad-
szákos. Ornstein Miklós, most
Oren Zeév, Kirját-Tivon, Orá-
nim 2.

TEMESVÁRA, ODOBESCU 4.
Klein családhoz költözött levél ír-
gát keresek Weisz, Haifa, Habasti-
na 7. álef, útrá 6.

14 Új Kelet 1962. V. 4.

Gyors szakmai kiképzés:
hölgyfodrászat,
pedikűr - manikűr
a közismert EVA fodrász-
vezetése alatt.
„DIANA” szalon, Tel-Aviv,
Reines-u. 1. (Kikár Dizengoff-
sark). - Telefon: 26066. ●

ALLAS FOGLALKOZAS

MEGBIZHATÓ, szakképzett kar-
pítást keresek jó feltételekkel.
Katz, Petach-Tikva, Berkovitz-u.
12.

Elárusítónőt
KERES
KRAU kávéház
T. A., Dizengoff 141.

ELSŐRANGU SZABASZNOT
keres nő konfekció, „Társulás le-
hetséges”. POB. 4202. Tel-Aviv.
„No 5365”.

ÜGYNÖKÖKET KERES nőruhá
konfekcionyár. Tel-Aviv, POB.
2397.

Minden információt kibíró,
30-40 év közötti, egyedülálló
házvezetőnőt keresek
szigoruan orth. köser
háztartásba
MÜNCHENBE
Jelentkezés 10-12-ig: Weisz,
Tel-Aviv, Lilienblum 41,
a pinocében.

ÖZERETET KERESUNK, 16-
zéssel. Birnbaum, Cholon, Krause
48. Tel. 34231. (8-4-ig).

KERESUNK PEDIKÜRSZOT
(érfi) állandó munkára. Avnat,
Ramat-Gan, Bialik 51.

**GYÓGYSZERESZ
ASSZISZTENSZŐI**
szakma tanulás céljára
KERESK legfeljebb
16 éves fiatal lányt.
Altman's Pharmacy
Tel-Aviv, King George 1.

GEPIRONOT, kiképzés német
nyelvtudással, felveszek. Héber
nyelvtudással előnyben. Tel-Aviv,
POB. 2019.

KERESUNK GYAKORLOTT
varrónőt melltartó konfekcionyár.
Rosenthal, Bné-Brák, Tveria-u.
21.

LAKAS-BÉRLET

LAKAS, ÜZLETHELYISÉG a köz-
ismert „EXPRESS” iroda útján,
Tel-Aviv, Merkáz Báálé Meláchá
5. sz. Telefon 65376 (10-1, 4-0)

LAKÁSOK: vétel, eladás, kule-
pénz. Üzlethelyiségek, exzisztenciák:
Weinberger közvetítő iroda, T. A.,
Merkáz Báálé Meláchá 12. Tele-
fon: 64923.

LAKASAT bérbeadja, eladja gyor-
san és kedvezően Münz Eilenberg
és Tsa útján. Tel-Aviv, Javne 34.
Tel. 62514 „Maldan”.

Eladók Savyonban

**új házak 2-3-4 hálószobá-
ból, 1 1/4-5 dunámig**
terjedő telken,

Érdeklődni: Savyon
iroda, Tel-Aviv,
Achád-Háam-u. 13.,
tel. 67664-5-6.

ELCSERELNEM rákevet siku-
nomat hasonlóra Tel-Aviv környé-
kén. Szántó Ferenc, Beér-Seva,
Hé 12/2.

BNE-BRAK központjában eladó
bútorozott szoba (esséig penzió-
val). Érdeklődni: Bné-Brák, Aki-
na-u. 68., hirdető-irodában.

IDŐSEBB MAGANYOS UR ke-
res barátságos albérieti szobát
Tel-Aviv központjában. „Barátság-
ság No 5372”, Gershon Ben, Tel-
Aviv, Allenby 51.

KÜLÖNLEGES ALKALOM! El-
adó és beköltözhető kétszobás, II.
em., luxuslakás, Ramat-Gan köz-
pontjában. (Jahalom 39-nél). Jel-
zálogkölcsön lehetőség. Eisenberg,
Háeset-u. 23., vasárnap, hétfő
5-6.30. Tel. 61288.

ELADÓ KÉTSZOBÁS, világos
hallos, tágas lakás. Alon, Givata-
jim, Katzenelson-u. 90. (17-21
óráig).

Könyvek - Könyvtárak
JÓ ES ÚJ KÖNYVEKET olvashat
Hartstein (azelőtt Jgbor) kö-
téstankönyvtárból. T. A., Allenby
84. sz. udvarban. Könyveket a
legmagasabb áron veszek.

Levelezés ♦ Házasság

„FORTUNA” házasságközvetítő
iroda, Haifa, Povzner 13. Tele-
fon: 2495.

JÓ HÁZASSÁGOT, csak jó iroda
útján köthet: „FORTUNA”, Tel-
Aviv, Idelson-u. 20. - Magyarul
beszélünk.

„ZENITH” iroda, T. A.
Geula 47.
Bécsi, vagyoson hölgy (36);
anglial ír (38); antwerpeni
hölgy (39); orvosok (30-35);
gyáros, kereskedők (46-52-
54); könyvelő, mérnök (22-
28); fogorvosok (28-33);
vallásos tanítók (22-25);
szép lányok és fiatalemberek,
lakással, hozományal.

KÜLÖNÖS SZERENCSE! Tá-
rista, Bécsből, gazdag gyáros,
csékely fogatékossággal, hajlan-
dó megfizetni az utkötséget
Bécsbe és vissza, művelt, jó esa-
ládól származó lánynak, vagy
özvegyasszonynak, 27-ig, megis-
merkedne házasság céljából. Ame-
rikai házasságközvetítő iroda,
Ovadia Miller, Tel-Aviv, Maza-
ntca 54.

BESZERZÉS

JÓLSZABOTT ÖLTÖNY, elegáns
kostüm készíti INDIG D. szabó-
ságnál, Tel-Aviv, Allenby 21. A.
(Mugrábnál).

KÜLÖNFELE

MFOGOSORT javítok legolcsóbban,
30 perc alatt, garantálva, a leg-
újabb módszerrel. Fozadók bár-
mely órában. - Tel-Aviv, Keren
Kájmert huszonkilenc. Ben Jehuda
sarkot.

**A. ZUCKERMANN FOGASZATI
LABORATORIUM**, express javítá-
sok fél óra alatt. T. A., King
George 6., telefon 62429.

VILLANYBOILEREK, vízve-
zetésszerelések, garanciával. Gye-
nes, Tel-Aviv, Sheinkin 61. Tel.
224018.

MFOGOSORT javítok legolcsó-
bban, 30 perc alatt, garantálva, a leg-
újabb módszerrel. Fozadók bár-
mely órában. - Tel-Aviv, Keren
Kájmert harminckettő, Emil Zola
utca sarkot. Telefon 222850.

VILLANYBOROTVAGEPEK
szakszerű javítása, telereselés,
csakis szakembert. Rubin, Tel-
Aviv, Jesod Hámsálá 6 (Tchéna-
Merkázinnál). Telefon 32161. -
Magyarul beszélünk.

ORTOPÉD CIPOK fájós lábakra,
készen és rendelésre, legújabb mo-
dellek. Margalit, T. A., Allenby 83.

HANGSZERESZ JAVIT vonós-
és pengető hangszereket. Schmidt,
Tel-Aviv, Pinsker-u. 60.

A KARCSUSAG TITRA:
Ehrenthal fűzőszalonja, Rámát-
Gán, Arzoroff 18.

NEHEZEN INDUL AUTOJA?
DJMENTES VIZSGALAT O.
FOHRENNÉL, Tel-Aviv, Nahal
Ajlalon-u. 4. („Jediot Achronot”
szalag). - Autóelektronos
szolgálat. Javítások. Telles garancia.
Magyarul beszélünk.

Dr. HEIL egészségügyi cipők,
nagy választék, modern nyári mo-
dellek. Reich, T. A., Allenby 87.
WIZO-ház.

TARSA

ATADÓ TARSRESZ szódagyár-
ban, biztos párnású 2 családunk.
Szükség 20.000.- IL. Tel-Aviv,
POB. 1334. „No 1500024”.

HAIFAI APRÓHIRDETÉSEK

ESKÖVÖRE, BAR-MICVARA.
összevételre szép 100 edényt
költésző Singer, Geula 30. tel.
3749.

SZOMBATI KIRANDULOK be-
térnek Eplés eszpresszó - ven-
dégéjébe, Tivan központjában.
Ehélég nyitva.

BEREZETETT MŐSZERSZÉK
baromfi-, felvágórua üzlet al-
bérletbe kiadó betegség miatt.
„Alsóvárosban”, Haifa, POB.
4094.

BALFOUR PINCE tejes hűtője
keres kiszáradt azonnalra. -
Balfour Keller, Haifa, Balfour-u. 3

KARMELEN két- és félszobás
modern lakás eladó. Lázár, Haifa,
Simson-u. 3. (2-4 között).

KOMPLETT KÉTSZOBÁS lakás
eladó. Abarbanel, Haifa, Bar
Giora 41/a. Bejárat Kinczet 5.

Rejtvénypályázatunk
nyertesét

1. Gervai: „Anat istennő virá-
gai” című könyvet a 974. számú
rejtvény megfejtői közül Máláchi
Klára, Kibuc Dán, Gáll Háeljon;
2. Löbl Margit: „Fizni segíték”
című könyvet a 975. számú rejt-
vény megfejtői közül Komlós
Nelly, Kirját Gát, Hárimon 70.;
3. Salamon: „Keresztény voltam
Európában” című könyvet a 976.
számú rejtvény megfejtői közül
dr. Fint Helén, Kibuc Ein Hásofét
nyertesek.
A könyveket postán elküldjük.

KERESZTREJTVENY 978

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		16		17		18		19		20		21		22
23	24		25		26		27		28		29		30	31
32	33	34	35		36	37		38	39	40		41		42
43	44		45		46		47		48		49		50	51
52	53		54		55		56		57		58		59	60
61	62		63		64		65		66		67		68	69
70	71		72		73		74		75		76		77	78
79	80		81		82		83		84		85		86	87
88	89		90		91		92		93		94		95	96
97	98		99		100		101		102		103		104	105

Vizszintes. 1. Izráeli gye-
rek, kinek ügye felkavarta
a közvéleményt. 6. A „Szov-
jetis Hájmland” című e-
gyetlen jiddis nyelvű folyó-
irat főszerkesztője, teljes
név, utolsó kockában dupla-
hangzó. 16. Törökvis kez-
detű. 17. Arab név. 19. Né-
met író, ifjúsági regényeivel
tűnt fel. 20. ...dál, átenged.
21. Alitóltag ez szől az em-
bert. 22. Világhírű magyar
hegedűművész, teljes név
26. Az OAS vezére, a napok
ban fogták el, teljes név.
28. Héber fiúnév. 29. Olasz
tartomány és székhelye. -
31. Betűvel a végén tör-
vénykönyv. 32. Sétater. -
33. Indulatszám, 35 ... if, Mo-
hamed próféta utódnak cí-
me. 36. Trópusi kusznó-
vény. 38. Sovány ló mással-
hangzó. 40. Latin szótar ele-
je. 41. A kongói központi
kormány miniszterelnöke.
44. Athéni államférfi. Létre-
hozta Spártával a róla elne-
vezett békét. 46. Az áru bur-
kolata. 48. Sportszék. 49.
Francia író „Gil Blas” re-
génye, stb. 51. Algériai vá-
ros, az OAS főfészke. 52. Hi-
res római szónok. 54. Két
szó: 1. Latin én; 2. Az egyip-
tomi uralkodók siremlék.
56. Minden idők legnépszerűbb
koloraturszoprán énekesnö-
je, harmadik betű duplá-
va. 58. Világtalan. 59. Hullá-
60. Ékezzettel mosdókellék.
61. O. H. T. 62. Vés. -
63. Szintén. 64. Ahásvéros
király gonosz tanácsadója.
65. Szeres. 67. Szelvényutal-
vány. 69. Ékezzettel talizmán.
70. Mogorva, durcás. 72. ...
tekkel, ufarszin. 73. Két szó:
1. francia festő. A modern
tájkép egyik úttörője. 2. nő-
vény. Fullánkcsőrei a bőrön
égető fájdalmat okoznak. -
75. ...ális, vetélytárs. 77. Vá-
ros Jugoszláviában, Szerbiá-
ban. 78. A zsidóság szimbó-
luma. 79. Francia politikus
„a tigris”. 82. N. C. 83. Be-
tűvel az elején az Ohe! ma-
gyar nyelvtérletéről szárna-
zó színésze. - 84. Akadály
mássalhangzó. 86. Svéd vál-
tópénz (I=E). 87. Az új-
világi keselyűk délamerikai
faja. 89. Két szó: 1. viziem-
lős; 2. betűvel a végén me-
zopotámiai folyó. 90. Francia
marsall, 14-ik Lajos hadi
mémóke.

Függleles. 1. Moszkva
főrabbija, teljes név. 2. A
Rómától északnyugatra el-
terülő hegyvidék lakói az
ókorban. 3. ...nir, csuklók-
pont. 4. Francia királyok.
5. Virgonc. 7. Az örök vá-
ros mássalhangzó. 8. O. A.
R. 9. Önféj. 10. Vissza:
Mussolini címe volt. 11. Ki-
utasítás, száműzés latin ere-
detű szó. 12. Vissza: név-
érték, egyenlő érték. 13. Éke-
zettel zöldség szukot ünne-
pkor használatos. 14. Hires
magyar futóhajnok. 15. Két
szó: 1. a törvény jogerőre
emelésé, szentesítése; 2. a
„Rinocerosz” című szinda-
rab szerzője. 18. Két szó: 1.
halban gazdag tó, a Lapp
földön; 2. előjel. 23. A po-
kolban is az. 24. Magán-
hangzótlán japán pénzgye-
ség. 25. Felvigyázó. 27. O.
O. N. 30. Másféppen, azaz

igazi nevén. 34. Fundamen-
tum. 37. Szláv férfinév. -
39. Német író és dramaturg
a Koldusopera szövegírója.
42. Francia festő, főtémája
a tánc és a lövésény. -
43. Politika; felvilágosítást
végző személy. 45. Pélsziget
a Szovjetunióban. 46. Héber
lövedék. 47. Vissza: érettsé-
gi latin eredetű szóval. -
50. Világhírű leningrádi mu-
zeum. 52. Tartomány Spanyo-
lorországban. 53. Hangszer
eleje. 55. Vissza: nagy küb-
delem, ék fel. 56. Francia-
országi folyó, 5-ik betű dup-
láva. 57. Angol író „Ezt
látják a csillagok” stb. -
60. Utburkolásra használt,

64. Kábítószert. 65. Betegség.
66. Sigmund jiddis szí-
nész (C=K) 68. Ipari nő-
vény. 69. Fonóipari termék.
70. Baj, baleset francia ere-
detű szóval, fonetikusan. -
71. Olasz tartomány és székh-
helye. 73. Dov Jozsef kor-
szaka. 74. S. C. 76. Betűvel
a végén Lichtenstein fővá-
rosa. 78. Angol csöcselék,
söpredék. 80. Nagy Károly
monogramja. 81. U. O. B.
85. Francia személyes név-
más. 88. Rag.

Nyereménykönyv:
Szenes Erzsébet VAN HAZAM

Efrájm Fischl Szofer (Sussmann) rabbi huszadik századja alkalmából

Húsz évvel ezelőtt, -
ros chodes ijjár -, 75
éves korában hunyt el Efr-
ájm Fischl Szofer, a nép-
szerű Sussmann rabbi, a
nép ortodoxia nagy szere-
tében és hecsben álló rab-
bija, az országoshírű tal-
mudtudós, aki a pesti val-
lások zsidóságának, a ha-
nyatol korú Koppel Reich
főrabbi mellett, 30 éven ke-
resztül volt a szellemi ve-
zetője.

Wolf Szofer Sussmannak
az annakidején külön cso-
portosuló vallások pesti
zsidóság nagy hírű rabbi-
jának a fia volt. Ugy mint
apja, ő is a pozsonyi jesivá
kiváló növendéke volt, akit
Koppel Reich főrabbi nagy
tudása miatt választott ve-
jétül. Huszonegy éves ko-
rában már mint verből rab-
bi működött, onnan került
rövid időre Nagykosztol-
lányba és végre a Komá-
ros megyei Csuz hitközség
rabbitszékebe. Mint vidéki
rabbi szervezte meg az Or-
szágos Machzikéj Tóra
Egyletet és fejlesztette azt
nagygyá különösen később,
pesti működése idején.

A budapesti ortodoxia
meghívására, nehéz szívvel
vett búcsút nagygyá fej-
szett csuzi hitközségétől és
foglalta el nagynevű apósa
mellett a rabbiállást a pesti
ortodox hitközségben. Ugy
mint vidéki működése alatt,
Pesten is munkájának
oroszlánrészét az ifjúság
nevelésére fordította. Munká-
ja nyomán a pesti orto-
doxiában egy olyan tóratu-
dós ifjú nemzedék nőtt fel,
amelyre a világ minden
vallások közölte büszke
lehetett volna. Híresek vol-
tak országszerte is Suss-
mann rabbi „élettanulása”,

amelyeket nap, mint nap a
hitközség szépszámmú tóra-
tudásai előtt tartott. A ma-
gyarországi ortodox rabbi-
kar nagy részével ellentét-
ben, nagy híve volt az eredi-
tópionmánjának. Tanítvá-
nyai közé tartozott Lórinó
Slomo, az izráeli Kneszet
képviselője is, aki szintén
Sussmann rabbi hatására
alijjázott.

Kitünő szónok és meg-
győző vitapartner volt, aki
a vallások zsidó életben is,
amelyben mozgott, az igazi
európai benyomását kellet-
te. Okosságáról és béke-
szer

Május 18-ikán kerül bíróság elé a kistarcsai deportálások végrehajtója

Dr. Servatius cáfolja, hogy egy kanadai árvalány örökbe akarja fogadtatni magát Eichmannal

Frankfurt (IFP). Otto Hönsche, aki 1944 június 19-én letartóztatásba került a budapesti zsidó tanács tagjait, hogy megakadályozza a közbelépésüket a kistarcsai tábor 1220 zsidó lakójának deportálására, május 18-án kerül a frankfurti törvényszék elé. Hönsche egyike volt Adolf Eichmann közeli munkatársainak és magas állást töltött be a Harmadik Birodalom biztonsági szolgálataiban.

Az 51 éves tömeggyilkost, aki a háború vége óta Westfáliában működött mint ügyvéd, 1960 november 18-án tartóztatták le és azóta vizsgálati fogságban ül.

Mint emlékeztet, Hortny Miklós kormányzó egy alkalommal megakadályozta a kistarcsai tábor deportálását, ami módfelelt felülfutetta Eichmann és munkatársait. Végül is Hönsche őrizetbe vette a zsidó tanács tagjait és csak akkor engedte őket szabadon, amikor már végrehajtották a kistarcsai tábor lakóinak bevonulását és a vonat túljutott a határon. Ezért a zsidó tanács nem tudott újra Hortnyhoz fordulni segítségért. A deportáltak nagy többsége elpusztult Auschwitzban.

Bonn (UPI). Dr. Robert Servatius ügyvédi irodája tegnap megcáfolta azt a hírt, hogy Adolf Eichmann levelet kapott egy kanadai 16 éves árva lánytól, aki arra kérte, hogy adoptálja. A hír az izraeli sajtóban jelent meg és arról számolt be, hogy amikor Eichmann feleségével beszélgetett a rámelet börtönben, emondotta, hogy levelet kapott egy 16 éves kanadai árva lánytól, aki azt írta, hogy nem is tudja elképzelni derekabb és igazabb nevelő apát, mint Eichmann. Eichmann megkérte feleségét, hogy lépjen kapcsolatba a kanadai lánnyal és értesítse, hogy boldogan vállalta az örökbe fogadását.

Dr. Servatius kijelentette, hogy ha érkezett is ilyen levél, az nem különbözik sok más ezer és ezer

Osszeseküvés Irakban

Kairó, (Reuters). — Az egyiptomi lapok első oldalán azt a hírt közlik, hogy Irakban sorozatos letartóztatásokat hajtanak végre, mert összeseküvést lepleztek le, amelynek célja Kászem miniszterelnök kormányának eltávolítása volt. Beiruti értesülésekre hivatkozva a lapok azt írják, hogy az elmúlt 24 óra alatt 70 magasrangú tisztet tartóztattak le, miután Kászem „a szabad tisztok” által aláírt levelet talált az iróasztalán, amelyben felszólítják, hogy ne folytassa Irak elpusztítását. Kászem a levél miatt saját kezével lötte agyon egyik testvérét, Bagdadban erős a feszültség és Kászem szigorú őrizet alatt áll — jelentik a kairói újságok.

Új angol parancsnok Cipruson

London, (Reuters). Sir Denis Barnett pilótamarsallt a közelkeleti angol légihaderő parancsnokává nevezték ki. A kinevezés 1962 július 10-ikével érvényes.

Az új parancsnok Sir William MacDonaldot váltja fel, aki május elsejéig Anglia közelkeleti csapatainak parancsnoka volt, de ezt a parancsnokságot most megszüntették.

Barnett marsall volt a francia-angol egyesített légihaderő parancsnoka 1960-ban a két nagyhatalom közötti szociális beavatkozása idején.

levélről, amelyeket ügyvédi irodája kap és amelyek furcsa gondolatokat tartalmaznak.

Dr. Servatius a továbbiakban emondotta, hogy még nem értesítették a felsőbbbírósági ítélet kihirdetésének időpontjáról, amelyet 14 nappal azt megelőzőleg fognak közölni vele.

Ami Vera Eichmann férjénél tett látogatását illeti,

Servatius kijelentette, hogy az asszony nem számolt be neki a látogatásról és nem is látta azóta. A védő annak a reményének adott kifejezést, hogy az izraeli hatóságok további látogatásokat is engedélyezni fognak, csak hogy egy ilyen út sokba kerüljön és kétséges, hogy Eichmann felesége ezt meg tudja engedni magának.

A becsületes megtaláló és a főnöke

A „jótett helyébe jót vágyó” közmondás nem valószínű meg a Micpe Rámonban lakó Abraham Ben-Dávid 56 éves munkás esetében. Az idős ember egy Ilán Gád nevű építkezési vállalkozónál volt alkalmazva, aki nemrég felmondott neki. Abraham Ben-Dávid utolsó munkanapját töltötte éppen a vállalkozó építőanyag raktárában, amikor éppen a földön egy pénzzel teli erszényt vett észre. Az erszényben több mint 2500 font készpénz és több ezer fontra szőtt csekek voltak. Az erszényben talált iratokból Abraham Ben-Dávid mindjárt megállapította, hogy az erszényt a pénzzel együtt Ilán Gád vállalkozó vesztette el.

A munkás több mint egy órán keresztül kereste a munkaadóját, hogy visszaszolgáltassa neki az erszényt. A becsületes megtaláló azonban nemcsak, hogy jutalomban nem részesült, de a vállalkozó az elbocsátását sem vonta vissza, úgy hogy az idős ember másnap már nem is jelent meg a munkahelyén.

AMERIKA A VÉNUSZ BOLYGÓRA AKAR RAKÉTÁT KILÓNI AUGUSZTUSBAN

Sz. Louis (Reuters). Az Egyesült Államok augusztusban megkísérli, hogy rakétát lőjön ki a Vénuszra, amely csaknem 40 millió kilométer távolságra van a földtől. Kraft Ehrliche német tudós, aki a V-2 rakéta készítésével is foglalkozott, egy tudományos értekezleten kijelentette, hogy bízik a Vénuszra való rakétakilövés sikerében. A kísérletet az Atlas Centaur rakéta segítségével számítják végrehajtani.

Kraft Ehrliche szerint az amerikai tudósok túl sok felszerelést helyeztek el űrhajóikban és ez volt az oka annak, hogy már 1959-ben nem találták el a Holdat, amint azt a szovjet tudósok tették. Nem kellett volna megvárni, amíg minden elkészülhet a műszer elkészítési űrhajók részére.

A tudós szerint elképzelhető, hogy az oroszok rövidesen két embert küldjenek a világűrbe, sőt, hogy még ebben az évben megrendezik az első űrhajók közötti találkozást a kozmoszban.

MAJUS 17-IKÉN NYILIK MEG TIVONBAN AZ ÚJ ÉSZAKI TELEFONKÖZPONT

Cfáton júliusban bezárják a kézi telefonközpontot

Május 17-én nyílik meg Kirját Tivonban az új automata-központ, amely lehetővé teszi, hogy a Chedera és Metula közötti körzetben minden kérvényező azonnal telefonhoz jusson. A postaigazgatóság vezetői alkik ezt bejelentették, emondották, hogy Haifa város területe kivételével a kérvényezők 22 százaléka 48 órán, fele pedig két hétente belül megkapja a telefonát. A további 28 százaléka egy hónapon belül fog készülékekhez jutni.

A telefonközpontok helyes tervezésének és felállításának tudják be, hogy Haifán és környékén már nem kell hosszabb időn át telefonkészülékekre várni. Tegnap, például, összesen csak 500 kérvény volt a telefonközpontban, amelyek közül a legrégebbit három héttel ezelőtt nyújtották be.

AZ ÉSZAKI KÖRZET TELEFONKÖZPONTJAINAK TELJES AUTOMATIZÁLÁSA SORÁN JÚLIUSBAN CFÁTON BEZÁRJÁK AZ EDDIGI KÉZI TELEFONKÖZPONTOT, MÍG NÁHÁLÁLBAN A NYÁR VÉGÉN NYILIK MEG A MODERN TELEFONKÖZPONT.

AZ EURÓPAI ÁLLAMOK ÖSSZEFOGNAK Amerika hajózási korlátozásai ellen

A külföldi államoknak szóló segély árúit 50 százalékban máris amerikai hajókon kell szállítani

London (Reuters). — Tíz európai állam miniszterei, illetve magasrangú tisztviselői tegnap tanácskozást tartottak Londonban, hogy egységesen lépjenek fel az Egyesült Államok az irányú kísérlet ellen, amelyekkel egyoldalú ellenőrzés alá akarja helyezni a nemzetközi hajózást. Az amerikai hajózási törvény legutóbbi módosítása felhatalmazza a federális tengerészeti tanácsot, hogy megvizsgálja azoknak a hajózási vállalatoknak az iratait, amelyeknek hajói amerikai kikötőkben raknak ki, vagy beárujtják. Az európai hajótulajdonosok véleménye szerint Amerika ezzel jogot formál annak eldöntésére, hogy az Amerikába történő szállítások tarifája elfogadható-e.

A tegnapi konferencián az angol külügyminiszter

Izrael 52 és félmillió dollárt kap a nemzetközi fejlesztési banktól

Sziria 40 millió dolláros kölcsönt vesz fel a Nyugattól

Washington (STA). — A Nemzetközi Építési és Fejlesztési Bank legújabb jelentésében Izraeli államával létesített megállapodásról ad hírt. A megállapodás szerint a jövő év március 31-vel végződő pénzügyi év folyamán a bank 52 és félmillió dollár kölcsönt folyósít Izraelnek. Az összegből 27,5 millió az ásdódi kikötő és Ásdod város építkezéseire van előirányozva, a fennmaradó 25 millió dollár pedig a holt-tengeri kálisómvívek fejlesztésére.

A jelentés szerint eddig mindössze 1,9 millió dollárt költöttek el a kölcsönből.

Damasszkusz (Reuters). — Sziria 40 millió dollár kölcsön felvételéhez járult hozzá, amelyet Nyugat-Németország, az Egyesült Államok, Olaszország és a Nemzetközi Valutaalap nyújt — közölte tegnap dr. Abdul Dajion sziriai tájékoztatóügyi miniszter. A kormány azért fogadja el a kölcsönt, mert meggyőződött róla, hogy annak nincsenek titkos feltételei. Ez idő szerint tárgyalások folynak Nyugat-Németországgal az Eufrateszen építendő erőműről és a sziriai hatóságok mindent el fognak követni a vállalkozás gyors befejezésére — mondotta a miniszter.

Washington (IFP). — Az amerikai külügyminisztérium megcáfolta, hogy Abdul Monaim El-Keiszuni egyiptomi gazdasági miniszter washingtoni látogatása alapvető változást eredményezett volna Egyiptom és a Nyugat-Németország közötti kapcsolatban.

A TERMES 50 SZAZALEKA ELPUZTULT AZ ORSZÁG ÉSZAKI RÉSZÉBEN

Még súlyosabb a helyzet a Negeven a szárazság miatt

A múlt héten megkezdtek a téli vetés aratását az ország csaknem valamennyi pontján. A mezőgazdák rendkívül fájdalmas osalódás érte, mert féltették, hogy a bőséges téli esők ellenére, az ez idény évek óta a legkedvezőtlenebb. M. Bár-Deromá, a földművelésügyi minisztérium illetékes osztályának igazgatója kijelentette, hogy fontos gabonatermő helyeken a téli vetésnek csak a 30 százaléka fog normális termést adni. A bevetett terület ötven százaléka majdnem teljesen elpusztult, húsz százaléka pedig részben vesztett el. Ez áll a Nyugat-Gálilra, az Emek nyugati részére, a Felső-Gálilra és az ország középső részére.

Még súlyosabb a helyzet a Negeven, ahol a szárazság majdnem az egész termést elpusztította, de ezenkívül veszteségek érik a délividéki gabonaterületeket is Mászmától kezdve. Ennek az oka az eső kedvezőtlen elosztása volt, tehát, hogy a csapadék a legtöbb helyen későn érkezett, amikor már a kibújt gabona elszáradt. Majdnem teljesen elpusztult a negevi beduinok gabonája.

Az ország különböző részein megalakultak az aszály-bizottságok, amelyek igyekeznek megállapítani, hogy milyen kár érte a mezőgazdaságot. A jelenlegi helyzetben kénytelenek voltak a tavalyihoz viszonyítva 40 százalékkal csökkenteni és az most 150.000 dunámot tesz ki a tavalyi 220 ezerrel szemben, de kérdéses, hogy a vetések normálisan fognak-e fejlődni.

Haifai mozik műsora:

- ORAH — A MULÓ PERC
- AMFITEATRUM — REGMULT IDŐK
- ACMON — SÖTÉTSÉG A LÉPCSŐHAZBAN
- MIRON — EDES ÉLET
- ARMON — ARANYFJUSG ÖSSZEJÖVETTEL
- DOMINO — AZ UTOLSÓ GOLYÓIG
- ORION — A SERP AMERIKAI

tom és a Nyugat kapcsolataiban. A szöveg nyilvánvalóan a hírekre utalt, amelyek egyes newyorki lapokban jelentek meg arról, hogy az Egyiptom számára előkészületben levő, állítólag 200 millió dolláros nemzetközi kölcsön révén akarják Nasszert eltávolítani a szovjet befolyástól és közelebb hozni a Nyugathoz.

A külügyminisztérium

Az izraeli angol követ — mint cionista szórok Londonban

Megírtuk, hogy Patrick Hancock, Anglia izraeli követe otthoni szabadsága közben az angol ifjú cionisták felkérésére előadást tartott Londonban. A követ előadásában, amely „A Keren Kájemet az idegen szemében” címet viselt, többek között ezt mondotta:

„Nem tudom, van-e a hallgatóság között, aki még nem járt Izraelben, vagy csak egyszer-kétszer volt ott. Melegen ajánlom, hogy minél előbb látogasson el Izraelbe, mert az ország az állandó változás állapotában van. Azokat a dolgokat, az újonnan születő településeket, a természetlen földterületek megtermékenyítését kár lenne elmulasztaniok. Nagy szerencsések vagyunk, hogy mielőtt születtek, egy csodálatos nemszedék idejében, amely Izrael életrekelését hozza létre. Nincs igazsá a világ zsidóságának, amiód Izraelt asszál vadolja, hogy állandóan újabb és újabb ádáközásra szólítja fel őket. Izraelnek önk sohasem adhatnak eséget.”

Nasszer kiténtette Bernadotte gróft és Hammarskjöldöt

Kairó, (Reuters). — Abdul Nasszer, Egyiptom diktátora a legújabb hírek szerint a legmagasabb egyiptomi érdemrendet, a Nilus érdemrendjét adományozta Folke Bernadotte grófnak és Dag Hammarskjöldnek, az UNO két vezető emberének, akik a diktátor szerint „mind-

ketten ugyanazon ismert körülmények között lelték halálukat.”

Mint ismeretes, Bernadotte grófot, aki az UNO megbízottjaként járt Izraelben a felszabadító háború után, 1949-ben agyonlőtték Jeruzsálemben, mert angolbarátsággal vádolták, ami abban az időben arambart magartartásnak számított. Többek között végre akarta hajtani egész Jeruzsálem és környékének internacionalizálását. A kairói rádió, amely az érdemrend odaítéléséről hírt adott, egyben azt is közölte, hogy a kiténtések a hátramaradt családtagoknak való átnyújtása ünnepeles külsőségek között Stockholmban fog lefolyni és azon az egyiptomi kormányt Huszein Cábári helyettes külügyminiszter fogja képviselni, aki ma indul a svéd fővárosba. Cábári egyben koszorút készült elhelyezni a két tragikusvégű svéd diplomata sírjain.

Pályázat Komoly Ottó életművének ismertetésére

Komoly Ottó, a Magyar Cionista Szövetség mártírhalált halt elnöke életművének ismertetésére a Bné Brit Rend Nordau-pályázatát néhai dr. Krausz Mose emlékbizottsága pályázatot hirdetett.

A jelentkezés határideje

Kirját Jovélban vasárnap nyílik meg a Kupát Cholim új rendelője

Ir Gánimban is terveznek betegsegélyző rendelőt

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). A Jeruzsálem melletti Kirját Hájovélban vasárnap végre megnyílik a Kupát Cholim új rendelőintéze, amelynek építkezését már régebben befejezték és megnyitására a körzethez tartozó 12.000 biztosított türelmetlenül várt. Az új rendelőintézet Kirját Hájovél főutcáján van és a korszerű épület 28 helyiségében helyezik el az orvosokat, a várakozó bejáró betegeket és a gyógy szerteret. A rendelőintézet 17 emberrel kezd meg a működését.

Petáchjá Chodík, a Kupát Cholim Jeruzsálemi körületi igazgatója tegnap este közölte, hogy az új rendelőintézetben általános orvosok, valamint szakorvosok, gyermekorvosok, gondozónővér és laboratóriumi dolgozók is fognak működni. Ezzel szemben Kirját Hájovél lakossága körében aggodalmat kelt az a felte-

szóvivője ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a lapok eltúlozzák az Egyiptomnak esetlegesen nyújtandó támogatás méretét. Keiszuni washingtoni tárgyalásai értékesek voltak és megvilágították a megoldásra váró problémákat, az Egyesült Államok kormányának azonban ez idő szerint nincs több mondánivalója — mondotta a szöveg.

országot az állandó változás állapotában van. Azokat a dolgokat, az újonnan születő településeket, a természetlen földterületek megtermékenyítését kár lenne elmulasztaniok. Nagy szerencsések vagyunk, hogy mielőtt születtek, egy csodálatos nemszedék idejében, amely Izrael életrekelését hozza létre. Nincs igazsá a világ zsidóságának, amiód Izraelt asszál vadolja, hogy állandóan újabb és újabb ádáközásra szólítja fel őket. Izraelnek önk sohasem adhatnak eséget.”

ketten ugyanazon ismert körülmények között lelték halálukat.”

Mint ismeretes, Bernadotte grófot, aki az UNO megbízottjaként járt Izraelben a felszabadító háború után, 1949-ben agyonlőtték Jeruzsálemben, mert angolbarátsággal vádolták, ami abban az időben arambart magartartásnak számított. Többek között végre akarta hajtani egész Jeruzsálem és környékének internacionalizálását.

A kairói rádió, amely az érdemrend odaítéléséről hírt adott, egyben azt is közölte, hogy a kiténtések a hátramaradt családtagoknak való átnyújtása ünnepeles külsőségek között Stockholmban fog lefolyni és azon az egyiptomi kormányt Huszein Cábári helyettes külügyminiszter fogja képviselni, aki ma indul a svéd fővárosba. Cábári egyben koszorút készült elhelyezni a két tragikusvégű svéd diplomata sírjain.

május hó 25-ikén lejár. Első díj: 800, második díj 400, harmadik díj 150 font.

A jelentkezők bővebb felvilágosítást a Nordau-pályázat néhai dr. Krausz Mose bizottságától (Tel-Aviv, Elszter Há-máiká 7.) kaphatnak, irásbeli jelentkezés alapján.

vés, hogy valójában a munkorvos rendelés még nem kezdődik meg a rendelőintézet megnyitásával egyidejűleg és hogy azt költésügyi okok miatt, bár szerint, későbbi időre halasztották.

Chodík körzeti igazgató emondta még, hogy a Kupát Cholim hálózatának további bővítés tervében benne van a főként új önk által betelepített Ir Gánimban való rendelőintézet megnyitása is.

A kanadai dollár új árfolyama

Ottawa, (Reuters). A kanadai kormány tegnap hivatalosan közölte, hogy új árfolyamot állapított meg a kanadai dollárnak. Donald Fleming pénzügyminiszter tudatolta, hogy a kanadai dollár nemzetközi árfolyama 92,5 amerikai dollárral egyenlő lesz.

Dr. MOSE ROSEN:

Viorel Trifa detroiti román püspök háborus bűnös

A romániai főrabbi írásbeli bizonyítékokat osztott szét az izraeli újságírók között vádjainak alátámasztására

Dr. Mose Rosen romániai főrabbi tegnap Tel Avivban megtartott sajtófogadásán súlyosan terhelő adatokat ismertetett Viorel Trifa volt

Dr. MOSE ROSEN

bukaresti vasgárdista ellen, aki jelenleg Detroit román ortodox egyházközségének püspöke.

„Felelősségem teljes tudatában kijelentem, hogy Viorel Trifa háborus bűnös. Ha ez az ember, akit én ezelőtt a rettenetes bűnös vádolok, úgy hiszi, hogy válaszolnia kell, akkor felhívom, hogy vonjon felelősségre bármely vallási, vagy világi fórum előtt. Hajlandó vagyok megjeleni bármely hivatalos jogi testület előtt és bemutatni bizonyítékaimat állításon igazolására. Ha Viorel Trifa nem válaszol erre a vádra, ez annak a jele, hogy beismeri bűneit — mondotta a főrabbi.

A sajtófogadásán, amelyet a Zsidó Világkongresszus védnöksége alatt rendeztek dr. Árje Tartakovernek, az izraeli tagozat elnökének jelenlétében, a romániai főrabbi írásbeli bizonyítékokat osztott ki a sajtó képviselői között. Az okiratok többek között két fényképet, amelyen Viorel Trifa látható 1941-ben, a vasgárdisták parancsnoki egyenruhájában, a másikon pedig, amely 1961-ben készült, püspöki ornátusban. A bizonyítékokból kiderült, hogy a jelenlegi detroiti püspök a romániai náci-mozgalom vezére, a fasiszta diákok szervezetének elnöke és az 1941 januárjában Bukarestben végrehajtott pogrom főszervezője volt. Trifa már akkor megkezdte a román náci pogrombandák szervezését, amikor Hitler uralomra jutott Németországban. Később Berlinbe kellett mene-

külnie, mert a vasgárdisták szembehelyezkedtek Károly román királlyal. Berlinben uszító cikkek és röpiratok írásával foglalkozott, amelyekben követelte a zsidóság kipusztítását. Amikor 1940 szeptemberében Károly királynak le kellett mondania, Trifa visszatért Romániába és fegyveres terrorszervezetet létesített, amely kiirtotta a politikai ellenfeleket, majd pedig pogromot rendezett. A pogrombandák 1941 január 21-én gyújtogatni kezdtek Bukarest zsidó negyedeiben és a randalírozás három napig tartott. Számos zsidót legyilkoltak és holttesteket „kóser hús” feiratú táblával kiakasztották a bukaresti vágóhídon. Később, amikor Jon Antonescu marsall vette át a hatalmat, Trifa ismét Berlinbe szökött. Távollétében a román haditörvénysek életfogytiglani fegyházra ítélték.

A háború után Trifa Németországban, majd Olaszországban bujkált s 1950 ju-

liusában érkezett az Egyesült Államokba. Az ottani hatóságoknak azt mondta, hogy öt évvel ezelőtt hagyta el Romániát, holott a valóságban akkor már 10 éve nem élt hazájában. Trifának barátai segítségével sikerült bejutni egy detroiti

A Hiszladrut ellenzi a kényszerlakarékoság fedőhatárának korlátozását

Azt követeli, hogy a magas jövedelmek egész összege után legyen kötelező a zárolt államkötvények vásárlása

Tel-Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától). — A Hiszladrut és a pénzügyminisztérium között nézeteltérések merültek fel a bevezendő kötelező takarékosági akcióval kapcsolatban. A minisztérium ugyanis úgy akarja megszabni a takarékosági összeget, hogy a magasfizetési alkalmazottak se fizessenek bizonyos összegnél többet. Ezzel szemben a Hiszladrut el akarja törölni a felső határt és azt

követeli, hogy a magasfizetési alkalmazottak teljes fizetésük után vásárolják meg a takarékosági kötvényt.

A pénzügyminisztérium köréi tegnap azt állították, hogy eredeti elgondolásuk szerint a kölcsönkötvény összege nem haladna meg a júliusban esedékes új drágasági pótlék összegét, de a Hiszladrut szerint a két ügy között nincs semmiféle kapcsolat, éppen ezért a drágasági pótlék esetében fennálló 500 fontos felső határt nem kell a kölcsönkötvényre is vonatkoztatni. A hiszladrutai körök közölték, hogy elsősorban az alacsony bérűek érdekét tartják szem előtt. Ami a magasfizetéseket illeti, a Hiszladrut ahhoz is hozzájárulna, hogy havi 50—60 font kötelező takarékosági kötvényt vessenek ki rájuk.

Tudósítónk közli, hogy

Kennedy elnök fogadta Titov szovjet ürréplőt

Washington, (UPI, Reuter, IFP). John Kennedy elnök tegnap a Fehér Házban fogadta German Titov szovjet ürréplőt, aki amerikai kollégája, John Glenn alezredes társaságában jelent meg az elnöknel. Kennedy 5 percig társalgott Titovval és bámulatát fejezte ki teljesítménye fölött. Az elnök kikísérte a Fehér Ház erkélyére a vendéget, megmutatta neki a tájat és ott lefényképezte magát vele.

Ezt megelőzőleg John Glenn kalauzolásá mellett Titov megtekintette az amerikai főváros történelmi helyeit. Megjelentek a külügyminisztériumban is, ahol Titovnak felajánlották, hogy látogatást tegyen a Cape Canaveral rakétakilövő bázison és az amerikai űrréplési kísérletek további három támaszpontján, de a Szovjetunió washingtoni

nagykövetségének kívánságára nem fogadta el a meghívást.

Amerikai körökben az elutasító magatartást azzal magyarázzák, hogy a Szovjetunió nem akar precedenst teremteni, amelynek az lehet a következménye, hogy kénytelen lenne megmutatni a Szovjetunió hasonló bázisait amerikai vendégeknek, főleg űrréplési szakértőknek, akik esetleg ellátogatnának Oroszországba.

CSÖKKEN A HŐSÉG

A meteorológiai intézet jelentése szerint a sárav tegnapi befejeztével, a hőmérséklet néhány fokkal csökken, a levegő páratartalma azonban emelkedik. — Maximális hőmérséklet Jeruzsálemben 19, Tel Avivban 23, Haifán 22 Celsius fok lesz.

Nyolevanéves fennállását ünnepelte Ros-Piná az első gálili zsidó település

Cfát (Az Uj Kelet tudósítójától). — Örösi méretű ünnepség keretében tartották meg tegnap az első gálili település, Ros-Piná 80-ik születésnapját. Az ország különböző részein szét szórta élő ros-pinaiakat a falu költségén külön autóbuzson szállították haza. A néptünetpály különböző helyein hordókból ingyen mérték a bort az ezres tömegnek. A délelőtti órákban a falu apraja-nagyja az alapítók sírjánál rőtta le kegyeletét. Délután Jigál Alon tábornok munkügyi miniszter, Mose Sárét volt miniszterelnök, valamint Sámir tábornok nyitották meg a mandátum alatt szolgált segédrendőrök országos találkozóját. A tüzijátékoktól elkápráztatott több ezer tömeg előtt tegnap este 9 órakor Dov Goldstein, a községtanács elnöke nyitotta meg az erre az alkalomra készített amfiteátrumban az ünnepség központi részét. Az államelnök üdvözlő szövegének felolvasása után a kormány nevében Sapira belügyminiszter, míg a Kneszet nevében a belügyi bizottság elnöke, Jákov Rifтин üdvözölte a jubiláló Ros-Pinát. A közönség soraiban helyet foglalt Jigál Alon munkügyi miniszter is, mint az alapítók unokája.

● Az argentin kormány május 22-én kírja az új választásokat és ugyanakkor eltiltja a peronistákat a választásokon való részvételtől. — közölte a Clalin című lap Buenos Airesben.

FRANK SINATRA TEGNAP TEL AVIV VENDEGE VOLT

Frank Sinatra, a világhírű filmszínész, tegnap, izraeli tartózkodásának első napján, Tel-Aviv város vendége volt. A művészt a délelőtti órákban fogadta hivatalában Námir polgármester. Sinatra élénk érdeklődést tanúsított a város különböző problémáival, mindenekelőtt pedig az ifjúság kérdéseivel kapcsolatban. Námir polgármester a város aranyjelvényével és Tel-Aviv képesalbumával ajándékozta meg a vendéget. Sinatra ezután

Nedivi városi titkár kíséretében körsetára lépett Tel-Avivba és Jaffára.

Egyébként tegnap keleten csalódásban volt része számos Sinatra-rajongónak, javarészt közéleti személyiségeknek, aki a koradélelőtti órákban „sürgős” felüljegyzéssel meghívókat adott az amerikai nagykövetség magánlakására, ahol fogadást tartanak Frank Sinatra tiszteletére. A fogadás időpontjaként 11 óra volt megjelölve és noha a meghívókat alig néhány perccel délelőtt 11 óra előtt hordták szét, a legtöbb boldog meghívott, minden más ügyet félretéve, azonnal elindult az amerikai nagykövetség tel-benjámini lakásához. Legnagyobb meglepetésükre, zárva találták az ajtót és a portás nevetve mutatott a meghívóra, amelyen az időpont mellett szerényen meghívózó „p. m.” betűkre, hogy este, nempedig délelőtt 11 órától van szó. A fogadást ugyanis ebben a késői órában tartották a művész első felléptének befejeztével, mely Kulturpalotában folyt le tegnap este.

A Kol Jiszráél szombat este 10 órakor az álef-műsorban közvetíteni fogja Sinatra műsorát.

Egy éves a Liberális Párt

Egy év rövid idő az ember életében, de még rövidebb egy párt életében.

Allamunk lüktető életének tempója visszatükrözik a Liberális Párt életének ütemében is, amelynek első születésnapját ünnepeljük most.

Sok minden történt ezen év alatt:

— Megrázkódtatott bennünket a „párásá”, de még nem felejtettük el rágalmait és tanulságát.

— Uj Kneszetet választottunk.

— Uj kormány alakult, amely komoly bel- és külpolitikai problémákkal küzd. Ezen általános ügyek alapján ítéljük meg a Liberális Párt értékét a pártporondon.

1961 április 25-én közöltük a párt megalakulását.

— Az elmúlt 365 nap folyamán sikerült egységes pártot kikristályosítanunk és pártprogramot, reális álláspontot elfoglalni a választásokra.

— Az elmúlt rövid idő alatt törvényeket és parlamentáris küzdelmeket kezdeményeztünk.

— Ezen 365 nap folyamán sikerült két olyan pártot egyesítenünk, amelyek 30 éven át harcoltak egymással, mind a cionista mozgalomban, mind a politikában, sőt, sikerült új erőket összefogni benne, amelyek hajlandóknak mutatkoztak a nehéz és felelősségteljes társadalmi- és politikai munka igáját viselni.

Áldásos tevékenységünk megváltoztatta hazánk politikai látképét. Az izraeli politikai élet személyi harcainak és küzdelmeinek mérgezett légkörében bebizonyítottuk, hogy az akarat, szorgalom, jó szellem, türelem és tolerancia képesek egy év alatt egységessé forrasztani olyan erőket, amelyek távol álltak egymástól és harcoltak egymás ellen.

Az első év végén teljes felelősséggel állapíthatjuk meg, hogy egészséges alapot teremtettünk a pártnak, amelyre még nagy feladatok várnak az országban.

Józanul látva helyünket Izrael politikai életében, bizva utunk helyességében és létfontosságában Izrael jövője szempontjából, biztosan haladunk az újabb küzdelmek és további eredmények felé, az állam és a nép javára.

Uj, komoly és felelősségteljes, feladatának teljesítésére alkalmas pártot adtunk az országnak. Ezért az év leteltével, megelégedéssel tekintünk vissza és reménykedve nézünk a jövőbe.

A Liberális Párt központja

Luxuslakások eladó

2 szobás 21,000 IL kp. + 6.500 IL másként
2 1/2 szobás 27,000 IL kp. + 8.000 IL másként

BAR SHEKEV BUILDING AND CONSTRUCTION

Tel-Aviv, Rechov IBN GVIROL 188. (Káosztól) 8-12, 4-7 óra között

Étterem vezetőt keres

ÜZEM AZ ORSZÁG DÉLI RÉSZÉBEN

JÓ FELTÉTELEK BIZTOSÍTVA

HELYBENLAKÁSI LEHETŐSÉG

Gyakorlattal rendelkezők jelentkezése:

T.A., POB. 1834, 190096 számon, 1962 május 10-ig.

שולם

147

פ. פ. טל-אביב

JAFFO 147